

2018-001

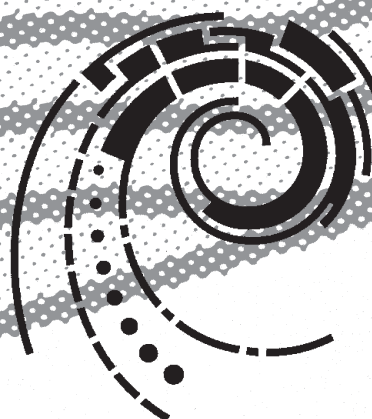
NOTULEN

VAN DE RAADSVERGADERING
GEHOUDEN OP

23 november 2017

met voortzetting op 27 november 2017

Nieuwegein

Aan De leden van de raad	Datum
Onderwerp Verslag van de gemeenteraadsvergadering van 23 november met voortzetting op 27 november 2017	Portefeuillehouder F.T.J.M. Backhuijs
Afdeling Griffie	Bijlagen

Aanwezig:

Voorzitter:

Raadsleden:

de heer F.T.J.M. Backhuijs
 mevrouw M.A.M. De Beer, mevrouw M.P. Bijvoet, mevrouw R.C. Blom-Oosterhoff (27/11), de heer M.E. Diekstra, mevrouw W. Eggengoor, de heer M.W. Hack, mevrouw A. van den Heuvel, de heer F. van den Heuvel (23/11), de heer G. Horst, de heer A.H. Jägers, de heer H. de Jong, de heer H.H. Inekci, de heer C.J.G.M. Langerak, de heer T. de Mol, de heer M.J. Monrooij, de heer El Moussaoui, de heer H. Rietveld, de heer H.J. Schat, mevrouw J.C. Schiltkamp-van Dixhoorn, mevrouw M. Schouten, de heer M.A.J. Snoeren, mevrouw A. Soerdjbalie, mevrouw M. Spalburg, de heer H.J. Troost, mevrouw J. Verbeek-Beverwijk (23/11), de heer V.A.M. Verhaar, de heer T.A.C. Verhoeve, de heer A.A.C.M. Visschers, de heer E.E.M. van de Voort (23/11), mevrouw I. de Vries-de Haas, de heer H.J. van Wiggen
College: de heer A.J. Adriani, de heer J.A.N. Gadella, de heer P.W.M. Snoeren, de heer M.C. Stekelenburg
Raadsgriffier: mevrouw J.S.Y. Houtman

Afwezig:

mevrouw B.Z. Bakhtali, (23/11 en 27/11), mevrouw R.C. Blom-Oosterhoff (23/11), mevrouw L. Bruinsma-Berkeveld (23/11 en 27/11), de heer F. van den Heuvel (27/11), mevrouw J. Verbeek-Beverwijk (27/11), de heer E.E.M. van de Voort (27/11)

Verslaglegging:

mevrouw M.H.M. de Ridder-van Beek (Notuleerbureau De Ridder)

1. Opening en mededelingen

De voorzitter: ik open de vergadering van de gemeenteraad van Nieuwegein van 23 november 2017 en heet iedereen van harte welkom, leden van de raad maar ook de belangstellenden op de publieke tribune.

Ik heb 2 berichten van verhindering ontvangen van mevrouw Blom en van mevrouw Bakhtali. Mag ik u verzoeken te gaan staan?

Geachte leden van de raad, hedenmiddag hebben wij afscheid genomen van Jan van Dort.

Jan van Dort is bij u bekend. Jan van Dort was raadslid in de gemeenteraad van Nieuwegein van 1982 tot 1990 en was een man waar je eigenlijk niet omheen kon. Ik heb hem de afgelopen jaren

leren kennen als iemand die aan de ene kant heel bescheiden was, maar aan de andere kant heel nadrukkelijk aanwezig. Jan van Dort heeft op tal van manieren een bijdrage geleverd aan Nieuwegein. Dat heeft hij tijdens de 8 jaar dat hij raadslid was gedaan, maar dat heeft hij ook daarbuiten op tal van terreinen gedaan, veelal in de culturele sector maar ook in het sociale gebied op veler manier. Dat was ook de reden dat Jan van Dort in 2011 werd benoemd tot ereburger van onze gemeente. Dat is wel heel bijzonder dat een raadslid, naast alle activiteiten die hij in de raad gedaan heeft, ook nog zoveel activiteiten in de stad heeft gedaan dat dat beloond is en gewaardeerd is met het ereburgerschap. Ik denk dat wij Jan van Dort veel verschuldigd zijn voor de activiteiten die hij voor onze stad gedaan heeft. Hij was slechts 71 jaar toen hij verleden week overleed. Veel te jong in deze tijd en jammer, heel jammer dat hij niet nog langer een bijdrage heeft kunnen leveren aan al die activiteiten in onze stad. Ik zou u willen vragen om 1 minuut stil te staan bij zijn overlijden.

De voorzitter: ik maak u erop attent dat de spreektijdsregeling vanaf agendapunt 2 van toepassing is en u ziet op uw desks dat de Sint ook weer in het land is en de Pieten vandaag het stadhuis bezocht hebben om wat pepernoten voor u af te leveren. Ik hoop dat u er rekening mee houdt in uw gedrag, nu die Pieten weer in het land zijn en de Sint weer in het land is, want u weet wat er kan gebeuren! Hoewel het klimaat in Spanje een stuk beter is dan hier en het aantrekkelijk lijkt, weet ik niet of u daarop zit te wachten.

2. **Vragenhalftijd**

De voorzitter: er zijn geen vragen aangekondigd.

3. **Vaststellen agenda**

De voorzitter: ik heb begrepen dat de heer Horst een motie vreemd aan de orde van de dag heeft en ik zou willen voorstellen om die aan het eind van de vergadering te agenderen. Daar kunt u mee instemmen?

Er zijn zover ik weet geen andere voorstellen voor wijziging van de agenda, mag ik dan concluderen dat we de agenda behandelen zoals die wordt vastgesteld? Dan is dat besloten.

4. **Voorstel inzake benoeming commissielid niet-raadslid fractie CDA en beëdiging van commissielid (niet-raadslid) mevrouw C.C.J.J. van der Sluiszen-de Jong (2017-381)**

De voorzitter: ik zou mevrouw Van der Sluiszen willen vragen om hier voor plaats te nemen en ik wil u opnieuw verzoeken te gaan staan. U heeft aangegeven de eed te willen afleggen. Dat betekent dat ik hem voorlees en u vraag zometeen, als ik hem voorgelezen heb, dat te beantwoorden met “Zo waarlijk helpe mij God almachtig” met daarbij 2 vingers van de rechterhand in de lucht.

“Ik zweer dat ik om tot lid van een raadscommissie benoemd te worden rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plicht als lid van een raadscommissie naar eer en geweten zal vervullen”.

Mevrouw Van der Sluiszen: “zo waarlijk helpe mij God almachtig”.

De voorzitter: dank u wel. Dan bent u bij dezen beëdigd, van harte gefeliciteerd. Ik schors de vergadering voor enig moment, dan kunt u mevrouw Van der Sluiszen feliciteren.

5. **Voorstel inzake vaststelling van de besluitenlijst van de vergadering van 2 november 2017 met voortzetting op 6 november 2017 (2017-380)**

De voorzitter: ik heb geen voorstellen binnengekregen voor aanpassing van de besluitenlijst, ik stel vast dat die conform is vastgesteld.

6. **Lijst van ingekomen stukken en mededelingen (2017-382)**

De voorzitter: u weet dat u kunt voorstellen om een besluit van de ene categorie naar de andere categorie over te hevelen. Het voorstel is om de stukken I.1 t/m I.14 voor kennisgeving aan te nemen. Daar kunt u mee instemmen? Dan is dat vastgesteld.

Voor het stuk III.1 wordt voorgesteld om dat voor preadvies in handen te stellen van het college. Daar kunt u ook mee instemmen?

Fractie ieders Belang/Groep De Jong, de heer Rietveld:

Dank u wel, voorzitter. Het verbaasde ons dat dit stuk III.1 ook nog komt bij 12.a en ik weet niet wanneer ik erop moet reageren, nu of bij 12.a?

De voorzitter: daar moet u dan bij 12.a op reageren, maar ik denk dat dat te maken heeft met het feit dat dit veel eerder binnengekomen is. Nee, ik denk dat dit een aanvulling is. Als u daar wat over wilt zeggen, kunt u dat bij 12.a behandelen, maar ik vermoed dat hier nog een keer opnieuw een advies van het college op komt naar uw raad. De wethouder knikt, dus waarschijnlijk bent u als u het bij 12.a behandelt een beetje voorbarig, dan komen we op een ander moment daarop terug.

Fractie GroenLinks, mevrouw De Beer:

Dank u wel, voorzitter. Het ging mij iets te snel. Ik had willen vragen of I.5 over de N-pas naar de categorie afhandeling door het college kan.

De voorzitter: die brief is zowel aan het college als aan de raad gestuurd. Die is in het college al behandeld en daar heeft het college ook alweer een besluit over genomen en wij zullen zorgen dat dat bij u komt.

7. **Voorstel inzake vaststelling van het Koersdocument City 2017 als leidraad voor de verdere ontwikkeling van City Nieuwegein (2017-350)**

Fractie CDA, de heer Horst:

Dank u, voorzitter. Ja, hoewel er verschillend wordt gedacht over de nieuwe benaming van onze binnenstad is het in Nieuwegein al vele jaren volkomen normaal om te zeggen dat je naar City gaat. En al zijn we natuurlijk geen wereldstad, bij zo'n naam denk je toch al gauw aan een gebied met een grootstedelijke uitstraling en ja, die grootstedelijke uitstraling is ook grootschalig. We willen daar in Nieuwegein wel onze eigen invulling aan geven en dat is goed, want daarmee wordt het ook echt iets van ons allemaal. Het CDA herkent zich in de 5 gekozen thema's voor het ontwikkelkader in het koersdocument. Gezien de opgave die wij als stad ook hebben op het gebied van bijvoorbeeld klimaatadaptatie en de energietransitie, is het logisch dat duurzaamheid daarbij het leidende principe wordt. Wel wijst het CDA erop dat dit er niet toe mag leiden dat we straks een duurzaam, maar niet aansprekende woon- en verblijfsruimte in City krijgen. Duurzaamheid gaat in onze ogen verder dan de ecologische kwaliteit alleen, maar heeft ook betrekking op de sociale en economische duurzaamheid van het gebied.

Het CDA wil op 2 onderwerpen een accent leggen met betrekking tot het koersdocument. In de eerste plaats willen we op het gebied van woningbouw de ambitie ten aanzien van het ontwikkelen van een substantieel aantal koop- en huurappartementen in het midden- en duurdere segment in City West benadrukken. We horen steeds vaker dat oudere inwoners hun eengezinswoning in onze mooie groene wijken willen inruilen voor een passend koop- of huurappartement elders in de stad en daar hebben we er volstrekt onvoldoende van in Nieuwegein. Hierdoor vertrekken deze vaak heel sociaal actieve inwoners naar andere

gemeenten. Om deze inwoners voor onze stad te behouden en daarmee ook weer ruimte voor gezinnen in de woonwijken te krijgen, dienen we een motie in.

Ook op het onderwerp woningbouw willen we dat de afspraak van 30% sociale huurwoningen van het totaal woningaanbod niet bij afzonderlijke projecten als harde eis wordt gesteld.

Blijkbaar is dat de afgelopen jaren wel vaak de praktijk geweest. Inmiddels heeft Nieuwegein 29,7% sociale huurwoningen en het CDA vindt dat prima zo. Wij dienen ook op dit punt een motie in.

Tenslotte dienen we een motie in over de aan- en afvoerroute voor het Stadstheater tijdens de zaterdagmarkt op het Stadsplein. Het CDA is samen met heel veel bezoekers van City blij met de markt op het Stadsplein, maar wij horen ook de zorgen bij bezoekers, marktkooplui en het Stadstheater over de grote vrachtwagens die regelmatig stapvoets over de markt naar het theater rijden. Hier zitten flinke risico's aan voor de bezoekers van de markt. Daarom vragen wij in een motie om te onderzoeken of er een aparte oprit kan komen aan de zuidoosthoek van het Stadsplein voor het vrachtverkeer dat naar het Stadstheater moet. Die oprit zou overigens ook prima gebruikt worden voor het opbouwen en afbreken van de markt en andere grote evenementen op het Stadsplein.

Voorzitter, het koersdocument begint met de ambitie dat in 2030 City Nieuwegein wordt uitgeroepen tot de duurzaamste binnenstad van Nederland. Die ambitie voor onze mooie stad spreekt het CDA aan. Tegelijkertijd vinden we het koersdocument ook realistisch en dat maakt het gelijk een echt Nieuwegeins beleidsstuk: ambitieus, maar wel met beide voeten op de vloer.

De voorzitter: dank u wel meneer Horst. De moties zijn al gekopieerd.

Fractie ChristenUnie, mevrouw Schiltkamp:

Ja voorzitter, al lange tijd zijn we bezig om het stadshart van Nieuwegein vorm te geven en in de loop van de tijd is er regelmatig iets veranderd in visie en in uitvoering. Een hele grote verandering bijvoorbeeld van de plannen was dat we het theater en de muziekschool aan de oostkant van City Plaza hebben geplaatst in plaats van aan de westkant, zoals in het begin de bedoeling was. Langzaam begint de oostkant van het gebied zijn definitieve vorm te krijgen en er zijn nog maar enkele plekken waar we de ruimte nog moeten invullen.

In het koersdocument staan daar enkele regels over, met meeste gaat namelijk over West, maar we hebben al het een en ander gepresenteerd gekregen tijdens een aantal raadsinformatieavonden en ondanks dat het concept van die projecten ons wel aansprak, hebben wij toch wel grote bezwaren tegen de gewenste bouwhoogtes. Wij zullen de ontwikkelingen in Oost nauwgezet volgen.

Een grotere uitdaging ligt er nog in West op ons te wachten. De koers die dit document aangeeft lijkt ons voor wat betreft de duurzame ambitie, zeker de goede kant op te gaan. Er zijn echter enkele zaken waar wij ons zorgen over maken voor het gebied West. Het eerste is het grote aantal woningen dat men verwacht te gaan bouwen. Dat kan bijna niet anders dan de hoogte in en die hoogtes waar in het voorontwerp bestemmingsplan sprake van is, vinden wij echt veel te ver gaan. Wat ons betreft raakt daar de menselijke maat zoek.

Verder maken wij ons bezorgd over de mobiliteit die zeker onder grote druk zal komen te staan bij het realiseren van grote volumes. Wij hebben in de commissie al gevraagd wat bedoeld wordt met de uitdrukking 'enig volume' in het koersdocument. Wij blijven benieuwd welk volume voorwaardelijk is voor het realiseren van een duurzame woonwijk in West. We horen het graag wanneer de wethouder daar al wat meer over kan vertellen. Ook voor West zien wij het bestemmingsplan kritisch tegemoet.

Voorzitter, dan is er in het koersdocument ook ineens weer sprake van voorwaarden voor 30% sociale woningbouw die nog zullen worden uitgewerkt. Die voorwaarden waren de laatste tijd, volgens de woorden van de wethouder, niet meer gebruikelijk en zoals blijkt uit de huidige stand van zaken, is het percentage nagenoeg bereikt. De bouw van sociale woningen in Jutphaas-Wijkersloot en Zandveld zal het percentage van 29,7 dat Nieuwegein momenteel bezit,

nog verhogen. Wel heeft Nieuwegein nog een gat in de woningmarkt voor wat betreft middeldure en dure huur. De vrije sector huur bedraagt nog geen 9% van de totale woningvoorraad. De projecten in City bieden dus een kans voor het realiseren van middeldure en dure huurwoningen. Wij dienen daarom mede namens het CDA een amendement in waarin we de tekst rondom de 30% sociale woningen wijzigen. Ook heeft het CDA mede namens ons 2 moties ingediend over ditzelfde onderwerp.

Mevrouw Verbeek: ja voorzitter, ik was benieuwd of de ChristenUnie ook denkt aan de jongeren die willen gaan samenwonen, dat er nergens woningen zijn omdat zij tussen wal en schip vallen. Heeft u daar ook aan gedacht?

Mevrouw Schiltkamp: ja, daar denken wij zeker aan voorzitter. Naar ons idee zijn er veel mensen die willen doorstromen, de heer Horst sprak daar net al over, wij spreken die mensen ook, die willen doorstromen vanuit hun woning richting een wat middeldure huurwoning. Zij laten dan een woning achter en zo'n woning zou uitstekend geschikt kunnen zijn voor een starter.

Mevrouw Verbeek: voorzitter, die groep bedoel ik niet. Ik bedoel de groep die thuis woont en zit te wachten op een woning, maar niet kunnen kopen omdat ze tussen wal en schip vallen. Ze kunnen niet huren en ze kunnen niet kopen, want ze komen voor allebei niet in aanmerking.

Mevrouw Schiltkamp: voorzitter, dan weet ik niet zo goed welke groep mevrouw Verbeek nu bedoelt, want volgens mij komt er gewoon een woning vrij voor die mensen als anderen doorstromen.

Mevrouw Verbeek: ze verdienen te veel voor de sociale huur en voor de vrije sector verdienen ze te weinig, dus hebben ze niks.

Mevrouw Schiltkamp: voorzitter, dan denk ik dat dit amendement zeker omarmd zal worden door mevrouw Verbeek, want de middeldure huur is juist geschikt voor dit soort mensen. Dan zit je net boven de huurgrens die nog bestaat voor sociale woningen en dan kun je omdat je teveel verdient wel in deze woningen terecht.

Voorzitter, de binnenstad is een groot project, een project van lange adem en flexibiliteit. Langzaam maar zeker komen de contouren voor de afronding van het project in beeld. We hopen dat onze binnenstad er duurzamer en groener van wordt, maar we hopen ook dat de leefbaarheid en de menselijke maat belangrijke waarden zullen zijn bij deze laatste ontwikkelingen. Wij zullen hier in ieder geval goed op blijven letten.

Fractie GroenLinks, mevrouw Schouten:

Dank u wel, voorzitter. Ja voorzitter, eigenlijk de eerste zin van dit koersdocument of bijna de eerste 'binnenstad van Nieuwegein is uitgeroepen tot de duurzaamste binnenstad van Nederland', daar kunnen we het natuurlijk alleen maar van harte mee eens zijn. Als alle notities vanavond dergelijke ambitie vertonen, dan denk ik dat we met elkaar heel erg blij kunnen zijn. Als we ook zien hoeveel kennis en energie en creativiteit er op andere plaatsen in de stad is om ook mede uiting te geven aan deze ambitie, dan denk ik dat we met z'n allen heel blij kunnen zijn. Dat gezegd hebbende, ik heb natuurlijk ook een paar wat kritischere opmerkingen. Als eerste, we weten ook dat er bij de huidige bewoners in de binnenstad best wel zorgen zijn, met name aan de westelijke kant. Als GroenLinks gebruiken we nogal eens de term botsende belangen of botsende ambities en natuurlijk, op dit stukje gaan ze ook komen. Dan hebben we het over de noodzaak tot woningbouw, over de noodzaak tot duurzaamheid en de moeite die de omwonenden hebben met bijvoorbeeld de hoogte. In het plan wordt in ieder geval melding gemaakt van een kwaliteitsteam dat gevormd gaat worden en mijn vermoeden is dat dat een

redelijk technisch team gaat worden. Toch is mijn vraag ook aan de wethouder en dat lijkt bijna een open deur, maar wat ons betreft wel van belang: hoe gaat u toch met de bewoners ervoor zorgen dat die botsende ambities en die botsende belangen het draagvlak in de buurt niet gaan ondermijnen?

Als tweede en ik kan me toch wel wat aansluiten bij wat zowel de collega's van het CDA en de ChristenUnie hebben gezegd. De heer Horst gebruikte de term, het moet niet alleen de focus op duurzaamheid zijn, maar het moet ook gaan om sociale duurzaamheid en mevrouw Schiltkamp zei: de menselijke maat. Daar kunnen wij het ook alleen maar mee eens zijn. Het is natuurlijk vrij uniek dat we in onze stad nog een plek hebben waar we een nieuwe woonwijk gaan vormen. Er zijn niet zo heel veel plekken meer waar we dat gaan doen en social engineering is een term die we natuurlijk niet zo heel vaak meer gebruiken en daar geloven we ook misschien niet helemaal meer in, maar toch, het is een plek waar we met z'n allen toch doelstellingen hebben op duurzaamheid maar waar ook nieuwe mensen gaan wonen die daar hun eigen geschiedenis gaan maken en hun eigen verhalen moeten gaan vormen en die ook samen verbinding moeten gaan zoeken en daar een gemeenschap moeten vormen. Daar kun je verschillende manieren voor vinden en wat ons betreft horen kunst- en cultuuruitingen daarbij en kunnen daar een ideaal middel voor zijn. Voor ons is dat dan ook een reden om een motie in te dienen die u oproept om ook daar in het vervolg op creatieve manier mee om te gaan, bijvoorbeeld in de herijking van de grex, om dat in uw achterhoofd te houden en te kijken of er dan mogelijkheden zijn om initiatieven die er straks gaan komen vanuit de gemeenschap die nog komt, te gaan ondersteunen. Die motie dienen wij samen in met Partij van de Arbeid en D66. Ik heb als afsluiting eigenlijk nog een korte vraag en misschien is dat voor de tweede termijn ook. Er is een aantal moties ingediend over betaalbaarheid en duurzaamheid en over de groep van woningen die toegankelijk zou moeten zijn voor de middengroep, maar we hebben niet zo heel erg lang geleden met elkaar een motie aangenomen M70. In mijn beleving vroeg die precies hetzelfde, namelijk betaalbaarheid en toegankelijkheid van de middengroep woningen. Ik doe eigenlijk een oproep aan het CDA om misschien in de tweede termijn daar toch kort iets over te zeggen, hoe die motie zich verhoudt tot 3 nu voorliggende moties die gaan over hetzelfde onderwerp. Dank, voorzitter.

Fractie Verenigde Seniorenpartij, de heer Troost:

Voorzitter, dank u wel. Het bestemmingsplan staat al sinds 2007 en we hebben nu het OOB 2013 als operationeel ontwikkelingsplan. Dit document is een richtingsdocument, net zoals bijvoorbeeld gebiedsvisie Mooi Rijnhuizen. Het gaat nu over de verdere ontwikkeling van het centrum van Nieuwegein. Het plan heeft een hoog wat-gehalte. Het is alleen maar nog de vraag want ambities zijn mooi, maar hoe we dit allemaal gaan realiseren en de realisatie in de richting van de leefbaarheid van onze burgers is nog onbekend. Wonen moet dan eerst komen en meteen daarna duurzaamheid en mobiliteit. Verblijfsklimaat en centrumfuncties zijn dan middelen om dat centrum te completeren. Gezien de investeringen die al gedaan zijn en de vertragingen, vinden wij dat er nu gewerkt moet worden. Voordat u het weet gaan de marktomstandigheden ons in de weg zitten. Dat hebben we al eens meegemaakt en dat heeft ons ontzettend veel geld gekost. Wij zien dan dat de volgende aandachtspunten, de voorbereiding van het ontwerp bestemmingsplan, laat goed onderzoek doen naar de consequenties van zaken als luchtverontreiniging, 1800 extra woningen en trouwens over totaal Nieuwegein nog iets meer dan 4500. Dat levert wat op. Hoe gaan we de verkeersafhandeling doen? Hoe gaat de OV-Hub eruitzien? Wat doen we eigenlijk met die bouwhoogte? Wij zijn als Verenigde Seniorenpartij helemaal niet voor die torens en houd de inwoners goed op de hoogte, dus geen uitnodigingen voor een bijeenkomst op woensdag die de mensen in de bus krijgen op de dinsdagavond daarvoor. Bewoners dus consequent betrekken. Wij hebben uw participatieproces gezien in de bijlage, maar denken dat het aantal belangstellenden door meer gerichte acties aanmerkelijk opgevijseld zou moeten worden, het belang van de binnenstad vraagt daarom. Zorg dat het centrum en overigens ook andere wijken geen doorgaand verkeer meer moeten verwerken, dat

wil zeggen: zorg dat de H-structuur werkt (dus woonwijk in en weer snel uit richting H-structuur). Het beleid voor gemotoriseerd verkeer met haar 2 denkrichtingen, wij zien daar de verdeling binnen de raad over dat soort problematiek heeft meer consequenties dan wij denken. Een besluit hierover heeft ook invloed op parkeren en de financiële resultaten van parkeerbeleid. Een plus is hard nodig voor het betalen van allerlei uitgaven en dus moet er nog heel wat ingevuld worden. Het gemeentelijk mobiliteitsplan met het plusje erachter is nog steeds niet klaar, zeker niet wanneer het om de plus gaat. Dat wil zeggen de plus, dat is het milieu. Het verbieden van groot vrachtvervoer via overlaadpunten op elektrische bestelauto's zou het milieu aanzienlijk helpen. Daarnaast zijn de andere punten genoemd onder punt 5.4 goede ideeën, maar er zijn vast nog meer mogelijkheden. Laten we onze kennisbronnen te weten de inwoners efficiënter en effectiever gebruiken. Zij wonen in een stad en meer dan 4500 woningen extra in Nieuwegein levert hen ook vast veel ideeën op, want het gaat niet alleen om de binnenstad, de rest leeft ook mee.

Tenslotte duurzaamheid, last but not least. De ambities zijn indrukwekkend. De vraag is hoe we dat voor elkaar gaan krijgen, zeker wanneer het om binnenstedelijk gebied gaat. De plannen zijn legio gaande van waterdoorlatende verhardingen (mind you, ik als amateur zeg dan: dan kan het grondwater ook omhoog want we zitten hier in een diepe polder), tot overstroming robuust bouwen en daar staat nog een hele lijst tussen. Wij zijn buitengewoon benieuwd hoe dat allemaal gaat lopen de komende tijd. Dank u wel.

Fractie Partij van de Arbeid, de heer Langerak:

Dank u wel, voorzitter. Het is een belangrijk stukje in onze stad, City en met name dan City West waar we het vanavond over hebben. Niet zoveel gebieden waar we zo omvangrijk nog ontwikkelingen kunnen doen hebben we. Bovendien, het stadscentrum is eigenlijk van de hele stad, dus vandaar dat het goed is dat we dit vanavond hier bespreken. Om te beginnen zou ik willen zeggen: de ambities, de 5 thema's die genoemd zijn en de ambities die daarbij horen, die onderschrijft de Partij van de Arbeid. De start is natuurlijk dat OOB 2013, maar sindsdien is er een hoop gebeurd ook in het beleidsveld, noem alleen maar het onderwerp duurzaamheid. Nog niet zo lang geleden hebben we bijvoorbeeld de Routekaart Energieneutraal Nieuwegein vastgesteld en tot mijn vreugde zie ik dat heel veel van die uitgangspunten hier ook daadwerkelijk gebruikt worden en dat stemt ons goed. Goed dat die voortvarende aanpak er is en dat duurzaamheid ook een belangrijk thema in City West is geworden. De ambitie om hiervan het meest duurzame stukje binnenstad te maken van Nederland, vinden wij een prachtige ambitie. Daar is veel werk voor aan de winkel, maar goed om die ambitie neer te zetten. Dit koersdocument heeft zelfs meer dan alleen die energieneutrale aanpak in zich, ook over klimaatadaptatie en over mobiliteit en over parkeren en over circulair bouwen, het zit er allemaal in dus wat dat betreft is het ook best een compleet stuk. Er is een aantal moties ingediend over de woningbouw. Wij lezen in dit koersdocument een aantal doelen van die woningbouw en een aantal ambities in die woningbouw die nauw aansluiten bij de wensen die ik hier gehoord heb als het gaat over het middensegment en het hogere segment van woningbouw, maar ik hoor toch tamelijk weinig aansluiting bij de sociale woningbouw die daarin staat en die is voor ons van groot belang. Van groot belang, omdat er veel druk is op de sociale woningbouwmarkt en op de woningen daarin en ook van groot belang omdat er ook in die inkomensgroep veel mensen zijn die graag ook in die binnenstad zouden willen wonen. Daar is dus ook een fair share voor die mensen nodig in de binnenstad.

Comfort en uitstraling van de stad, een prettig verblijfsgebied is genoemd. Ik denk dat comfort en duurzaamheid uitstekend samengaan. Soms is daar wel extra aandacht voor nodig, maar ik denk dat het juist elkaar ook zelfs zou kunnen versterken, wel graag aandacht dat dat ook gaat gebeuren. Comfort voor de bewoners, voor het winkelend publiek, voor de ondernemers. Door die diversiteit van onze stad en de diversiteit van de mensen die daar gaan wonen, is het ook wel van belang om te zorgen dat er verbinding is tussen de verschillende typen/soorten, tussen alle mensen die daar gaan wonen en ook met het winkelend publiek dat daar is. Vandaar dat wij ook

die motie die mevrouw Schouten zojuist ingediend heeft onderschrijven omdat cultuuractiviteiten daar een sterke bijdrage aan kunnen leveren. Dat zou ook van belang zijn, om juist in die beginfase als dat stuk stad daar net gereed is, om daar invulling aan te geven.

Fractie VVD, de heer Schat:

Voorzitter, dank u wel. City moet het meest duurzame centrum van Nederland worden en dan? Wat levert dat Nieuwegein en City in het bijzonder op? In duurzaamheid kan je niet wonen. In duurzaamheid kan je niets kopen en in duurzaamheid kan je niet werken. Het moet gaan om de functies van City. Welke functies ontbreken er nog die de inwoners graag in een centrumgebied willen zien? Welke functies moeten nog verder worden versterkt of verbeterd? Geeft het koersdocument hier een antwoord op? De binnenstad moet aantrekkelijk zijn om te wonen, te winkelen, te werken en uit te gaan. Het moet een omgeving bieden voor evenementen. Het is een plek waar je de mensen naartoe wilt trekken. City moet een magneet zijn voor heel Nieuwegein en omgeving. Daar hoort een goede bereikbaarheid bij voor alle verkeersmodaliteiten. Bezoekers moeten zelf kunnen kiezen hoe zij naar City komen: per fiets, per auto of met de bus of met de tram. We hebben het echter wel over een groot aantal parkeerplaatsen, die moeten wel gevuld worden. We hebben namelijk een parkeerexploitatie waar we de nodige zorgen bij hebben. We zijn dan ook niet voor het terugdringen van het autoverkeer. Velen zien de goede bereikbaarheid per auto als een unique selling point van City Plaza. Dat geven we niet zomaar weg. Dat is ook een van de redenen waarom de VVD destijds tegen het mobiliteitsplan heeft gestemd. Het stuk spreekt over gratis fietsenstallingen. Gratis bestaat niet. Deze fietsenstallingen moeten betaald worden uit de parkeerexploitatie. Hoe rijmt het college dat met de opbrengsten die teruglopen als iedereen op de fiets komt? Waarom moeten de mensen die met de auto komen betalen voor de fietsenstalling? De auto te gast, de VVD gaat ervan uit dat de bestaande infrastructuur zoveel mogelijk gehandhaafd blijft en daar waar nieuwe wegen worden aangelegd, wordt het fietsverkeer gescheiden van het autoverkeer, dat is de meest veilige oplossing. Bent u dat met ons eens?

City voldoet aan een aantal eisen. Het is er overdag druk en gezellig, de terrassen zitten vol, kinderen spelen met het water, op zaterdag staan er regelmatig files voor de parkeergarages, helemaal als het regent. We moeten nog wel aan de slag op west en aan de Doorslagzone en het politiebureau en niet te vergeten het Atrium, ook in het Stadshuis kunnen we wel wat levendigheid gebruiken. In de bijeenkomsten zijn goede dingen opgehaald. Deze zijn wel benoemd, maar niet voor alle punten zijn oplossingen aangedragen.

Mevrouw Schouten: ik kan het natuurlijk toch niet laten, want ik weet niet of u de uitdrukking kent: als je een hamer hebt, dan moet je op een spijker slaan, dan kun je niet anders. Ik zou dat willen doortrekken naar uw betoog, want bent u het ook niet met mij eens dat hoe breder de wegen, hoe beter de toegang tot de parkeergarages, hoe meer auto's in de binnenstad en hoe meer ontevreden inwoners we ook hebben?

De heer Schat: als je de ontwikkelingen ziet op mobiliteitsgebied, dan weet u zelf ook wel dat gewoon het autoverkeer langzamerhand aan het teruggaan is en dat dus de problemen die u schetst in de toekomst vanzelf minder zullen worden.

De heer Troost: u heeft nooit van files gehoord hè?

De heer Schat: ik sta er dagelijks in. Je verwacht een koersdocument dat richting geeft voor nog meer verlevendiging voor het hele gebied. Het koersdocument is het meest concreet over welke duurzaamheidsmaatregelen er genomen moeten worden. De VVD vindt dat hiermee de focus op de verkeerde komt te liggen. Duurzaamheid leidt niet tot aandacht over waar het echt over moet gaan zoals prettig wonen, veilig wonen, ondernemen en recreëren, consumeren en plaatsen om vermaakt te worden. Dat je tegenwoordig duurzaam bouwt, is vanzelfsprekend, net

als dat je rekening houdt met klimaatadaptatie. Dat hoeft niet zo uitgebreid in een koersdocument te zijn aangehaald, dat leidt alleen maar af. De functies onderwijs, leisure en het bieden van zorg zijn wel benoemd. Het college spreekt hier echter geen ambities op uit. Waarom zijn deze belangrijke onderdelen niet uitgewerkt in ambities?

Het college stelt voor om 30% van woningen als sociale woningen te realiseren. De VVD kan dit niet rijmen met de economische visie die vanavond ook op de agenda staat, waar letterlijk staat beschreven dat er in Nieuwegein behoefte is aan woningen in het midden- en hoger segment. Wij zouden dit liever bijstellen naar 25% of in ieder geval de motie en amendementen die al door de ChristenUnie en het CDA ingediend zijn, zullen wij dan ook steunen. De Noordstedeweg is een belangrijke route voor de auto, bussen en bevoorrading. Tevens loopt hier een belangrijke fietsroute.

De heer Troost: wat een zenuwen hè, die 30%? Tjonge jonge, dat is toch vreselijk? Als je er nou 4500 huizen bijgooit in Nieuwegein en dan hebben we het nog niet over alle problemen die dit oplevert aan de wegen enzovoort, en u houdt die 30% aan, dan wordt weer een hele groep mensen geholpen, zonder dat u over de magische 30% heengaat. Wat staat u toch te zeuren over die 30%?

De heer Schat: de Noordstedeweg is een belangrijke route voor de auto, bus en bevoorrading. Tevens loopt hier een belangrijke fietsroute. De VVD hoort graag van het college of dit nu daadwerkelijk een probleem is aan de hand van cijfers en een onderzoek, anders dan de beleving die velen nu hierbij hebben. Een ingreep in de Noordstedeweg is voor ons niet vanzelfsprekend, behoudens dan het oplossen van het knelpunt bij de brug.

Het stationsgebied moet als eerste worden aangepakt in verband met de verlaging van de perrons voor de lagevloertrams. Tijdens de commissievergadering heeft de wethouder al het een en ander hierover toegelicht, waarvoor dank, en de goede samenwerking die we hierover hebben met de provincie, goed om te horen. De tijd is echter nog kort. Het stuk zegt maar weinig hierover. Wij vinden dat een gemiste kans. Wanneer kunnen wij een nadere uitwerking van de plannen hierover verwachten?

De fietsverbinding van noord naar zuid is wel benoemd als ambitie, maar er is geen oplossing gegeven hoe dit zal worden ingevuld. Voorlopig blijft het fietspad van de Kolfstedetunnel alsnog in de parkeergarage uitkomen. Hoe gaat het college dit nu oplossen?

Voorzitter, u hoort, wij hebben nog een hoop vragen. Vragen waar wij vanavond waarschijnlijk niet allemaal antwoord op zullen krijgen. Tevens zijn wij het met belangrijke ambities niet eens zoals het terugdringen van de auto en 30% sociale woningbouw.

Beantwoording wethouder Adriani:

Dank voor de bijdragen uit uw raad en voor de steun die voor een aantal onderdelen door verschillende van uw fracties is uitgesproken voor het koersdocument, waarin we de ambities van deze gemeente geactualiseerd naar de dag van vandaag willen vormgeven zodat we die ook mee kunnen geven naar partijen die geïnteresseerd zijn om te ontwikkelen in de binnenstad. En gelukkig meneer Troost, die partijen zijn geïnteresseerd, dus we kunnen ook vaart maken als we nu met elkaar tot een goede koers komen.

Het koersdocument is ingedeeld in een aantal thema's. Over al die thema's heeft uw raad ook kanttekeningen en accenten en vragen gesteld en ik wil ze graag met u doorlopen. Dan begin ik met het thema duurzaamheid, dat is ook het eerste thema in het koersdocument. Daarin kun je niet wonen inderdaad en ook niet winkelen meneer Schat, maar het wordt wel toch steeds meer een harde voorwaarde om überhaupt te kunnen verblijven en een stad te kunnen onderhouden naar de toekomst toe. Gelukkig zegt u 'dat is voor ons toch vanzelfsprekend', dat blijkt ook uit de brede steun voor de Routekaart Energieneutraal van collega Snoeren eerder dit jaar, maar in ontwikkelland is dat toch nog niet helemaal het geval. Nog steeds is het zo dat als wij daar niet heel strak op sturen, de projectontwikkelaars geneigd zijn weliswaar bij de eerste presentatie iets

heel moois over duurzaamheid te zeggen maar uiteindelijk tegen de tijd dat je aan het definitief ontwerp bent, dan zie je dat je toch op een EPC 0,4 uitgekomen bent, keurig conform het Bouwbesluit, maar niet echt toonaangevend als het gaat over duurzaamheid. Vandaar dat wij toch hebben gezegd, het lijkt ons goed om die ambitie, die voor de hele stad breed in deze raad gedeeld wordt, nu ook voor de binnenstad als leidende koers neer te zetten. Dat focust zich primair inderdaad op ecologische duurzaamheid, energie, klimaat en dat soort zaken, maar ik ben het eens met de fracties die hebben gezegd: daar hoort ook wel bij sociale duurzaamheid, economische duurzaamheid en eigenlijk moet je niet alleen heel goed zijn voor de energierekening, maar je moet er ook nog een beetje lekker kunnen wonen. In de commissiebehandeling heb ik ook toegezegd richting een van de meesprekers, een van de bewoners van de Stedes die meesprak, dat we met hen in gesprek zullen gaan over een sociaal koersdocument denk ik dat ik het genoemd heb om te kijken hoe je ook de sociale samenhang in het westelijk deel van de binnenstad, wat een fors grotere woonwijk wordt dan het op dit moment is, hoe we ook die sociale samenhang goed met elkaar in kaart kunnen brengen en die toezeggingen herhaal ik hier graag, want ik ga dat graag met de mensen aan. Primair met de mensen die daar direct in de omgeving wonen, die nu dus al de bewoners van binnenstad west zijn, maar ik ben het ook eens met de heer Langerak en de heer Troost dat de binnenstad ook het waard is en vraagt om van een veel groter publiek in Nieuwegein ook input te krijgen. De binnenstad is van ons allemaal, van alle 60.000 inwoners, dus ook daar denken wij over na hoe we zoveel mogelijk mensen in alle processen die ook nu gaan lopen in de uitvoering, aan het woord kunnen krijgen.

Hoe krijg je die ambities dan voor elkaar, vraagt de VSP? Een koersdocument heeft als kenmerk dat veel van de hoe-vraag nog niet ontwikkeld is. Je zet eerst de ambities neer, maar toevallig op dit thema hebben we daar natuurlijk al wel wat over nagedacht en ook iets over opgeschreven. Een van de dingen die we hierin opgeschreven hebben is dat we van toekomstige ontwikkelaars vragen als zij plannen willen maken hier in de binnenstad, dan moeten ze ook de samenwerking zoeken met een kennisinstelling op het gebied van duurzaamheid zodat we echt de innovatie ook uit universiteiten als Wageningen of Rotterdam meekrijgen hierin in onze binnenstad. Daar waar we tot nu voor de ontwikkeling een supervisor hadden voor de stedenbouwkundige kwaliteit, die hebben we overigens nog steeds, stellen we ook voor om het kwaliteitsteam te versterken onder andere ook met experts op het gebied van die duurzaamheid. Daar ligt ook een relatie met de bouwhoogtes. Mevrouw Schiltkamp vroeg daarnaar, kunt u wat meer vertellen over: wat is nou enige omvang als het gaat om je hebt volume nodig voor die duurzaamheid? Ik kan daar niet heel veel meer over zeggen dan in de commissie, omdat dat ook echt afhangt van wat voor type innovatie en wat voor type maatregelen je toe wilt passen.

De discussie over bouwhoogtes gaat wat mij betreft ook wat verder dan alleen maar is het nodig om de duurzaamheid. Het is van belang maar hier, en dan sluit ik mij aan bij mevrouw Schouten, krijg je inderdaad een confrontatie van een aantal belangen; de belangen om die duurzaamheid goed te kunnen regelen, we bouwen een nieuw woonwijkje en juist door die volumes kun je dingen doen die je op minder woningen niet kan doen. Het is de ambitie om meer woningen in Nieuwegein te realiseren. We hebben nog niet zo heel lang geleden de woningbouwprogrammering van 3500 nieuwe woningen met elkaar besproken, waarbij heel veel mensen ook die daarin mee geparticipeerd hebben zeggen: als nou 1 plek de nummer 1 plek is waar je die nieuwe woningen kunt bouwen, dan is het in de binnenstad, ook volgens de toekomstvisie: rustige, groene woonwijken en een bruisende, compacte binnenstad, ik sluit wat dat betreft aan bij de woorden van de heer Horst, en de belangen van direct naastwonenden die zeggen: voel ik me nou wel zo comfortabel als ik hier in een eengezinswoning of in een drie hoog of vier hoog appartementengebouwte woon en er torent ineens 60 meter naast mijn achtertuin op. Daar zijn we nog niet uit. Daar staan ook in het koersdocument geen concrete voorstellen over, dus u legt zich ook nergens op vast wat dat betreft vanavond, maar dat gaat wel gebeuren in het verdere proces van het bestemmingsplan, want daar gaan we uiteindelijk

wel met elkaar die knoop moeten doorhakken, hoeveel en hoe hoog we passend vinden gegeven die 3 verschillende belangen die daar spelen.

Dan kom ik op het wonen, altijd mooi om even te discussiëren met elkaar over de sociale woningbouw, de 30% en het belang voor meer middeldure huur en duurdere koop- en huurappartementen in deze stad. De binnenstad leent zich goed voor al die wensen die ook in de Woonvisie met elkaar vastgelegd zijn. Als ik dan eventjes naar de discussie luister over sociale woningbouw, de amendementen en de motie die daarover ingediend zijn zeggen: we zitten al op de 29,7%, dus eigenlijk zijn we er wel, maar de heer Troost heeft natuurlijk gelijk: we bouwen er met elkaar nog 3500 bij en wil je op die 30% blijven, dan zal dus ook ongeveer 30% van die 3500 sociaal moeten zijn.

Mevrouw Schiltkamp: ja voorzitter, maar ik denk dat de wethouder ook wel weet dat er in Jutphaas-Wijkersloot en in Zandveld ook sociale woningen staan gepland, volgens mij niet 30% maar gewoon alles, dus dan heb je toch een hele andere verhouding weer?

Wethouder Adriani: ik ben blij dat u dat vraagt, mevrouw Schiltkamp, via de voorzitter uiteraard; 30% van 4500, dan zit je ergens rond de 1100. De woningen die nu in Jutphaas-Wijkersloot voorbereid worden en in Hoog Zandveld, dan heb je het over ik geloof 40 en 30 of 36 of zo, dus daar zit nog wel wat ruimte in. Het is wel van belang om te beseffen en dan kom ik ook even op motie 124, dat wij hebben die 30% ambitie over het hele programma. Wij hebben met de woningbouwprogrammering 63 locaties met elkaar geïdentificeerd waar nog woningbouw kan plaatsvinden. Het overgrote deel van die locaties is niet van de gemeente en het zijn vaak ook speldenpriklocaties, terwijl in de binnenstad waar tussen 1/4 en 1/3 ongeveer van die woningbouwprogrammering zou kunnen landen, dat is voor het overgrote deel gemeentegrond dus daar kunnen we goed op sturen. Als we die 30% nou in de binnenstad al loslaten, dan legt dat een enorme hypotheek op woningbouwprogramma's op gronden die niet van ons zijn, daar waar het bestemmingsplantechnisch ook niet zo makkelijk af te dwingen is, daar zal ik straks nog iets extra's over zeggen bij die motie.

De heer Horst: ja voorzitter, ik ken dit verhaal van de wethouder wel en dat is zijn goed recht uiteraard, maar als we tegelijkertijd van deze wethouder horen dat het belangrijk is om meer aandacht en ambitie te geven aan woningen in het midden en duurdere segment, met name van het type appartement, om die groep die ik heb aangegeven in mijn bijdrage te behouden voor deze stad, dan zal je ergens dat moeten realiseren en wij denken dat juist hier in de binnenstad vooral op City West, dat een uitstekende locatie is. Als je vervolgens dan heel krampachtig vasthoudt aan een fors percentage sociale woningbouw, dan beperk je daarmee de mogelijkheden binnen het totale bouwvolume voor dit gebied en dat is nou precies voorzitter waar het ons om gaat, dat we iets daarop interen omdat we meer ruimte hebben voor een groep die we ook zo graag voor Nieuwegein willen bewaren of behouden omdat we juist al zoveel sociale woningbouw in deze stad hebben, zeker gezien ons omringende steden en het gemiddelde in deze provincie.

Wethouder Adriani: ja voorzitter, ik ben het eigenlijk wel eens met de heer Horst, behalve dat hij een misrekening maakt. Wij hebben al staand beleid op dit moment 30% sociale woningbouw, dat betekent van die 3500 woningen die we er nog bij willen bouwen in de komende 10-15 jaar, moet ook ongeveer 30% sociaal zijn. Daar kunnen we op eigen grond beter op sturen dan op andermans grond. Hier komt een belangrijk deel van dit programma op onze eigen grond en de overige 70% gaan wat mij betreft en wat dat betreft heb ik ook veel gevoel bij het amendement A89 wat door de ChristenUnie is ingediend, gaat gerealiseerd worden in precies het segment waar u aandacht voor vraagt. De ChristenUnie rekent ons voor dat op dit moment 8,9% van de woningen in dat segment middeldure huur of dure huur valt. Dat is op Nieuwegeinse schaal ongeveer 2500 woningen. Stel, we nemen even de potentie in de

binnenstad dat daar 1000 woningen gebouwd kunnen worden; 30% sociaal, dat zijn er 300, en dan houd je er 700 over die allemaal in dat segment kunnen vallen, appartementen in het middeldure en dure huur- en koopsegment. Dan stijgt die 8% naar boven de 10%, want die toename van die 700 is een enorme plus op die ongeveer 2500 woningen in die categorie van dit moment. Volgens mij kunnen wij allebei onze ambities verwezenlijken door in de binnenstad precies dat te doen wat we allemaal belangrijk vinden, de sociale huurwoningen waar ook de heer Langerak nog een keer aandacht voor vraagt, 30% (zeg even 300) en voor het overige inzetten appartementen middeldure en dure huur- en koop en vooral niet meer van hetzelfde van de appartementjes die we elders in de stad al hebben.

De voorzitter: een interruptie van de heer Schat, want ik heb u even niet in uw rekensommetje willen storen.

De heer Schat: voorzitter, dank u wel. Nee, het is ook maar goed hoor dat de wethouder even uit mocht spreken, want daar zat nog wel aanvullende info in. De wethouder blijft wel focussen op die 30% omdat hij dan zelf invloed kan hebben op de binnenstad. Ik begrijp dat, maar je moet ook gewoon kijken: waar wil je die sociale woningbouw het liefst realiseren en je moet ook zeker kijken waar wil ik nou die middeldure en die dure huur gaan realiseren. Zoals terecht door de heer Horst is opgemerkt, is juist de binnenstad daar de primaire locatie voor en daar hoor ik de wethouder eigenlijk niets over zeggen en ook niet over wanneer je wat nou gaat bouwen in de tijd, want ook daar kun je misschien keuzes in maken. Wij zouden liever gewoon zien nu de focus op dat midden en dure segment in de binnenstad. Bent u dat met mij eens?

Wethouder Adriani: ik weet niet helemaal zeker waar de vraag in zat waar ik het mee eens of oneens kan zijn, maar u doet in ieder geval een betoog voor zou je niet beter willen kijken waar wil je nou sociale woningbouw realiseren qua woonkwaliteit, vertaal ik dan maar even voor u, en waar niet. Mijn opvatting is dat je het beste af bent als je zoveel mogelijk ongedeelde wijken hebt zodat je de verschillende woonsegmenten sociale woningbouw, middeldure huur, dure huur en koop per wijk een beetje evenwichtig verdeeld hebt en dus ook in de binnenstad, dat is in ieder geval de opvatting waar ik voor sta.

Kun je dat niet in de tijd doen? Ja, u kent mij als een wethouder Wonen die niet zo heel erg op projectniveau gestuurd heeft van hoe komen we nou aan die 30%, maar altijd op programmaniveau en wat mij betreft het woningbouwprogramma wat we nu met elkaar hebben afgesproken loopt tot 2030. Wat mij betreft blijven we op globale hoogte sturen dat in dat programma die 30% komt, maar nogmaals, als je de binnenstad loslaat en zegt: daar gaan we alleen maar middeldure huur en koop doen, dan leg je een denk ik onrealistische hypotheek op bijvoorbeeld De Wiers-zuid, wat allemaal particulier woningbezit is, op bijvoorbeeld Mooi Rijnhuizen wat bijna allemaal particuliere gronden zijn, om daar die 30% voor de hele stad alsnog te realiseren.

De heer Schat: kijk, ik zeg niet dat er helemaal geen sociale woningbouw mag komen, maar een iets lagere ambitie, daar zou ik al heel blij mee zijn.

Wethouder Adriani: en daarover verschillen wij van mening, denk ik meneer Schat. Rondom wonen, het amendement A89 zoals gezegd, volgens mij hebben we dezelfde ambities, in ieder geval lees ik in de tekst die het amendement voorstelt niet iets wat afwijkt van wat wij bedoeld hebben toen wij het koersdocument schreven, dus als u zich hier comfortabeler bij voelt, zou ik zeggen: voel u vrij. Of M123 dan nog nodig is of dat je dan niet voldoende geborgd hebt, dat lijkt mij een kwestie van smaak, evenals de vraag die mevrouw Schouten stelde of dit niet dezelfde tekst is die in motie 70 eerder dit jaar al een keer is aangenomen. Inhoudelijk zijn wij het ook hier volgens mij niet over oneens.

Dan houden we M124 over op het thema wonen en daarvan zou ik u echt willen vragen: doe dat op dit moment nog even niet. We zijn op dit moment de vertaling van het woningbouwprogramma en de ambities, zowel op sturing als op sociale huur, eigen grond en andermans grond als de sturing op middeldure huur eigen grond en andermans grond aan het kijken wat we voor publiekrechtelijke middelen hebben om dat af te dwingen. Dat is geen eenvoudige opgave. De stad Utrecht is daar onlangs na een jaar studie nog niet tot een goed sturingsinstrument gekomen, in ieder geval niet een waar de raad mee in kon stemmen, dus we hebben daar echt nog wat studiewerk te doen. Laten we onszelf even gunnen dat we bij het vaststellen van het bestemmingsplan kijken of we daar tot elkaar gekomen zijn of niet, zou mijn advies zijn.

Functionies; andere functies in de binnenstad. De VVD vraagt: waarom zijn ambities rondom leisure enzo niet nader ingevuld? Eigenlijk is het antwoord, net als het antwoord wat een paar jaar geleden al gegeven is, omdat we niet teveel in blauwdrukprogrammering willen doen en vooral ook samen met partners in de stad en samen met de initiatiefnemers in de stad willen kijken: wat is nou passend voor Nieuwegein om daar te laten maken, binnen de kaders van deze ambities. Een van de functies is natuurlijk cultuur, daar is ook een motie over ingediend om daar bij de herijking van de grex die na het bestemmingsplan komt, te kijken of daar iets in voorzien kan worden. Ik wil dat doen als de motie aangenomen wordt. Ik wijs er wel op dat met dat u 2 jaar geleden het prachtige beeld op het Stadsplein besloten heeft dat niet te plaatsen, dat er in de huidige grex binnenstad nog wel geld zit voor kunst en cultuur wat we op basis van uw uitspraak toen niet zullen uitgeven voor beeldende kunst, maar wat we wel zouden kunnen inzetten om ook zo'n nieuw stadsdeel kunstverlevendiging, het tot bloei laten brengen van het beton zoals dat in een oude nota heette, om dat daarvoor in te zetten.

Dan ook op het thema cultuur zeg ik dan toch maar een motie over de hellingbaan bij het stadsbalkon van het CDA. Daar is al een keer diepgaand onderzoek naar gedaan, voor mijn tijd weliswaar en voor uw tijd, in ieder geval voor mijn tijd als wethouder, maar op het moment dat het besluit genomen werd in 2008/2009 om het theater te verplaatsen van het westelijk anker naar oost, naar de plek waar het nu staat, is ontzettend lang gestudeerd op de vraag: op welke hoogte kan het theater komen? We zitten hier met een verhoogd maaiveld en een laag maaiveld. Het kon niet anders dan dat dat een ingang op verhoogd maaiveld zou zijn. Toen is heel goed gekeken naar dat plein: zijn daar die functies te combineren. Het is vol als de markt er staat en er moet ook een vrachtwagen doorheen, maar naar de opvatting van het college wel veilig met de maatregelen die we genomen hebben, zowel in de opstelling als met de beveiliging die ook meeloopt met de vrachtwagens en het komt tussen de 10 en 20 keer per jaar voor, dat er zo'n vrachtwagen overheen moet. Er is toen ook al gestudeerd op: kan er niet vanuit de route die u aangeeft of een lift of een aanrijdroute naar het stadsbalkon gemaakt worden en uit dat onderzoek toen kwam: dat is onrealistisch, dus mijn gut feeling zegt: als u deze motie aanneemt, dan vraagt u ons om een onderzoek over te doen waar al eerder uitgekomen is dat het eigenlijk niet haalbaar is.

Tot slot de mobiliteit, een belangrijk onderwerp. De VVD maakt zich zorgen dat als we de auto te veel weren, dat dat een probleem zal worden voor de pex. Die zorg heb ik op dit moment absoluut niet. Ik zie dat in de ontwikkelingen in oost, ontwikkelaars met name ook naar de publieke parkeergarage mede kijken als het gaat om de vraag hoe lossen we onze parkeerproblemen op. Ik zie dat ontwikkelaars ook nadenken over de vraag: hoe gaan we om met autogebruik nu, maar ook autogebruik over 15 jaar, wat er anders uit zal zien. Ik zie in de parkeerexploitatie die u morgen volgens mij bij de post vindt voor behandeling in december, dat daar nog steeds het perspectief is dat we binnen de afspraken die we hebben gemaakt uiteindelijk weer boven de nullijn uitkomen en daar waar we parkeren nog moeten oplossen, is dat altijd stallingsparkeren bij woningen, dus dat gaat voor de parkeerexploitatie zelf niet zoveel uitmaken. Als is stallingsparkeren een betere of minder goede oplossing in west, dat maakt voor de parkeerexploitatie niet uit.

Auto te gast is voor gekozen meneer Schat om in zo'n woongebied waar ook terecht de aandacht is gevraagd voor wordt het ook leefbaar en komt er ook voldoende sociale samenhang, dan moet je niet door al die straatjes heen ook auto's hebben rijden. Zorg nou dat die parkeeroplossingen vanaf de toegang op de Zuidstedeweg goed bereikbaar zijn, dat je meteen onder de grond kan of welke andere oplossing daar ook voor komt, maar maak er geen gewoonte van. Zet die wijk nou niet zo op dat je bovengronds op het maaiveld door die hele wijk moet rijden met de auto, want met het toch wel grote aantal bewoners wat daar zou kunnen komen, wordt dat echt een gekrioel van auto's die de leefbaarheid niet ten goede komt. De Noordstedeweg en de vraagstukken die daar spelen, daar wordt aandacht aan gegeven in de mobiliteitstoets die in het kader van het bestemmingsplan wordt gemaakt. Ik zei u de vorige keer: daar wordt de laatste hand aan gelegd en dat is nog steeds waar, dus daar komen we op een later moment nog over te spreken. Uitgangspunt daarbij is wel zoals ook in dit koersdocument staat meneer Troost, de H-structuur is de hoofdautoroute en de toegang tot de binnenstad moet dus ook bij voorkeur via de Zuidstedeweg lopen.

Tweede termijn

Fractie CDA, de heer Horst:

Dank u, voorzitter. Ja, allereerst is mij een heel concrete vraag gesteld door collega Schouten van GroenLinks en dat ging over motie M70 die eerder dit jaar is aangenomen en die wij mede hebben ingediend. Het dictum daarvan luidde: omdat bij de realisatie van de woningbouwlocaties in het woningbouwprogramma 2030 bij voorkeur aandacht te geven aan de bouw van betaalbare vrije sector huurwoningen in het middensegment en dat was toen naar aanleiding van een onderzoek van de Nederlandse Bank, wat toen ook de publiciteit haalde en aansloot bij de zaak hier. En voorzitter, de motie die nu voorligt, M123, sluit daar wat ons betreft keurig bij aan. De aandacht die voor het middensegment wordt gegeven in motie M70, wordt met deze motie nog eens benadrukt in de context van de woningbouwambities voor City West. Voor dit gebied is het goed om aandacht te hebben voor een stukje hoger segment, niet heel veel misschien maar daar is wel degelijk behoefte aan op de Nieuwegeinse woningmarkt, de wethouder heeft dat ook zelf erkend. Het CDA wil een goede mix van soorten woningen in onze totale stad, ook qua kosten. We denken dat juist in City West er ruimte is voor een stevige impuls voor appartementen in het midden- en hogere segment en dat is de reden waarom we met deze motie nu komen en we zien dat dus als een aanvulling/als een specificatie van de eerdere motie.

De heer Langerak: dank u wel. Ik heb daar eigenlijk een vraag over uw amendement en uw motie; het gaat vooral over het hogere en het duurdere segment en u zegt niet zoveel over het sociale segment in uw motie. Heeft u daar impliciet de notie onder zitten dat dat percentage omlaag moet in uw motie en amendement?

De heer Horst: voorzitter, ik kom daar zometeen in mijn tweede termijn nog op terug naar aanleiding van wat de wethouder daarover heeft gezegd, dus als collega mij toestaat dan zal ik dat zometeen alsnog beantwoorden en anders mag hij mij daaraan herinneren dat ik die vraag alsnog moet beantwoorden.

De voorzitter: ik begrijp dat de heer Horst later in zijn tweede termijn daar op terugkomt.

De heer Horst: pardon, in mijn tweede termijn ja.

Voor de helderheid voorzitter, het CDA wil dat er geschikte en betaalbare woningen zijn voor iedereen in deze stad, dus we moeten ook zorgen voor sociale woningen, meneer Langerak, maar we hebben al vaker gesteld dat we hierin niet het beste jongetje van de klas in deze regio moeten willen zijn. In die zin vindt het CDA een ambitie van 25% sociale woningbouw meer

realistisch en dat hebben we ook al eerder betoogd hier en daarin staan wij ook niet alleen in deze gemeenteraad.

De heer Langerak: daar heb ik een vraag over, eerder al door ik denk een van de collegeleden aan u gesteld. Hebben uw partijgenoten in andere gemeentes in de U10 moties ingediend om daar het sociale percentage woningbouw omhoog te krikken? Heeft u ze daartoe aangespoord? Dan kunnen we een betere verdeling over de regio hebben en dan zitten we minder strak in ons jasje hier.

De heer Horst: voorzitter, daar kan ik niet op antwoorden omdat ik niet paraat heb hoe de collega's van mijn partij in andere gemeenteraden binnen de U10 of binnen de U16, hoe we de grens ook trekken, dat hebben gedaan, maar ik kan u verzekeren voorzitter, dat ik collega's niet alleen van mijn partij maar ook van andere partijen in de regio regelmatig aanspoor om meer ambitie te tonen in het realiseren van sociale woningbouw in hun gemeente opdat wij niet zo hoog in dat percentage hoeven te zitten in onze totale woningvoorraad dus ja, in die zin probeer ik daar mijn steentje aan bij te dragen.

Dan voorzitter refereerde de wethouder aan een eerder studie die gedaan is naar een hellingbaan. Dat kan zijn, dat was mij niet bekend dus wat dat betreft terecht dat de wethouder daarnaar verwijst, maar zou het niet een idee zijn om met de kennis van nu die studie nog eens een keer tegen het licht te houden en te kijken of we daar met de huidige context anders naar kijken want de wethouder kan zeggen: wij vinden het veilig en voor die 10 keer per jaar is dat niet nodig, maar door wordt door de bezoekers maar zeker ook door de mensen van het theater anders tegenaan gekeken. By the way, het gaat niet slechts om die 10 keer voor het theater, ook voor andere doeleinden kan die helling uitstekend gebruikt worden dus wat dat betreft hebben we het ook wel over een realistische investering denken wij, of in ieder geval goed om daar nog eens naar te kijken. Of er dan uiteindelijk een investering moet komen is vers 2, maar laten we daar nog eens naar kijken.

Voorzitter, tot slot nog 1 opmerking richting de VVD. Ik ben toch wel wat teleurgesteld in die partij. Als ik kijk dat zij recentelijk hier hebben gepleit voor meer ambitie in het Nieuwegeinse beleid, maar juist weinig ambitie tonen waar het gaat om duurzaamheid en dat voor een partij voorzitter, die toch toonaangevende bewindspersonen heeft geleverd als bijvoorbeeld de heer Nijpels voor het milieubeleid in het verleden.

Fractie ChristenUnie, mevrouw Schiltkamp:

Ja voorzitter, ik wil de wethouder wel bedanken dat hij ons amendement wel ziet zitten, maar ik zou hem toch wel willen vragen: gaat u dan nog steeds in de voorwaarden voor de bouwers voorwaarden stellen voor 30% sociale woningen, want wij hebben dat niet per ongeluk weggehaald, dat stukje van nadenken daarover. Wat ons betreft hoeft u die voorwaarden niet te stellen. Mochten ze mogelijk zijn, prima natuurlijk, maar u hoeft die voorwaarden voor ons niet te stellen.

Wij willen echt graag dat die ambitie voor vrije sector huur snel omhoog gaat. Op dit moment is de vrije sector huur in Nieuwegein 8,9% van de woningvoorraad. Dat is veel te weinig. Er is zeer veel vraag naar, we horen dat steeds en steeds vaker ook van mensen. Het is niet alleen in Nieuwegein laag. Het is in meerdere plaatsen laag, maar wij steken ook nog wel schraal af tegenover de hele provincie, waar dat toch nog we reën stukje hoger ligt dus wij willen graag wel een hele sterke ambitie op dat punt zien in City.

Dan de moties, daar heeft de heer Horst al op gereageerd. Wat betreft de motie M120 over de cultuur. Ja, wij hebben een cultuurmakelaar die dit soort dingen moet aanzwengelen. We hebben niet voor niets die 1% cultuurheffing afgeschaft, dat is nog niet zo lang geleden gebeurd dus wat dat betreft voelen wij eigenlijk niets voor deze motie.

Mevrouw Schouten: dank, voorzitter. Wat ik zeer onderschrijf is wat u zegt: wij hebben een cultuurmakelaar en daar zijn wij eigenlijk ook heel blij mee, want daar horen we ook veel positieve berichten over, maar mijn vraag is: de cultuurmakelaar heeft soms ook gewoon middelen nodig, financiële middelen en daar voorziet deze motie in. Zou u dat toch ook niet willen onderschrijven?

Mevrouw Schiltkamp: ja, u heeft daar natuurlijk gelijk in, daar voorziet deze motie in maar dan zijn wij dus weer als bestuur aan het sturen op waar we wel en niet kunst en cultuur willen, terwijl dat soort dingen ook eigenlijk juist vanuit de maatschappij moeten komen en ik denk dat u als GroenLinks ook ervoor bent dat dingen voortkomen vanuit participatie van onderaf en dat op het moment dat er concrete voorstellen zijn, er gezocht kan worden naar middelen maar dan misschien ook wel vanuit de samenleving of vanuit sponsors en misschien ook wel vanuit gemeente, maar op dat moment en niet nu al.

Mevrouw Schouten: ja voorzitter en u heeft natuurlijk gelijk, daar zijn wij het ook volledig mee eens. Dat staat ook in de motie dat het moet gaan om initiatieven die ook juist vanuit inwoners komen, om die te ondersteunen. Dat beoogt de motie ook, dus u kunt alleen maar voor zijn.

De voorzitter: ik denk dat mevrouw Schiltkamp dat zelf bepaalt, of ze voor of tegen is.

Mevrouw Schiltkamp: ja voorzitter, daar heb ik verder niets meer over te zeggen. Wij zijn daar niet voor, dus dat is jammer voor mevrouw Schouten.

En de oprit, dat is al onderzocht en dan lijkt het mij wel erg jammer om dan nog een keer zo'n onderzoek opnieuw te doen, daar gaan we ook niet voor zijn.

De heer Horst: ja voorzitter, ik was ook wat verrast daardoor, door die mededeling van de wethouder, maar ik neem dat gewoon van hem aan dat dat inderdaad zo is. Als we nou eens opnieuw, en dat heb ik ook in mijn betoog gezegd, dat onderzoek nog eens erbij pakken en eens kijken met de kennis van nu, of we nog steeds eigenlijk vinden dat dat niet realistisch is. Zou u daar wel voor voelen, want er ligt op zichzelf wel, met dat vrachtverkeer tijdens de markt maar ook eventueel op andere gelegenheden, zou dat voor u te overwegen zijn?

Mevrouw Schiltkamp: ja voorzitter, ik zie dat probleem ook op de markt en ik denk dat het heel zinvol kan zijn om die onderzoeken er nog eens bij te pakken, maar niet om dan aan de hand van die onderzoeken het onderzoek opnieuw te doen. Eerst maar eens even bekijken wat erin staat want dat lijkt mij sowieso wel interessant, dan kunnen we daar alsnog over beslissen als dat nodig is.

Fractie GroenLinks, mevrouw Schouten:

Dank, voorzitter. Dank ook voor de beantwoording van de vragen, maar er is nog 1 vraag onbeantwoord gebleven en dat was hoe omwonenden toch betrokken blijven met name met het oog op alle bezwaren die er zijn, dus als u daar nog een kleine toelichting op kunt geven heel graag.

Ik wil kort ingaan op, ik denk dat ik eigenlijk al vrij duidelijk ben geweest over die moties en amendementen, Wat betreft de noodzaak voor de 30%; ja de wachttijden voor betaalbare woningen zijn gewoon groot in Nieuwegein, dus ik vind het best dat we in sommige opzichten het beste jongetje/beste meisje/beste mensje van de klas mogen zijn door die ambitie van 30% aan te houden, dus die motie en dat amendement zullen wij niet steunen.

Overigens, de suggestie om in regionaal verband collega-fracties op te roepen om meer te doen aan een evenredige verdeling in de 30%, dat vind ik wel eentje die we ter harte zouden kunnen nemen.

Mevrouw Schiltkamp: ja voorzitter, ik vraag me af of mevrouw Schouten ook weet dat wanneer wij hier sociale woningen ter beschikking hebben, dat die niet alleen voor de mensen in Nieuwegein ter beschikking zijn, maar voor de mensen uit de hele regio en op het moment dat wij dus in Nieuwegein een hoger percentage hebben dan in de rest van de regio, dan heeft dat een soort zuigende werking en als wij niet plek hebben voor onze eigen Nieuwegeiners die willen doorstromen, dan zullen zij dus ergens anders hun heil moeten gaan zoeken en dan krijgen we dus een soort van in- en uitbeweging, maar het voldoet volgens mij niet aan de bedoeling die wij hebben om te bouwen voor onze Nieuwegeiners. Wat vindt mevrouw Schouten daarvan?

Mevrouw Schouten: nou, ja voorzitter, ik denk dat wanneer we de stad bouwen, dan bouwen we die niet alleen expliciet voor de Nieuwegeiners, dan staat die open voor iedereen. Dat zult u ook onderschrijven. Een tweede is, ik vind in het koersdocument wordt niet alleen gesproken over sociale woningbouw. Er wordt ook heel duidelijk genoemd, ik meen op bladzijde 34 of 35, dat er ook in dit gebied aandacht moet zijn voor de duurdere woningen en voor het middensegment huurwoningen, dus we moeten niet doen alsof het helemaal uitgesloten wordt, want ik vind dat in het koersdocument wordt daar wel heel nadrukkelijk juist ook voor die andere groepen die u benoemt in uw motie en in het amendement, aandacht gevraagd.

Mevrouw Schiltkamp: ik hoor mevrouw Schoutens reactie en natuurlijk bouw je nooit alleen voor Nieuwegeiners, dat is ook logisch, maar wij brengen wel een soort van beweging op gang, een soort aantrekkende werking, omdat wij degene zijn met de meeste sociale woningen onderhand in de provincie. Niet helemaal natuurlijk, er zijn nog wat plaatsen die er behoorlijk veel hebben, maar die hebben hetzelfde probleem en een nog groter probleem is dat de Nieuwegeiners ergens anders heen moeten omdat zij hier gewoon geen doorstroommogelijkheden vinden.

Mevrouw Schouten: ik weet niet of dit te onderbouwen valt met data, want dat zou natuurlijk interessant zijn. Misschien kunt u dat, dat weet ik niet. Wat ik wel weet, toen wij ik meen begin dit jaar spraken over de herijking van het woningbouwprogramma 2030, toen was er ook een document wat gebaseerd was op de interviews die in de stad zijn afgenomen. De input van de inwoners in de stad was daarin verwerkt en wat ik daar toch echt heel duidelijk in las ook was betaalbare woningen voor doorstroming mogelijk te maken binnen de stad, eigenlijk wat u ook zegt maar met de focus ook op betaalbaarheid. Wij blijven dus toch wel echt bij die noodzaak van die 30%.

De voorzitter: in deze interruptie geef ik u nog 1 mogelijkheid om te kijken of u tot elkaar kunt komen, maar we zullen het zien.

Mevrouw Schiltkamp: voorzitter, die betaalbaarheid gaat er dus om dat er mensen zijn in Nieuwegein die willen doorstromen, maar te veel verdienen, net wat mevrouw Verbeek net zei, voor een sociale woning. Zij willen wel een betaalbare woning, die zijn er niet. Er zijn hele dure woningen of woningen waar zij niet voor in aanmerking komen, maar die tussenvorm is er niet voor hen, dus zij kunnen nergens terecht. Voor die mensen doen wij nu een pleidooi.

Mevrouw Schouten: dan toch als laatste. Ik zou het met u eens zijn als het alleen ging om de binnenstad, maar we hebben in Nieuwegein nog meer ontwikkellocaties en nog meer plekken waar huizen staan, dus ik ben het in die zin niet met u eens dat als we het alleen hebben over dit stukje, dat het alleen daar zou moeten gaan om de betaalbaarheid van woningen. We hebben voldoende andere plekken ook in de stad. Voorzitter, dat wat betreft de 30% moties en

amendementen en ik vind toch motie 124, nee dat is hetzelfde, dat hoeft ik eigenlijk niet toe te lichten.

Dan is er nog 1 en was de oprit voor het theater. Ja, ik zou het echt zonde van het geld vinden om daar weer een onderzoek aan te besteden, dus die zullen wij niet steunen.

Fractie Verenigde Seniorenpartij, de heer Troost:

Voorzitter, dank u wel. Ik luister toch met stijgende verbazing naar deze discussie over 30%; 2 christelijke partijen die de grootst mogelijke moeite hebben met een paar cijfers waar ontzettend veel mensen mee geholpen zouden zijn en die en passant vergeten dat wij in Mooi Rijnhuizen en ook in de binnenstad een heleboel huizen van de hogere middenprijzen en de hoogste prijzen proberen te slijten, dus die markt gaat echt wel bewegen. Dat hebben we indertijd met de ouderenbonden al voorgesteld, dat er meer woonmobiliteit moet komen en zelfs de PvdA-wethouder, jouw voorganger Hans, die heeft daar zelfs ....

De voorzitter: wilt u de wethouders wel met hun naam aanspreken, niet alleen met voornamen meneer Troost. Toch een beetje hoffelijkheid.

De heer Troost: ja, maar dat is niet een kwestie van hoffelijkheid, voorzitter. Dat is een kwestie van je heel goed voelen bij wat een partij een keer gedaan heeft en dat komt niet alle dagen voor!

De voorzitter: nee, in deze raad spreken we elkaar gewoon met meneer en mevrouw en de achternaam aan.

De heer Troost: ja ja, dank u wel meneer de voorzitter. Ja, die 30% moeten we gewoon handhaven en die 70% ook en dat staat keurig ook op pagina 35 waar het stuk vertelt hoe de gemeente gaat kijken hoe ze dat op poten moet zetten, want tussen de inkomsten van goedkope huizen en de inkomsten van dure huizen zit natuurlijk een enorm verschil.

Verder hadden wij een opmerking over de grex en cultuur. De wethouder zei dat hij nog wat geld had, dus dat is niet zo'n moeilijke keuze, dat is € 5.000 als gemeenteleden initiatieven ontwikkelen. Dat loopt nog steeds nemen wij aan en dat moeten we entameren en daarmee vervalt eigenlijk deze hele motie.

Wat de tijd betreft en gezien de eerdere discussie net, stop ik nu.

Fractie Partij van de Arbeid, de heer Langerak:

Dank u wel, voorzitter. Dank u wel ook voor de beantwoording van de vragen en ook dank u wel dat u ons een koersdocument hebt toegestuurd, het is toch een soort van noviteit in dit traject over bestemmingsplannen en gebiedsontwikkelingen die we doen, niet iets wat we voortdurend moeten herhalen maar ik denk voor dit gebied is het een uitstekend middel geweest om in een vroeg stadium ook al de ambities weg te leggen voordat we alles juridisch en planologisch vasttimmeren in het bestemmingsplan, ook omdat het zo'n belangrijk gebied is dus dank daarvoor.

Nog even de discussie over de percentages over het type woningbouw. Ik moet eerlijk zeggen: de wethouder had mij bijna over de streep getrokken om voor die motie en amendementen van ChristenUnie en CDA te gaan stemmen, maar net in de interruptie is toch duidelijk geworden dat het eigenlijk vooral gaat over het percentage sociale woningbouw waar die moties over gaan, terwijl ze het er eigenlijk niet expliciet inschrijven. Dat is voor ons een belangrijke reden om er toch tegen te stemmen, want wij vinden dat ook mensen met een lager inkomen recht hebben op een goede woning, een kwalitatief goede woning in dit stukje duurzame binnenstad te krijgen, wat een ander woonkarakter en ander woonmilieu heeft dan in de woonwijken. Daarom is het binnenstedelijk wonen daar, dus wij zullen die moties en dat amendement niet steunen.

De voorzitter: een interruptie van de heer Horst, uw derde in deze behandeling.

De heer Horst: ik dacht het al, voorzitter, maar u houdt de boekhouding goed bij, merk ik! Ja voorzitter, ik hoor de heer Langerak zeggen: ik had er bijna mijn steun aan willen geven maar jammer, toch niet. Dat is nou zo jammer, want ik hoor hem vervolgens dat motiveren op een manier dat ik denk: ja, maar dat is helemaal niet wat wij hiermee betogen en volgens mij heb ik dat in mijn tweede termijn ook gezegd: wij zijn voor betaalbare woningbouw voor iedereen, alleen gezien de woningmarkt en de behoefte die er is en dat wij graag een bepaalde groep mensen ook voor Nieuwegein willen behouden en niet willen laten vluchten naar Houten en andere omringende gemeentes, willen we juist een stevige impuls geven voor die midden- en duurdere appartementen en niet zoals de heer Troost zegt in andere delen van de stad waar je weer van die grondgebonden woningen krijgt, dus ik zie niet in waarom u daar geen steun aan kunt geven want het gaat er helemaal niet om dat wij mensen met een kleine beurs niet een fatsoenlijk dak boven hun hoofd willen gunnen.

De heer Langerak: dat laatste heb ik u niet horen zeggen, dat u dat niet kunt bedoel ik, maar ik heb u wel horen zeggen dat 70% van de te bouwen woningen in de binnenstad niet genoeg is voor het dure- en het middensegment. Dan raakt u impliciet wel natuurlijk aan die percentages sociale woningbouw. De Partij van de Arbeid wil daar niet aan morrelen. Dat zijn de amendementen en de moties over de sociale woningbouw.

Dan wil ik nog even zeggen over de 'Kunst verrijkt de binnenstad-moties', waar wij mede-indiener van zijn. Natuurlijk gaat het over een beetje geld, een beetje smeermiddel wat daar nodig is, maar het gaat vooral ook over aandacht. We hebben hier een koersdocument, ik zei net al een mooi uniek moment in zo'n plantraject wat we hebben met veel ambities daarin. Ik denk ook de sociale ambitie moet daar nadrukkelijk een plek in krijgen, de sociale ambitie om mensen met elkaar te verbinden en kunst en cultuur is daar een belangrijk middel bij, dus in die zin zou ik toch die motie, hebben wij hem ondertekend en zullen wij dat blijven doen.

Oprit theater; ik volg het argument van de wethouder; daar is al een studie naar gedaan en ik moet zeggen, we gaan nu dus eens in 2-3 weken krijgen dat er 1 vrachtwagen op zaterdag over het Stadsplein rijdt. Ik heb het 1 keer gezien met een mannetje ervoor en een mannetje erachter stapvoets en dat ging prima. Het grootste probleem was het weghalen van de vlag van Bakker Bart, die broodbusbakker, die moest even naar beneden en weer omhoog.

Fractie VVD, de heer Schat:

Voorzitter, dank u wel. Ook de wethouder bedankt voor zijn beantwoording. Duurzaamheid, we hebben het er al veel over gehad vanavond. Het klinkt leuk en het verkoopt ook goed tegenwoordig, maar we moeten wel oppassen dat dat niet een commercieel dingetje wordt.

Overall waar je tegenwoordig duurzaamheid aan plakt, daar hangt ook een prijskaartje aan omdat het gewoon goed verkoopt. Iedereen weet dat. Ik zou liever horen in de toekomst dat City het meest gezellige winkelcentrum van Nederland zou zijn, daar heb je volgens mij veel meer aan. Ook geeft de wethouder aan dat de ambitie hoger is dan nodig. Dat betekent ook dat er bouwmethoden zullen worden toegepast die nog niet heel erg wijd en zijd bekend zijn maar waarschijnlijk ook tot hogere kosten leiden. Ik ben het wel eens met de opmerkingen die er gemaakt zijn rondom sociale duurzaamheid. Het moet wel een prettige plek zijn om te verblijven.

Sociale woningbouw; 30%, er is al heel veel over gezegd. Inderdaad, de regio moet hier een bijdrage in leveren. Onze wethouder kan daar in de regio wat aan doen. Kan de wethouder daar wat over zeggen hoe de stand van zaken is in de regio rondom die sociale woningbouw? Pakken die die handschoen nou inmiddels op, want ik hoor daar niet zo heel erg veel over en inderdaad, wij moeten in onze partijen vragen om dat te gaan doen. Ik ben ook blij met de toezegging dat GroenLinks inderdaad die handschoen op gaat pakken.

De wethouder zegt tevens dat er geen blauwdruk is voor de programmering, maar waarom dan wel voor de sociale woningbouw? Dat wringt wel een beetje. Ontbreekt het dan ook niet een beetje aan visie als je niet op die andere aspecten zoals leisure en zorg toch iets ambitie neer wilt zetten?

Motie 125; volgens mij had dat heel erg sterk te maken met destijds de bouw van de Palmtorens. De bouw van de Palmtorens gaat nu door en daarom is er volgens mij nu wel ruimte om daar een oprit te maken, dus inderdaad, het is goed om dat onderzoek er nog even bij te pakken wat daar nou precies over staat.

Auto te gast. In het stuk is niet precies gedefinieerd waar dat nou precies gerealiseerd gaat worden. Uit de beantwoording van de wethouder haal ik dat het eigenlijk met name gaat over het nieuwe gebied voor West, zo staat het niet in het stuk volgens mij, en dat het voornamelijk gaat om maaiveldniveau. Juist in het bestaande gedeelte is niet alles op maaiveldniveau gerealiseerd. Ik zou wel erg graag zien dat het nieuwe westen en het bestaande goed op elkaar aan gaat sluiten.

De wethouder heeft tevens aangegeven rondom mobiliteit dat in de mobiliteitstoets hij daar antwoord op geeft. Daar zijn we blij mee. Hij heeft echter nog niet aangegeven hoe inderdaad met het knelpunt rondom de brug zal worden omgegaan en met die fietsverbinding van noord naar zuid in de Kolfstedetunnel. Ook heeft de wethouder nog geen antwoord gegeven in relatie met de parkeerexploitatie en de gratis fietsenstallingen, want die doen daar wel een forse aanslag op.

Motie 120, wij zijn tegen het opnemen van extra kosten daarvoor in de grex en mevrouw Schiltkamp heeft daar al prima een antwoord op gegeven. Dank u wel, voorzitter.

Fractie ieders Belang/Groep De Jong, de heer Visschers:

Dank u wel, voorzitter. Mijn vraag heeft betrekking op het raadsvoorstel en daaraan gekoppeld het raadsbesluit, met daar genoemd de punten a t/m e, dat dan in zijn algemeenheid.

Dan kom ik even terug op de commissievergadering van ROM, waar een concrete vraag was van een insprekerster of met dit raadsvoorstel impliciete besluitvorming plaatsvindt zodat er geen weg meer terug is en het antwoord van de wethouder daarop was: in die discussie zullen wij niet terechtkomen en mijn vraag was eigenlijk of na vanavond de wethouder deze zelfde woorden nog een keer uit zou kunnen spreken. Dank u wel.

Fractie Socialistische Partij, de heer Van den Heuvel:

Voorzitter, de SP staat in principe positief ten opzichte van de ambities van het koersdocument. Dank aan de wethouder voor zijn toelichting, maar pas wanneer er boter bij de vis komt, kunnen wij daarover goed oordelen. Deze koers heeft onze steun, maar bindt u ons pas ergens op vast wanneer we met elkaar naar de concrete invulling gaan kijken. Allerlei zaken worden uiteindelijk pas in het bestemmingsplan geregeld. De discussie over bijvoorbeeld de bouwhoogte zal dan pas echt gevoerd kunnen worden.

Dertig procent sociale huur moet voor ons minimaal de norm blijven. Het is een gotspe dat het recht op een dak boven je hoofd aan de markt verkwanseld is. De door de landelijke afbraakpolitiek gecreëerde schaarste veroorzaakt concurrentie tussen de vele woningzoekenden. Het is onze taak om ook hier kwetsbaren te beschermen. We kunnen niet de problemen met de woningmarkt afwentelen op de zwakkeren. Nieuwegein heeft een relatief groot aantal zogenaamde dure scheefwoners. Het verlagen van de ambities op de sociale woningbouw zullen deze problemen alleen maar vergroten. Het handhaven van de ambities in de sociale huur zijn juist ook in Nieuwegein rechtvaardig. Het bouwen van meer woningen voor lage middeninkomens is belangrijk, maar mag niet ten koste gaan van de sociale huur. Dat mag wat ons betreft wel uit die andere 70% gerealiseerd worden. In onze ogen kan dat beter gebeuren door de huur boven € 1200 te beperken. De SP zal niet meewerken aan plannen die ten koste gaan van het contingent sociale huur. Liever wat minder villa's en dure penthouses. De amendementen en moties kunnen wij alleen steunen als de teksten over de sociale huur

vervangen worden door het invoeren van een beperking op de hele dure huurwoningen met prijzen boven € 1200 per maand. Dank u wel.

Fractie D66, mevrouw De Vries:

Dank u wel, voorzitter en dank u wel ook wethouder voor de beantwoording en de toelichting op de stukken. Ik wil eerst zeggen dat het koersdocument vonden wij een zeer inspirerend document en het geeft ook heel goed aan waar u naartoe wilt in City West.

Wat betreft de amendementen en moties; amendement 89 leek heel erg positief toen wij het in eerste instantie lazen, maar ook wij als fractie hechten heel erg toch aan de 30% om dat vast te houden en ook voor City West willen wij dat graag vasthouden, dus wij zullen dit amendement niet steunen.

Motie 123 steunen wij wel, want wij vinden het belangrijk om in het bestemmingsplan toch die ambities neer te zetten.

M124 begrepen wij door de toelichting van de wethouder, dat dit eigenlijk nu te prematuur is en eigenlijk zou moeten bij het bestemmingsplan. Daar zijn wij het mee eens, dus die zullen wij ook niet steunen.

Motie 120 hebben wij uiteraard zelf ingediend en steunen wij ook.

De hellingbaan, ja ook daarvan hadden wij zoiets van: moet je daar geld voor uitgeven voor een onderzoek wat al lang gedaan is. Ik kan mij wel een beetje vinden in de motivering dat je zegt: pak dat onderzoek er nog eens bij want ik ken het onderzoek niet en ik denk dat heel veel raadsleden dat onderzoek niet kennen en het lijkt mij wel handig om het er gewoon eens even bij te pakken en te zien van: wat staat er nu in en wat kun je daarmee?

Beantwoording wethouder Adriani:

Duurzaamheid moet geen commercieel dingetje worden. Voorzitter, daarover zijn de VVD en het college het snel eens, dus dank voor dat statement. Dat is ook niet de reden waarom duurzaamheid zo prominent in het koersdocument staat. Het staat zo prominent in het koersdocument omdat het college ervan overtuigd is dat als je nu een stad bouwt die je ook over 50 jaar nog wilt kunnen gebruiken, je echt innovatief op die duurzaamheid in moet zetten. Je gaat daar compact stedelijk bouwen, dus later nog dingen repareren is ook schier onmogelijk, want je zet behoorlijk wat neer en dat is inderdaad beter dan mainstream, wil ik nog maar even ook richting de heer Schat zeggen, want als we alleen mainstream zouden doen, dan is die ambitie die in de eerste termijn door een aantal fracties geciteerd is, in 2030 is de binnenstad van Nieuwegein de meest duurzame binnenstad van Nederland, beslist onhaalbaar.

U heeft nog expliciet een vraag gesteld, nog steeds de VVD, over: hoe zit dat nou met de pex versus het gratis fietsparkeren. Eigenlijk weet u wel hoe dat zit, want u heeft dat in uw eerste termijn ook gezegd: het gratis fietsparkeren, voor de gebruiker gratis zal ik dan zorgvuldigheidshalve zeggen, wordt inderdaad gedekt uit de opbrengsten van de autoparkeerders. Volgens mij voeren we die discussie ook al sinds, wat zal het zijn, 2005 met elkaar in de raad over hoe verhouden die 2 dingen zich met elkaar, ook in relatie tot wil je nou autoverkeer weren of juist uitnodigen, opbrengsten hoog of juist inzetten op fietsers? Volgens mij hebben we al sinds 2005 daar de consistente lijn in dat we voor Nieuwegeiners het fietsen naar de binnenstad willen stimuleren, ook in relatie tot de ambitie om 30% meer bezoekers te trekken, mensen van buiten de stad van harte uitnodigen om ook met de auto naar de binnenstad te komen. Niet voor niets zit je in 2,5 minuut van de snelweg in een van de mooiste parkeergarages van Nederland.

De heer Schat: voorzitter, ik vind dit toch wel een hele rare uitleg. Dat betekent impliciet dat de wethouder zegt dat gewoon de mensen buiten Nieuwegein moeten betalen voor de fietsenstallingen van de mensen die in Nieuwegein wonen. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

Wethouder Adriani: voorzitter, dat is de uitkomst van menig politiek debat wat hier sinds 2005 in de raad is gevoerd. Wij willen graag stimuleren dat Nieuwegeiners zoveel mogelijk op de fiets zitten en dus ook op de fiets naar de binnenstad komen. Daar is dat gratis fietsparkeren ook voor de gebruiker gratis nogmaals zorgvuldigerwijs, door uw raad keer op keer overigens op gebaseerd. Tegelijkertijd willen we ook graag dat mensen van buiten de stad naar Nieuwegein toe komen, niet om te parkeren zoals collega Snoeren altijd zegt; niemand komt naar de stad om te parkeren. Iedereen komt naar de stad om gezellig naar de stad te gaan, maar dan is het wel fijn als zij goed kunnen parkeren voor een redelijke prijs en dat is volgens mij wat de parkeerexploitatie ook faciliteert.

De heer Visschers vraagt of ik hier wil herhalen dat we niet in die discussie zullen terechtkomen en volgens mij ging dat specifiek over impliciete besluitvorming over de bouwhoogtes. Als ik mij goed herinner uit de commissievergadering, nemen wij hier impliciete besluiten met dit koersdocument over de bouwhoogtes in de binnenstad. Ik heb in de commissie gezegd: nee, dat doen we niet en we zullen niet in een discussie terechtkomen dat bij de vaststelling van een bestemmingsplan dat ik zeg: 'ja, dat heeft u in het koersdocument nu al vastgelegd, dus nu kan het niet anders dan zo in het bestemmingsplan landen' en ik wil dat graag hier herhalen: in dat gesprek zullen we niet terechtkomen.

Dan GroenLinks, die dacht dat ik niet geantwoord had op de vraag: hoe gaan we nou bewoners/inwoners van de stad nog verder betrekken bij de verdere ontwikkelingen? Ik had geprobeerd dat wel te doen in de eerste termijn. Ten eerste door aan te geven dat ik hier mijn toezegging herhaal om met name ook bewoners van binnenstad west ook dat proces van die sociale samenhang in de toekomstige binnenstad te gaan lopen, los natuurlijk van allerlei dingen die rondom het bestemmingsplan en bouwprojecten sowieso in de participatie zijn. Richting de PvdA dacht ik, die zei: die stad is toch eigenlijk voor 60.000 inwoners, had ik aangegeven dat dat ook onze ambitie is, om veel meer mensen aan tafel te krijgen, de heer Troost vroeg daar ook naar, om ook echt met zoveel mogelijk mensen uit de stad in gesprek te zijn maar als u mij nu vraagt welke digitale enquête, hoeveel nieuwsbrieven, op welk moment en hoe vult u die avonden of dagen in, zo concreet heb ik dat nu niet voor ogen.

Dan toch maar de sociale woningbouw. Eerst maar even kijken of er nou geen misverstand over A89 ontstaat. Ik lees in A89 om in te voegen de nieuwe tekst: zoals hierboven is aangegeven is 30% sociale huur het uitgangspunt en na dat uitgangspunt komen er vervolgens ook andere ambities, maar volgens mij herbevestigt dit amendement dat ook in de binnenstad 30% sociale huur het uitgangspunt is. Tegen die achtergrond heb ik in de eerste termijn gezegd: dan kan ik met deze tekst net zo goed leven als met de tekst die nu in het koersdocument staat omdat naar mijn interpretatie er naast de ambitie voor die 30% veel explicieter middeldure en dure huur en koop benoemd wordt, dus tegen die achtergrond heb ik dit amendement gelezen en daar mij positief over uitgelaten.

Mevrouw Schiltkamp: voorzitter, wat u daar leest, dat wijst terug naar een paragraaf eerder waarin staat: 30% is het uitgangspunt van de Woonvisie. Die geldt voor heel Nieuwegein, maar dat wil niet zeggen dat die voor ieder project hoeft te gelden, dus wat dat betreft vind ik dat deze tekst het openlaat en dat u dus niet als voorwaarde moet gaan stellen voor projecten: er moeten per se 30% sociale woningen worden gerealiseerd in dit project, anders gaat het niet door. Dat is wat wij proberen te beogen met deze tekst. Het mag wel, maar niet als voorwaarde.

Wethouder Adriani: dank voor deze verduidelijking. Dan herzie ik mijn advies over dit amendement en ga ik hem alsnog ontraden, met die kanttekening dat we niet het voornemen hebben om dat per project te doen, dus dat doen we nergens in de stad. U wilt 24 woningen bouwen, daar moeten er 8 van sociaal zijn. Dat doen we nooit. Ik heb dat ook in eerste termijn gezegd: we sturen op de totale programmering. Voor het totale ontwikkelgebied zou ik u echt op het hart willen drukken om hier in de binnenstad ook die lijn die we in de Woonvisie met elkaar hebben afgesproken, vast te houden.

U heeft in de tweede termijn daarover gezegd: doorstroming is belangrijk en ik deel dat met u: 70% van de woningen die we gaan realiseren is ook gericht op die doorstroming naar die middeldure en dure huur, maar ik zeg u, ook mensen die ouder worden en nu in een sociale huurwoning wonen en daar ook nog steeds op aangewezen zijn, willen en moeten doorstromen op een gegeven moment naar gelijkvloers, naar appartementen. Ook jonge mensen die hier in Nieuwegein geboren zijn en uit huis willen gaan, zoeken in Nieuwegein naar sociale huurwoningen. Vierentachtig procent van de woningzoekenden die hier in Nieuwegein geboren zijn, beginnen met zoeken in Nieuwegein. Nog maar een heel klein gedeelte daarvan slaagt hier ook uiteindelijk, dus wat dat betreft: beide doelen zijn belangrijk en laten we daar ook elkaar vasthouden volgens mij om dat ook samen maar te bereiken.

Ik blijf denken dat M123 hetzelfde zegt als de toevoegingen die met name in A89 zitten, dus als de ene aangenomen zou worden, dan zou de andere overbodig zijn en M124 daar past dezelfde duiding bij denk ik. Over de andere moties had ik geen nieuwe overwegingen, voorzitter.

De voorzitter: dank u wel, dan sluit ik de beraadslagingen.

De heer Horst: voorzitter, zouden we een moment kunnen schorsen? Ik zou graag een van mijn eigen moties herschrijven; 10 minuten, mag dat?

De voorzitter: dan schors ik tot 22.00 uur (21.47-22.03 uur)

De voorzitter: ik heropen de vergadering. Als ik het goed zie, zijn er 2 moties gewijzigd: de motie van onder andere GroenLinks over 'Kunst verrijkt de binnenstad'; die is gewijzigd en inmiddels rondgedeeld en dan zal ik hem nog even voorlezen omdat ik zie dat het laatste stukje van de eerste regel weggevallen is bij het kopiëren. Daar staat: "verzoekt het college om met voorstellen te komen om de beschikbare middelen voor kunst en cultuur in de binnenstad actief beschikbaar te stellen aan toekomstige bewoners en hen de ruimte te geven bij de invulling van kunst- en cultuuractiviteiten in de ontwikkeling van de binnenstad". Dat lijkt een beetje dubbel, maar volgens mij is de strekking daarvan duidelijk.

Inmiddels wordt de motie rondgedeeld M125, die ook gewijzigd is. Ik zal hem even voorlezen, u kunt hem zometeen lezen en tegen de tijd dat we aan de stemmingen zijn, heeft u ook tijd gehad om hem goed te bestuderen: "roept het college op om met de betrokken partijen in de Doorslagzone het eerdere onderzoek naar de realisatie van een aparte oprit naar het Stadsplein ten behoeve van het vrachtverkeer voor Stadstheater De Kom met de kennis van nu opnieuw te bekijken en de bevindingen dan aan de raad te rapporteren". Dat verwijst dus naar het eerder gedane onderzoek.

Dan wil ik toch overgaan tot de stemmingen.

- Amendement A89

Stemverklaringen

Fractie ieders Belang/Groep De Jong, de heer De Jong:

Ja voorzitter, ik wilde even aangeven dat de fractie ieders Belang verdeeld gaat stemmen over het raadsvoorstel.

De voorzitter: ik zal dat in de gaten houden.

Fractie ieders Belang/Groep Verbeek, mevrouw Verbeek:

Ja voorzitter, wij zullen het amendement niet steunen.

De voorzitter: geen andere stemverklaringen? Dan vraag ik: wie is voor het amendement? Dat zijn 2 leden van de fractie van het CDA, 2 leden van de fractie van de ChristenUnie, 4 leden van de fractie ieders Belang/Groep De Jong en 5 leden van de fractie VVD; dat zijn 13 stemmen. Wie is tegen het amendement? Dat zijn de overige leden van de raad, dat zijn er 18 tegen, er zijn er 2 niet toch?

De griffier: er zijn 3 leden afwezig: mevrouw Blom, mevrouw Bruinsma en mevrouw Bakhtali.

De voorzitter: mevrouw Bruinsma heb ik niet genoemd bij het begin, maar zij is ook afwezig. Dan klopt het inderdaad dat er 13 stemmen voor zijn en 17 stemmen tegen, daarmee is het amendement verworpen.

- Voorstel (2017-350)

Stemverklaringen

Fractie VVD, de heer Schat:

Voorzitter, we hebben het er in de fractie uitgebreid over gehad, maar wij gaan voor dit voorstel stemmen met de volgende aantekening, dat wij op latere termijn nog terug zullen komen over het fietsparkeren, of dat wel of niet gratis moet, de oplossing op de Noordstedeweg en hoe om te gaan met de sociale woningbouw in het gebied, hoe om te gaan met de duurzaamheid (de invulling daarvan), de bereikbaarheid van City moet van ons op orde blijven en de ambities rondom leisure, zorg en onderwijs zouden meer aandacht moeten krijgen. Dank u wel.

Fractie ieders Belang/groep Verbeek, mevrouw Verbeek:

Ja voorzitter, wij hebben ook in de commissie al heel duidelijk onze mening gegeven. Wij zullen niet voorstemmen voor dit voorstel omdat wij denken dat het een herhaling van zetten is. We hebben al duurzame woningen neergezet, die hebben we afgebroken na 15 jaar en nu gaan we dat weer doen. Voorzitter, het is een koersdocument, maar wij kunnen hier niet voor zijn.

Fractie ChristenUnie, mevrouw Schiltkamp:

Ja voorzitter, jammer genoeg is ons amendement niet aangenomen en daarom kunnen wij niet voor dit voorstel stemmen.

Fractie Verenigde Seniorenpartij, de heer Troost:

Voorzitter, wij zullen voor dit voorstel stemmen, al was het maar dat ik de beschrijving van de VVD zo mooi vind!

De voorzitter: dan breng ik het voorstel in stemming.

Voor: D66 (4), VVD (5), PvdA (3), de heer Visschers, GroenLinks (2), SP (4), CDA (2) en VSP (3).

Tegen: ChristenUnie (2), mevrouw Verbeek van ieders Belang/Groep Verbeek, 3 leden van ieders Belang/Groep De Jong (de heer De Jong, de heer Verhaar en de heer Rietveld).

Dat zijn 24 stemmen voor en 6 stemmen tegen; daarmee is het voorstel aanvaard.

- Motie 123

Voor: D66 (4), VVD (5), ChristenUnie (2), CDA (2), ieders Belang/Groep De Jong (4); 17 stemmen voor.

Tegen: de overige leden van de raad.

De motie is met 17 stemmen voor en 13 stemmen tegen aanvaard.

- Motie 124

Voor: VVD (5), ieders Belang/Groep De Jong (4), ieders Belang/Groep Verbeek (1), ChristenUnie (2) en CDA (2).

Tegen: D66 (4), PvdA (3), GroenLinks (2), SP (4) en VSP (3).

De motie is verworpen met 16 stemmen tegen en 14 stemmen voor.

- Gewijzigde motie M120

Voor: D66 (4), PvdA (3), ieders Belang/Groep Verbeek (1), SP (4), GroenLinks (2), CDA (2).

Tegen: VVD (5), ieders Belang/Groep De Jong (4), ChristenUnie (2) en VSP (3).

De motie is aanvaard met 16 stemmen voor en 14 tegen.

- Gewijzigde motie M125 oprit voor theater

Voor: CDA (2), ChristenUnie (2), GroenLinks (2), ieders Belang/Groep De Jong (4), PvdA (3), VVD (5) en D66 (4).

Tegen: ieders Belang/Groep Verbeek (1), SP (4) en VSP (3).

De motie is met 8 stemmen tegen en 22 stemmen voor aanvaard.

8. **Voorstel inzake vaststelling van de regionale koers Maatschappelijke Omvang en Beschermd Wonen U16 “Van wonen in een instelling naar zelfstandig wonen met begeleiding” (2017-341)**

Fractie D66, de heer El Moussaoui:

Dank u, voorzitter. Voorzitter, wij hebben het onderwerp na de commissievergadering van 8 november uitgebreid in de fractie besproken en wij kunnen er vrij kort in zijn, want wij zijn tot de conclusie gekomen dat het college wat ons betreft ruimte moet krijgen om het voorstel rondom de maatschappelijke opvang beschermd wonen uit te voeren, onder voorwaarden dat er kritisch gekeken blijft worden naar de ontwikkelingen omtrent de op te bouwen capaciteit, draagvlak in de buurt c.q. samenleving, eventuele noodvoorzieningen indien ambulante hulp te wensen overlaat en hoe de financiële gevolgen vorm gaan krijgen op lange termijn. Dus voorzitter, gezien het feit dat het hier een wettelijk kader betreft en regioverband dus nodig en we daar dus eigenlijk echt iets mee moeten, en dat dit een geleidelijk proces gaat worden beginnend met een aantal pilots waarin we rekening moeten houden met een totstandkomingsduur van ongeveer 15 jaar, want dat hebben we de wethouder horen zeggen tijdens de commissievergadering van 8 november, vinden wij het wederom te vroeg om te spreken over een concreet uitvoeringsplan. Dan sorteer ik ook een klein beetje voor op de moties die ingediend zijn, tenminste die straks ingediend gaan worden. Dat was het eigenlijk voorlopig, voorzitter. Ik wacht nog graag ten opzichte van die moties de reacties van de wethouder af.

Fractie GroenLinks, mevrouw De Beer:

Dank u wel, voorzitter. Den Haag heeft wederom gesproken en besloten. De vraag of het een gewenste ontwikkeling is, hoeven wij niet te beantwoorden. Beter kunnen we onze energie dan zetten op het bewerkstelligen van een optimaal gewenst en een uitvoerbaar model. We kunnen meegaan in de beweging zoals geschetst in de regionale koers, maar zorgen zijn er genoeg. Zijn er bijvoorbeeld voldoende gekwalificeerde medewerkers op termijn? Komen er voldoende financiële middelen mee en welke impact heeft deze beweging op de mensen die het betreft? Welke ruimte is er voor diversiteit en hebben we zicht op hoeveel draagkracht er is in een wijk om mensen te ondersteunen, te begeleiden en te verzorgen? Wat moet er voorbereidend gebeuren om de draagkracht in de wijken te optimaliseren? Veel, zo niet alles is nog onduidelijk. Gezien het belang van goede zorg voor deze kwetsbare doelgroep dient GroenLinks een motie in om af te spreken dat de raad en ook de nieuwe raad volgend jaar proactief betrokken blijft en op tijd inbreng kan hebben in de uitwerking van de koers.

Ik vergeet daarbij te vermelden dat de motie ingediend wordt door GroenLinks en door ieders Belang/Groep De Jong.

Fractie Socialistische Partij, mevrouw Bijvoet:

Voorzitter, bedankt. Als raad staan we anno 2017 voor de taak om te beslissen over de koers die we de komende jaren gaan varen binnen het domein maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Zonder oude koeien uit de sloot te willen halen, wil de SP toch het volgende in herinnering brengen. In 2014 hebben we als raad besluiten genomen over de transitie binnen het sociaal domein van Wmo naar sociale wijkteams. Wij steunden indertijd de wethouder in zijn streven om van Geynwijs een platte en goedkope organisatie te maken, een organisatie die voor een deel gedragen zou worden door vrijwilligers. Als raad hadden wij echter geen idee van de omvang van deze transitie, maar inmiddels weten we allemaal hoe we als raad en college die transitie flink hebben onderschat. In de commissievergadering van 2 weken geleden heeft de wethouder aangegeven dat de op handen zijnde transitie rondom maatschappelijke opvang en beschermd wonen wel eens meer kan gaan behelzen dan de transitie van 2015. De SP wil voorkomen dat we ons als Nieuwegeins bestuur tweemaal tegen dezelfde steen stoten, dat we voor een tweede maal een transitie onderschatten en daarmee de inwoners van Nieuwegein tekort doen. In het koersdocument rond maatschappelijke opvang en beschermd wonen wordt een grote rol toebedeeld aan het sociale netwerk rond een cliënt. Dat sociale netwerk wordt vooral gezocht in de informele zorg en de SP ziet die informele zorg als een welkome en een uitstekende aanvulling op de professionele zorg, maar het is zeer onwenselijk om de informele zorg de plaats van de formele zorg te laten innemen, ook al lijkt dat nog zo goed te gaan. De medewerkers van de 2 vrijwilligersorganisaties Handje helpen en de Algemene Hulpdienst die aanschoven bij de commissievergadering, hadden ook deze zorg. Zij merken dat heel geregeld vrijwilligers die gekoppeld zijn aan cliënten binnen beschermd wonen na een periode van zo'n 3 maanden afhaken en dat is een zorgelijke constatering vanuit het werkveld. Continuïteit in begeleiding is immers heel belangrijk, voor de cliënt, maar ook voor de omwonenden. De omwonenden moeten ervan op aan kunnen dat er een stevig netwerk van professionele begeleiding rondom hun buurman/buurvrouw is. Voorzitter, om te voorkomen dat de focus in deze transitie te veel op de informele zorg komt te liggen, dient de SP samen met ieders Belang/Groep Verbeek deze motie met nummer M126 in. Bedankt.

Fractie Partij van de Arbeid, mevrouw Spalburg:

Dank u wel. Ja, zoals wij in de commissie al hebben aangegeven, is de acceptatie en betrokkenheid bij omwonenden met beschermd wonen een zorg die ook bij het college aanwezig is. We hoeven maar weer te kijken wat er allemaal los is gekomen bij de bewoners in Fokkesteeg die een gerucht horen zoals deze week over tiny houses, oftewel de kleine huisjes die geplaatst zouden worden op de Urkerveste/Vreeswijksestraatweg. We hebben gezien dat als het concreet wordt, fabels en feiten door elkaar gaan lopen wat tot grote onrust heeft geleid. Dan gaat het hierbij nog over de mensen die al in het stadium zitten dat zij op de goede weg zijn in hun herstel. Gelukkig waren er ook veel mensen op de bijeenkomst gisteravond die aangaven dat het niet om de mensen ging, maar over de locatie voor het plaatsen van kleine huisjes. Het maakt maar weer duidelijk dat beschermd wonen veel van ons zal vragen voor de mensen die in de wijk komen wonen en voor de mensen die al in de wijk wonen. Ook de meldingen van vorige week in het AD over overlast in een wijk door inwoners met een GGZ-achtergrond helpen niet om het draagvlak te creëren bij onze bewoners. Verschillende woningcorporaties melden dat de overlast (onder meer herrie) is gestegen doordat verwarde personen vaker zelfstandig wonen door het beleid van het Rijk. Verder zijn er mensen zonder begeleiding die alle hulp weigeren. Een obstakel hierbij is de Wet op zelfbeschikking die bepaalt dat mensen hulp mogen weigeren. Ook de politie heeft steeds meer meldingen van overlast van zogenaamde verwarde personen, in totaal telde de politie een stijging van 65% in 5 jaar tijd. We vragen de wethouder aandacht voor

de proefprojecten, u noemt ze pilots, die in de komende jaren van start zullen gaan in de regio met als doel randvoorwaarden te formuleren die van belang zijn voordat tot een zorgvuldige en verantwoorde plaatsing in de wijk kan worden overgegaan, waarbij tevens aandacht wordt besteed aan een evenwichtige spreiding van de draagkracht van de wijken. Een van de randvoorwaarden zou bijvoorbeeld kunnen zijn voor omwonenden dat er een bekend telefoonnummer is dat zij kunnen bellen 24 uur per dag, 7 dagen per week indien er onrust is en dat hier dan ook direct actie wordt ondernomen. Zorg dat de proefprojecten zodanig zijn dat de kans van slagen groot is. Bewoners willen betrokken worden, waarbij u de privacy van de nieuwe bewoner dient te beschermen. De PvdA denkt dat dit een moeilijke taak is die wij zullen moeten invullen en vraagt dan ook om grote zorgvuldigheid.

Verder wijst de Adviesraad Sociaal Domein ons erop dat het lastig blijkt en kennis voor deze nieuwe taken nodig is deze goed te organiseren bij de huidige brede toegang. Er bestaan dan ook hier serieuze zorgen hoe deze nieuwe verantwoordelijkheden hun beslag zullen krijgen. Wij vragen de wethouder aandacht te besteden voor het op korte termijn niet complexer maken van de opdracht in relatie tot de huidige problematiek met Geynwijs. Kan een en ander in de uitwerkingsplannen zo gefaseerd worden dat dit de huidige verbeterplannen van Geynwijs niet onnodig bemoeilijkt?

Wij vinden het in dit stadium van het proces nog te vroeg voor moties en amendementen, maar we willen wel graag een toezegging van de wethouder dat met deze zaken rekening wordt gehouden en dat de raad wordt meegenomen met de vorderingen van het proces in de komende tijd.

Fractie ieders Belang/Groep De Jong, de heer Rietveld:

Dank u wel, voorzitter. Zoals wij in de laatste commissievergadering hadden aangegeven zouden we dit in ons fractieoverleg nog even bespreken. Het resultaat is dat wij ons grote zorgen maken over de invulling van het proces en ervoor pleiten dat er zorgvuldig met alle partijen wordt omgegaan en dat we niet vervallen in een soort tweede Geynwijs. Het proces is niet vrijblijvend, dus we moeten daar erg alert op zijn. We zien wat er gebeurt met onder andere het project van Lister bij aankoop van panden in Utrecht. Dit heeft veel commotie gegeven, maar niet alleen daar moeten we naar kijken, ook in onze eigen gemeente Fokkesteeg is net al gepraat door de PvdA, de omwoners hebben pas dinsdag een brief van de gemeente Nieuwegein ontvangen met de uitnodiging voor de informatieavond en de omwonenden hadden graag eerder een uitnodiging ontvangen. De meeste mensen weten niet precies wat er gaat gebeuren, dus wat ons betreft de mensen op tijd te informeren. Goed communiceren met alle partijen is wel onze eis. De wethouder heeft in de commissievergadering SAM al min of meer gezegd zorgvuldig hiermee om te gaan, maar wij horen graag of u hier nog steeds achter staat en wat gaat de wethouder doen om de omwonenden gerust te stellen in het project Fokkesteeg zodat de regionale koers maatschappelijke opvang wonen U16 van wonen in een instelling naar zelfstandig wonen met begeleiding in goede banen wordt geleid?

Fractie ieders Belang/Groep Verbeek, mevrouw Verbeek:

Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, er is al veel over gezegd maar zoals eenieder inmiddels heeft begrepen, is het eerste voorbeeld al geweest. Het is dan ook heel erg vervelend dat de communicatie naar de inwoners beter had gekund. Hieruit blijkt dan ook dat informatie in een zeer vroeg stadium van belang is. Neem de inwoners mee in uw denkwijze, denken vanuit de inwoner en niet vanuit bureaus. Voorzitter, tot zover.

De voorzitter: dank u wel, mevrouw Verbeek. Ik kijk even naar de wethouder; het woord is aan wethouder Adriani. U mag ook kort antwoorden hoor, dus u hoeft niet zoveel tekst op te schrijven!

Beantwoording wethouder Adriani:

Had ik maar steno geleerd vroeger voorzitter, dan zou het sneller gaan! Dank voorzitter en aan de leden van de raad voor hun bijdrage. Mevrouw Bijvoet citeert mij uit de commissievergadering. Dit is misschien nog wel een ingewikkelder transitie dan die we in 2015 hebben gehad en ik denk dat de bijdrage van mevrouw Spalburg ongeveer omschrijft waarom dat zo is, want deze transitie vraagt heel erg iets van de mensen die vanuit een omgeving zoals we dat decennia lang hebben gedaan beschermd/afgescheiden wonen om weer een plek in de samenleving te vinden, om weer in buurten en wijken te wonen, maar het vraagt ook van buurten en wijken om daar ontvankelijk voor te zijn, om daar welkom te heten als het even kan en om in ieder geval ook mee te maken dat een woonomgeving misschien verandert. Dat dat er stevig aan toe kan gaan, hebben we inderdaad gisteravond gezien. Wat dat betreft had het qua timing niet passender gekund dan aan de vooravond van dit raadsdebat, waar we in Fokkesteege inderdaad met ongeveer 170 omwonenden van de Vreeswijksestraatweg dat gesprek hebben gevoerd. Ik moet u zeggen, dat viel mij zwaar dat gesprek, want er leven inderdaad veel beelden over wat er allemaal op je af kan komen als wijk/buurt als er mensen bij je komen wonen. Wij hebben dus echt wat te doen, niet alleen project voor project, maar ook met z'n allen in de voorlichting die we aan onze stad en onze inwoners geven over wat staat er te gebeuren, wat kun je verwachten, waar mag je op rekenen, om dat in de komende jaren goed voor te bereiden. In ieder geval van belang is dus dat we aan die draagkracht in wijken en daarmee ook aan de acceptatiegraad van mensen werken en dat we helder zijn over wat kan er dan op je afkomen, want er zitten echt verschillen tussen mensen die in forensische klinieken zitten in zware psychiatrie en mensen die in hun leven geconfronteerd zijn geraakt met depressies of psychoses misschien die een aantal jaren behandeld zijn en op een gegeven moment onder begeleiding wonen en op een gegeven moment ook hun leven weer kunnen gaan oppakken en alles wat daartussen zit. Het is dus echt van belang dat we daar duidelijk over zijn, zoals ik zei niet project voor project, maar ook in algemene zin hoe ziet onze samenleving eruit. Daar hoort dus ook bij dat je in wijken en buurten de zekerheid geeft dat er voldoende netwerk omheen zit, professioneel netwerk zeg ik dan maar even richting mevrouw Bijvoet. Ik zeg zelf altijd: er moet ook een rode knop zijn. Bij een grotere instelling is dat gewoon: er wordt een voorziening gebouwd en dan wordt er een participatieavond of een informatieavond georganiseerd en dan heb je een locatiehoofd en die zegt 'kijk, ik ben het locatiehoofd en dit is mijn 06-nummer, als er wat aan de hand is, bel mij'. Dat gaat eigenlijk heel vaak goed, maar als mensen her en der in wijken komen wonen dan is dat minder vanzelfsprekend, dus dat moeten we organiseren en die zekerheid moeten we bieden. Overigens hecht ik er ook aan om te zeggen: het gaat vaker spelen, maar het is niet nieuw. Ook nu al is het zo dat in de stad Utrecht en de Lekstroom gezamenlijk vanuit een instellingen als Lister 125 mensen per jaar gewoon klaar zijn met intramuraal begeleid wonen en weer een plekje krijgen in de samenleving, meestal 1 voor 1 en dan komen ze gewoon ergens wonen, dat kan bij u in de straat zijn of bij uw achterburen in de straat zijn. Dat gebeurt al, maar het zal vaker gaan gebeuren en het zal meer in de belangstelling komen. Die 3 of 4 jaar die we nog hebben, hebben we dus ook echt nodig om die voorbereiding goed te doen en de heer Rietveld pleit voor zorgvuldigheid. Dat is ook precies de reden dat we er nu al mee beginnen want het is nog ver weg: 2020 of misschien zelfs wel 2021, maar we hebben ook veel te doen en dan gaat het over onderwerpen die u noemt, D66 noemde een aantal dingen: heb je de terugval geregeld, zijn er voldoende financiële middelen. GroenLinks: zijn er wel voldoende medewerkers? Partij van de Arbeid vroeg: kan Geynwijs het wel aan? Ook die heeft gelukkig nog een jaar of 3-4 om eerst het ontwikkeltraject waar ze nu in zitten te doorlopen, maar we zullen ook met instellingen als Altrecht moeten werken aan GGZ in de wijk, dichtbij mensen en ja, dat zal dan ook goed professioneel geborgd moeten zijn. Dan kom ik aan de motie van de SP, die zegt: let op, informele zorg kan nooit een vervanging zijn van een goed professioneel netwerk en daar ben ik het mee eens, dus wat mij betreft zit er geen licht tussen mijn opvatting en wat er in die motie staat, dat goede professionele netwerk moet er zijn. Tegelijkertijd, misschien is dat de nuancering die ik erop aan wil brengen, als je het hebt over informele zorg of informeel netwerk, dan heb ik het dus ook over, dan kom je met z'n allen in

een houding te staan dat je ook gewoon naar je burens omkijkt of er iets geks aan de hand is en kom je dan in actie. Dat zijn dingen die je nooit uitsluitend professioneel kan regelen. Daar heb je ook de samenleving, de gewone buurmensen en buurvrouwen van deze stad voor nodig.

De heer El Moussaoui: ik wil toch even aan de wethouder vragen of hij dan toch explicieter antwoord kan geven op die motie van de SP, want daar wordt namelijk gevraagd of die informele zorg komt in plaats van de formele zorg.

Wethouder Adriani: de motie van de SP stelt vast dat de inzet van informele zorg een welkome aanvulling kan zijn op de begeleiding van cliënten, maar niet de plaats mag innemen van formele professionele zorg en daar ben ik het mee eens.
Dan de motie van GroenLinks, die vraagt 2 dingen: tijdig een visie te ontwikkelen. Dat vind ik een rare vraag, want dat behelst dit voorstel namelijk, dus als u het voorstel aanneemt heeft u besloten om tijdig een visie te laten ontwikkelen en het tweede puntje wat u vraagt, gaat eigenlijk over de samenwerking van de raad. Ik kan me voorstellen dat u die vraag stelt. Ik heb in de commissie gezegd, dit is zoals we het nu doen, maar ik kan me ook voorstellen dat de nieuwe raad daar zelf opvattingen over heeft, maar als u vindt dat het een goed idee is om daar alvast afspraken over te maken voor de volgende raad, dan kan dat uiteraard.

Mevrouw De Beer: dank u wel, voorzitter. Wat betreft de eerste bullet, wat voorligt is het koersdocument van de regio en wat er nog moet gebeuren is de uitwerking voor de gemeente Nieuwegein en dat is ook zeg maar de visie van de gemeente Nieuwegein daarop, dat is wat hier bedoeld wordt met de motie.

Wethouder Adriani: ja en volgens mij staat dat ook zo letterlijk in het voorstel, dat deze regiovisie een kader is waarbinnen (naar verwachting rond tweede helft 2019) lokale visies en beleidsuitgangspunten nader kunnen worden vastgesteld, dus dat is precies de portee van het besluit wat u vandaag neemt.

Tweede termijn

De heer El Moussaoui: voorzitter, mag ik even 1 minuut schorsen of 2?

De voorzitter: dan schors ik tot 22.40 uur.

Fractie D66, de heer El Moussaoui:

Dank u wel, voorzitter. Ja voorzitter, om even terug te komen op hetgeen net gezegd is, zorgen over de voltrekking van het gehele proces, dat vinden wij begrijpelijk. Er wordt gesproken over of expliciet gevraagd naar concrete antwoorden omtrent draagvlak c.q. noodvoorziening vanuit GroenLinks, informele zorg in plaats van formele zorg gezien de motie van de SP, een evenwichtige verspreiding als randvoorwaarde, noodnummer als noodvoorziening en raad meenemen in de vorderingen.

Voorzitter, ik vraag me eigenlijk af, al deze concrete punten gaan hoe dan ook terugkomen als we het hebben over een proces, een totaalproces van 15 jaar waar we in 2019 de visie rond zouden moeten hebben. Dan zouden we eigenlijk meer kunnen gaan spreken over deze concrete punten, waar zorgen over zijn. Vandaar dat wij eigenlijk vinden dat we in dit stadium gewoon de ruimte moeten geven aan het college om daarover te gaan brainstormen en daarmee op termijn terug te komen en dat betekent dat we de motie van de SP niet steunen.

Mevrouw Verbeek: ja voorzitter, ik was wel benieuwd hoe meneer dat ziet in de toekomst, nu wij dat soort plaatsingen gaan doen in de wijken. Hoe ziet u dat dan voor zich?

De heer El Moussaoui: voorzitter, er wordt een aantal pilots aangekondigd en ik ga ervan uit dat bij elke pilot de gemeenteraad uitvoerig wordt ingelicht en wordt meegenomen. Het is een geleidelijk proces dat plaats zal vinden, waarin we genoeg handvaten zouden moeten hebben om op tijd bijvoorbeeld als problemen zich voordoen in de samenleving, om daar op in te spelen en maatregelen te nemen.

En de tweede motie inderdaad, van GroenLinks, als wij de toezegging kunnen krijgen van de wethouder en volgens mij had hij dat net ook een beetje half gegeven, om 2 keer per jaar de raad te consulteren over de te nemen vervolgstappen, dan heb ik het eigenlijk over de tweede bullet van GroenLinks, dan vinden wij dat de motie in feite overbodig is.

Fractie GroenLinks, mevrouw De Beer:

Dank u wel, voorzitter. Gezien alle zorgen die geuit zijn door de verschillende partijen en waar we ons ook in kunnen vinden, gaan wij ervan uit dat deze partijen de motie ook zullen steunen, eventueel met weglating van de eerste bullet. Het is een zwaarwegend dossier en we weten helemaal niet hoe het volgende college eruit gaat zien, dus wat ons betreft is het nu wel aan de orde om daar gewoon met elkaar goede afspraken over te maken en dat is dat de raad 2 keer per jaar geconsulteerd wordt over de te nemen stappen om tot een goed plan te komen voor Nieuwegein.

De voorzitter: u zegt om eventueel de eerste bullet weg te laten. Het is of u laat hem weg, of hij blijft staan, maar als u bedoelt dat u zegt: ik schrap de eerste bullet ...

Mevrouw De Beer: dat moet ik misschien zo nog in een schorsing even overleggen.

De voorzitter: dat kan, dan blijft hij nog eventueel geschrapt staan.

Mevrouw De Beer: maar dan hebben mensen nu even de tijd om daarover na te denken en dan ga ik straks vragen om een schorsing.

De voorzitter: als u dadelijk overlegt en dat we bij de stemming dan horen hoe de motie luidt, dan kan dat denk ik vrij snel. Gaat u verder.

Mevrouw De Beer: ja. Wat betreft de motie van de SP, dat is een van de onderdelen die terug moeten komen in de uitwerking. Wat ons betreft is het nu te vroeg om nu voor 1 onderdeel daar een motie over in te dienen. Wij wachten met veel belangstelling de vervolgonwikkeling af en op zich steunen wij wel de gedachte, maar zo zijn er nog heel veel gedachtes en dat moet allemaal nog aan bod komen.

Fractie Socialistische Partij, mevrouw Bijvoet:

Ja bedankt, voorzitter. De motie van GroenLinks vraagt om een visie te ontwikkelen. Als ik dat koersdocument lees, dat is doorspekt van de visie dat de informele zorg een zeer grote rol speelt in de transitie van maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Als we nu niets doen en instemmen met het koersdocument, dan stemmen we in met de visie dat de informele zorg een zeer, zeer grote rol zal spelen in deze transitie. Dat die informele zorg zal dienen als steunpilaar, maar dat als we niet op onze hoede zijn, de zwakste schakel blijkt te zijn waardoor het hele fundament in zal storten, zoals we eerder hebben gezien bij de transitie van 2015, in zekere mate. Voorzitter, ik zou dus graag willen dat de wethouder daar iets over zegt of hoe ik dat zie, of dat klopt. Daarnaast zou ik willen dat hij iets zegt over de zorg van collega raadsleden die zeggen: dat is prematuur, het is te vroeg om deze motie in te dienen en te steunen. Als dat zou kunnen, graag. Bedankt.

Fractie ieders Belang/Groep De Jong, de heer Rietveld:

Dank u wel voorzitter, ik zal het kort houden. Hetgeen wat de wethouder heeft toegezegd, dat het toch belangrijk is dat er een acceptatie komt in de wijk en dat dat van groot belang is om alle problematieken die eraan vastzitten als het onduidelijk is, in ieder geval weg te nemen. Alleen mijn vraag is nog, u had het over 125 mensen per jaar via Lister, dat die ondergebracht worden in de regio. Is daar al voldoende op ingespeeld zodat inderdaad die acceptatie voor de mensen in ieder geval duidelijk wordt?

U gaf ook al aan dat die zorgvuldigheid, dat u daar al mee begonnen bent, dus dat stellen wij zeer op prijs. Dank u wel.

De voorzitter: ik had mevrouw Spalburg net overgeslagen? U hoeft ook niet eens in tweede termijn? Dank u wel. Dat was een helderziende blik van mij dan! Het woord is aan mevrouw Verbeek.

Mevrouw Verbeek: en ik wil een schorsing, voorzitter. Ik wil nu een schorsing, alstublieft.

De voorzitter: ik wil dan eerst de tweede termijn afmaken graag.

Mevrouw Verbeek: maar ik zou graag een schorsing willen om even te overleggen vanwege de motie die we samen in hebben gediend, anders heb ik geen ruimte meer om iets te zeggen.

De voorzitter: ja, ik stel toch voor dat we eerst de tweede termijn afmaken en daarna de schorsing.

Mevrouw Verbeek: voorzitter, elk raadslid mag een schorsing aanvragen en ik doe dat nu.

De voorzitter: ja, u vraagt hem aan en ik stel voor en ik krijg daar volgens mij de steun van de rest van de raad van, om eerst de tweede termijn af te maken en dan de schorsing.

Mevrouw Verbeek: dan krijg ik straks het woord niet meer. Ik vind dit heel erg vervelend. Ik krijg 3 minuten over de hele avond en dan mag ik het niet eens zelf indelen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: het woord is aan mevrouw Eggengoor.

Fractie VVD, mevrouw Eggengoor:

Dank u wel, voorzitter. De VVD is tevreden met de visie die voorligt. Deze geeft wat ons betreft richting aan het uit te werken lokaal beleid en dat wordt volgens ons nog een hele klus en de wethouder bevestigde dat al. De lokale uitvoering moet wat ons betreft snel vorm krijgen, ook gezien de tijdsdruk die erop hangt en de lengte die het hele traject gaat duren, waarbij de voorgenomen pilots waardevolle informatie moeten geven over hoe het vorm moet gaan krijgen en wat wel en wat niet kan. Daar zijn ook wij heel graag goed op aangesloten, ook gezien de zorgen die vanavond al zijn genoemd en daar sluiten wij ons ook bij aan.

Dan de moties, allereerst de motie van GroenLinks. Wij zijn ook van mening dat we het college moeten vragen om een plan van aanpak te leveren en niet zozeer een visie, want die ligt hier nu volgens mij. Wij zijn het wel eens met het feit dat we graag als raad goed geïnformeerd willen zijn over wat er gebeurt, maar daar heb ik een toezegging op gehoord volgens mij, dus in deze vorm gaan wij hem op deze manier niet steunen.

Dan de motie van de SP; als ik lees onder “stelt vast”, kijk een van de uitgangspunten die we hebben benoemd bij het begin van de transitie, is: licht waar het kan en zwaar waar het moet. Wat ik hier lees is dat er altijd formele zorg is en daar eventueel informele zorg een rol kan spelen en het kan volgens mij ook zo zijn, want er zijn veel variabelen aan gevallen en situaties

waarin er helemaal geen formele zorg nodig is maar als ik hem zo lees, is dat altijd wel het geval, dus ook deze zullen wij in deze vorm niet gaan steunen. Dank u wel.

Mevrouw Bijvoet: licht waar het kan en zwaar waar het nodig is, dat ging om huishoudelijke hulp. Dat gaat om wat lichtere vormen van zorg rondom wat we tot nu toe hebben gehad. Realiseert u zich wel met wat voor doelgroep we nu te maken hebben? Niet in zijn geheel, maar wat een deel van deze doelgroep behelst?

Mevrouw Eggengoor: u beperkt het uitgangspunt licht waar het kan en zwaar waar het moet, tot een beperkt deel van het sociaal domein maar dit is een algemeen uitgangspunt, niet alleen voor huishoudelijke hulp. Ook in deze doelgroep zitten zware gevallen waar je echt zwaar moet inzetten. Zwaar waar het moet, dan moet je dat ook absoluut doen, maar er zullen ook gevallen zijn waar lichte ondersteuning, waar misschien zelfs alleen maar informeel, gewoon echt de oplossing is en dan moet je niet hier afspreken dat we altijd formele zorg moeten bieden, eventueel formele zorg in combinatie met informeel. Dat is mijn punt.

Mevrouw Bijvoet: ja, maar realiseert u zich dat het grootste gedeelte van deze mensen, mensen zijn met een GGZ-achtergrond, mensen die meerdere malen psychoses hebben gehad, die intern hebben gewoond, die verslaafd zijn, misschien nog steeds, weliswaar extern zijn gaan wonen maar misschien nog steeds verslaafd aan drugs en alcohol, mensen die al meerdere keren een terugval gehad hebben.

Mevrouw Eggengoor: dat realiseer ik me terdege voorzitter en dat ontkennen we ook niet en een heel groot gedeelte van deze groep zal dit voor opgaan, maar niet voor iedereen en zo staat het er niet.

Fractie ChristenUnie, de heer Monrooij:

Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, wij hebben in de commissie al uitgebreid de wethouder bevraagd en hij heeft overal bevredigend antwoord op gegeven. De ChristenUnie heeft eigenlijk wel vertrouwen in het traject wat het college in wil zetten de komende jaren, dus wij zullen in die zin het voorstel wel steunen. En natuurlijk vallen er de komende jaren nog een hele hoop dingen te regelen en natuurlijk zal de raad daar ook nog wel bij moeten, want net als bij de andere transitie, er wordt hier niets besloten zonder dat de raad hier nog een keer uitgebreid over komt te spreken. Met die gedachtegang zo in ons hoofd, hebben wij ook even de moties bekeken en dan kom ik bij de motie van GroenLinks en dan herhaal ik ook maar wat andere partijen zeggen en ook de wethouder: het eerste bolletje is eigenlijk overbodig omdat we dat nu vaststellen en dat tweede bolletje is volgens ons ook heel makkelijk op te lossen, want wij hebben een nieuwsbrief sociaal domein, die komt volgens mij zelfs nog vaker uit dan 2 keer per jaar, dus als dit hele proces nou ook in die nieuwsbrief sociaal domein wordt meegenomen, dan voldoet u ook aan het tweede punt van die motie. Los daarvan kunnen we het altijd natuurlijk nog agenderen als het nodig is.

Mevrouw De Beer: bent u het misschien met mij eens meneer Monrooij, dat informatie in de nieuwsbrief wat te vrijblijvend is om je als raad op te oriënteren, dat zeg maar de goede koers gevolgd wordt?

De heer Monrooij: tja, die is wel heel erg algemeen gesteld, dat kan ik niet zomaar zeggen. De ene nieuwsbrief is misschien wat concreter dan de andere nieuwsbrief, maar om nu in algemeenheid te zeggen dat het te weinig is, dat wij er te weinig uit kunnen halen zodat wij niet goed onze kaders kunnen stellen en onze controlerende taak kunnen doen, nee, die zou ik niet 1-2-3 overnemen en, daar zijn wij als raad ook zelf bij. Als wij in de commissie zitten en wij

zeggen tegen het college: fijn deze nieuwsbrief maar de volgende keer moet het een stuk beter, wedden dat hij de volgende keer een stuk beter is! Toch?

De heer Van Wiggen: ja voorzitter, dank u wel. Meneer Monrooij, behalve de nieuwsbrief zou er toch ook gerapporteerd kunnen worden in de voor- en najaarsnota, dan hebben we in ieder geval een heel erg stevig beleidsstuk waar het al in staat. Bent u dat met mij eens?

De heer Monrooij: ik vind dat ook een prima aanvulling meneer Van Wiggen, dus dat ben ik ook met u eens. Met de nieuwsbrief en met de gewone cyclus denk ik dat de raad meer dan voldoende betrokken wordt en zullen wij in deze vorm de motie van GroenLinks niet steunen. Dan de motie van de SP, daar zijn ook al een paar woorden over gesproken en ik snap de zorg van de SP; je wil natuurlijk gewoon de dingen goed regelen. Waar het probleem van de ChristenUnie een beetje mee zit, is dat er nog veel meer dingen geregeld moeten worden, dat is ook wel eerder gezegd, maar het is ook een beetje het dictum van de motie. Het is het priemende dictum van de motie, omdat er niet opgeroepen wordt tot, maar er wordt gezegd: stelt vast. U geeft een kader mee in een motie en dat wringt bij mij een beetje. Als u nou de motie wat soepeler op zou stellen en u zegt niet van: stelt vast, maar wij roepen het college op om bij de verdere uitwerking dit punt mee te nemen, dan kunt u ons misschien wel eens aan uw zijde treffen.

Mevrouw Bijvoet: ja bedankt, voorzitter, en wat betekent dat ‘misschien’: waarschijnlijk of wellicht of hoogstwaarschijnlijk?

De heer Monrooij: weet u, ik ben in een goede bui. Als u hem wijzigt, dan heeft u de ChristenUnie mee en daar wou ik het bij laten in tweede termijn.

De voorzitter: dank u wel. Dan is er een schorsing aangekondigd, ik kijk even naar mevrouw Verbeek, samen met mevrouw Bijvoet en mevrouw De Beer wil ook een schorsing. Dan schors ik de vergadering tot 23.05 uur. (23.55-23.03 uur)

De voorzitter: dames en heren, ik heropen de vergadering en geef als eerste vanavond even het woord aan mevrouw De Beer.

Mevrouw De Beer: dank u wel, voorzitter. In overleg hebben we besloten om de eerste bullet inderdaad weg te laten van de motie. We handhaven het tweede deel van de motie wel omdat de wethouder geen toezegging heeft gedaan en we het onderwerp te belangrijk vinden, dat dat rechtvaardigt dat de raad 2 keer per jaar geconsulteerd wordt.

De voorzitter: dat is duidelijk, dus de eerste bullet is vervallen. Ik heb van mevrouw Bijvoet en mevrouw Verbeek een enigszins gewijzigde motie gekregen, in ieder geval het dictum. Ik stel voor dat ik hem even voorlees, want hij is volgens mij te overzien. Er staat niet meer “stelt vast”, maar er staat “verzoekt het college bij de transitie binnen de maatschappelijke opvang en beschermd wonen (van wonen in een instelling naar zelfstandig wonen met begeleiding) de inzet van informele zorg als welkome aanvulling op de begeleiding van cliënten wordt beschouwd, maar niet de plaats inneemt van formele, professionele zorg”. Het tweede deel van de zin is gewijzigd, omdat die anders niet aansluit op “verzoekt het college”, maar de strekking daarvan is denk ik hetzelfde. Is dit voldoende duidelijk voor iedereen? Dan ga ik over naar de stemmingen, want we hadden de beraadslagingen gehad. Excuus, het woord is aan de wethouder.

Beantwoording wethouder Adriani:

Dank u wel voorzitter, ik voel mij vereerd! Ieders Belang/Groep De Jong vraagt: er stromen nu al 125 mensen per jaar uit bij Lister, wordt daar nu voldoende aan gedaan in het kader van de acceptatie? In feite wat je ziet op dit moment is dat dat redelijk geruisloos gaat en misschien is dat maar goed ook, want wat je eigenlijk niet wilt is dat iemand die zijn leven weer op orde aan het krijgen is, die de stap kan maken vanuit begeleid wonen om weer zelfstandig te gaan wonen, nog een stukje met begeleiding, dat die ergens komt wonen en dat het eerste wat iedereen zegt is 'oh, zie je die, die komt uit begeleid wonen'. Tegelijkertijd zegt de transitie die voor ons ligt dat we voor veel meer mensen iets moeten gaan organiseren zodat zij die stap kunnen gaan zetten. Dat gaat wel meer ook vragen van buurten en wijken in het straatbeeld en daar hebben we echt de komende jaren met elkaar nog wat te doen. Daar heeft het college wat te doen, maar eigenlijk ook politieke partijen, fracties maar ook gewoon u als buurtbewoner in uw buurt. We hebben met elkaar denk ik wat zendingswerk te doen om te zeggen: dat straatbeeld gaat wel veranderen en ook heel goed open te staan voor wat hebben buurten en wijken nou nodig om voldoende draagkracht te krijgen. Ik denk dat dat ook de portee is, de belangrijkste notie is van wat er in het koersdocument staat over informele zorg. Mevrouw Bijvoet zegt: het is ervan doorspekt. Dat klopt, maar het is er ook van doorspekt dat we oog hebben dat als je mensen met een psychiatrisch vraagstuk die ook echt hulp en begeleiding nodig hebben, naar wijken en buurten wilt brengen, dan moet je ook zorgen dat professionele hulp in wijken en buurten aanwezig is. Sterker nog, ik denk als mensen waarvan we in het verleden dachten: die blijven langdurig, misschien wel levenslang in een instelling wonen en een aantal van die mensen gaan nu in wijk en buurt wonen, dan heb je in het begin misschien wel meer professionele hulp nodig dan dat je in die instelling zou moeten hebben, dus dat moeten we ook met elkaar organiseren, maar dan blijft het feit dat dat hulp is nabij, maar niet in huis zoals dat in een instelling is. Als we kijken naar informele zorg of het informele netwerk, dan is het dus ook gewoon omzien naar elkaar. Dat is wat er bedoeld is en daarmee komt het niet in de plaats van formele zorg, integendeel zou ik willen zeggen, maar is het wel iets wat nodig is en waar we op in moeten zetten. Wat dat betreft ook in de gewijzigde vorm blijf ik denken dat waar de motie nu toe oproept in plaats van vaststelt, dat dat past binnen wat we ook in de regiovisie beogen. Dan vraagt mevrouw Bijvoet om iets te vinden over of het te vroeg is of niet om deze motie in te dienen. Daar schroom ik wat voor om dat te vinden, want ik zou niet in de bevoegdheden van uw raad willen treden op het moment dat u het college iets wilt meegeven, maar weet dat waar u toe oproept wij ook vinden en al in de regiovisie denken opgenomen te hebben. Wat dat betreft zou ik moeten zeggen: hij is overbodig. Dan over de motie van GroenLinks. Ik denk dat het goed is dat het eerste bolletje geschrapt is, want dan besluiten we niet 2 keer hetzelfde. U gaat natuurlijk zelf over hoe u geïnformeerd wilt worden, net zoals de volgende raad die hier zit straks, daar ook weer zelf over gaat. Ik ben wat dat betreft in de woorden van voormalig burgemeester De Vos als was in uw handen. Ik vind de nieuwsbrief sociaal domein ook een goed idee, dat zullen we sowieso doen, ongeacht de vraag of deze motie wordt aangenomen. Ik geef overigens u in overweging om dat ding dan ook af en toe te agenderen voor de commissie Samenleving, dan kunnen we het ook over de inhoud hebben. Opnemen in de P&C-cyclus vind ik een iets minder goed idee meneer Van Wiggen, want dan ga je de ontwikkeling van een in zichzelf zwaar en complex beleidsvraagstuk wel heel erg vermengen met tussentijdse financiële rapportages en uitvoeringsrapportages. Kijk, en daar vindt de heer Van Wiggen dan weer wat van!

De heer Van Wiggen: ja wethouder, wat moet je daar nou op zeggen? De P&C-stukken gaan over het beleid en daar is de derde W (wat mag het kosten) maar een afgeleide van, dus als u het over beleidsontwikkelingen hebt en beleidsvisies en beleidsverantwoordingen, dan horen die juist in die stukken thuis en dat dat dan eventueel nog iets kost, dat is bijzaak. Zo zit de P&C-cyclus in elkaar. Bent u dat met mij eens?

Wethouder Adriani: voorzitter, ik denk niet dat we het elkaar moeten aandoen om de voorjaarsnota en de najaarsnota te upgraden naar een integrale verantwoording en bijpraatmoment voor alle beleidsontwikkelingen die hier in het gemeentehuis voor staan. Dan denk ik dat we hele lange raadsvergaderingen krijgen rondom die voor- en najaarsnota.

De voorzitter: nog 1 keer meneer Van Wiggen maar ik breng u wel in herinnering, meneer Van Wiggen, dat de nota's waar u het over heeft wel alleen rapporteren over afwijkingen. Als daar alles in moet, dan worden het wel hele dikke stukken en uw fractie was de fractie die zei dat ze niet te dik mochten worden.

De heer Van Wiggen: fijn dat u het voor mij zou willen inkleuren burgemeester, en ik denk niet dat dat de juiste vorm is van voorzitterschap, maar goed, dat is uw invulling op dat moment. We hebben het over majeure afwijkingen als het betreft beleid en geld, dus ik zeg niet dat het constant moet, maar bij majeure afwijkingen zou u deze stukken goed kunnen gebruiken. Bent u daarmee eens?

Wethouder Adriani: voorzitter, zolang we nog beleid aan het ontwikkelen zijn, wijkt het nog niet af, dus ik zou u echt op het hart drukken om met elkaar andere momenten te vinden dat we het exclusief over een ontwikkeling als dit met elkaar periodiek kunnen hebben.

Mevrouw Eggengoor: voorzitter, ik heb ook een vraag aan de wethouder over de tweede bullet. Naar aanleiding van het voorstel om in de nieuwsbrief sociaal domein informatie op te nemen, maar als ik de bullet goed lees, staat er "consulteren" en volgens mij heeft de nieuwsbrief sociaal domein een informatieve rol en niet een consulterende rol, dus hoe ziet de wethouder dat?

Wethouder Adriani: ik ben blij dat u dat vraagt mevrouw Eggengoor. De nieuwsbrief sociaal domein zou in zijn rol een beetje kunnen lijken op de nieuwsbrief grote ruimtelijke projecten die wij hebben, die ieder kwartaal in de commissie ROM geagendeerd wordt. Dan neemt u uw consulterende rol uit zichzelf al heel mooi op, want dan krijgen we over al die projecten even een mooie afstemming over: zijn we nog met hetzelfde project bezig en dat zou wat mij betreft ook heel goed de rol van de nieuwsbrief sociaal domein kunnen zijn.

Mevrouw De Beer: ik denk dat we uit moeten kijken dat we in de gaten houden waar het over gaat. Het gaat erom dat een heel belangrijk thema voorligt wat de komende jaren uitgewerkt moet worden. Dat moet voorop staan. Daarover is het voorstel om de raad 2 keer per jaar te consulteren. Alle hulpmiddelen die daarvoor zijn, zijn meegenomen maar dat neemt niet weg dat de motie aandringt op het consulteren 2 keer per jaar van de raad.

De voorzitter: wie zwijgt, stemt toe misschien, dat weet ik niet. Dan gaan wij over naar de stemmingen.

- Voorstel (2017-341)

Stemverklaringen

Fractie D66, de heer El Moussaoui:

Ja voorzitter, even op terugkomend omdat ik in tweede termijn had gezegd dat wij hem niet zouden steunen, maar met de wijziging die er nu voorligt, zullen wij hem wel gaan steunen, de motie van GroenLinks.

Fractie ieders Belang/Groep Verbeek, mevrouw Verbeek:

Ja voorzitter, ik zal tegenstemmen.

De voorzitter: dan breng ik het voorstel in stemming. Wie is voor het voorstel? Dat zijn alle aanwezige raadsleden minus mevrouw Verbeek. Dan is het voorstel met de stem van mevrouw Verbeek tegen, met 29 stemmen voor en 1 stem tegen aanvaard.

- Gewijzigde motie M121 van GroenLinks
Voor: D66 (4), VVD (5), ieders Belang/Groep De Jong (4), GroenLinks (2) en CDA (2).
Tegen: PvdA (3), ieders Belang/Groep Verbeek (1), ChristenUnie (2), SP (4) en VSP (3).
Aanvaard met 13 stemmen tegen en 17 stemmen voor.
- Gewijzigde motie M126 van de SP

Stemverklaring

Fractie ChristenUnie, de heer Monrooij:

Voorzitter, de ChristenUnie heeft over het algemeen beleid dat bij overbodige moties tegen wordt gestemd, edoch hier maakt een belofte schuld, dus wij zullen voor deze motie gaan stemmen.

Voor: ChristenUnie (2), SP (4), CDA (2), ieders Belang/Groep De Jong (4), ieders Belang/Groep Verbeek (1).

Tegen: D66 (4), VVD (5), PvdA (2), GroenLinks (2) en VSP (3).

Verworpen met 17 stemmen tegen en 13 voor.

De voorzitter: gezien het tijdstip schors ik de vergadering tot maandag 20.00 uur. (23.18 uur).

De voorzitter: ik heropen de vergadering en wij gaan door, het is vandaag 27 november. Ik heb nog berichten van verhindering gekregen van de heer Van der Voort, mevrouw Bakhtali, mevrouw Bruinsma, de heer Van den Heuvel en mevrouw Verbeek. Nou kijk ik even goed rond of de overigen er wel zijn voor als ik straks moet tellen; volgens mij klopt dat. Ja, mevrouw Blom is er wel weer, maar ik heb alleen de aanwezigen opgenoemd, ik ga niet alle aanwezigen opnoemen meneer Horst! De overige leden van de raad die ik niet genoemd heb, zijn allemaal aanwezig.

9. Voorstel inzake vaststelling van de Economische Visie Nieuwegein (2017-335)

Fractie Verenigde Seniorenpartij, de heer Troost:

Meneer de voorzitter, de economische visie, dat zou een interessant document kunnen zijn en dat is het ten dele ook, totdat ik bleef haken op pagina 2 onder 1.1.d, dat is onder klanttevredenheid, en daar staat: "wij stellen ons kwetsbaar op". Nu weet ik niet wie de klant is en punt 2 wordt ook niet duidelijk gemaakt waarom wij ons daar kwetsbaar op moeten stellen. Ik had gedacht bij een economische visie: wij stellen ons proactief op, servicegericht, deskundigheid verzamelen we, we denken concurrerend en dat niet alleen als kretologie, maar ook als de basis van de aanpak van de plannen daarvoor. Wat de VSP betreft moet er dus nog een stukje omdenken plaatsvinden en ik vraag aan het college: bent u het daarmee eens? Wij stemmen overigens voor deze visie, er staat niets echt verkeerd in, maar wij adviseren dat het vele omdenken echt nog plaats moet gaan vinden.

Tenslotte had ik nog een kleine opmerking; regionaal is het nieuwe lokaal; ik wilde u erop attent maken dat wij hier en zeker de Verenigde Seniorenpartij, zitten en staan voor onze eigen burgers. Dank u wel.

De voorzitter: meneer Troost, even voor de duidelijkheid. U noemde een paginanummer aan het begin, dat was pagina 2, maar pagina 2 is bij de meeste mensen blanco.

De heer Troost: u gelooft me toch zonder wel, bij de klanttevredenheid.

Fractie GroenLinks, mevrouw De Beer:

Dank u wel, voorzitter. Ook na een paar keer herlezen, bespreken en opnieuw beoordelen kunnen we niets spraakmakends ontdekken in de economische visie van de gemeente Nieuwegein en eerlijk gezegd missen we een visie. De notitie geeft wel aan dat de gemeente Nieuwegein ondernemers wil faciliteren op verschillende manieren, maar zonder daar duidelijke richting aan te geven. Het valt natuurlijk te prijzen dat de gemeente Nieuwegein streeft naar voldoende werkgelegenheid, maar zou er een gemeente zijn in Nederland die dit niet doet? Spant niet iedere gemeente zich in om bedrijven aan zich te binden? In juni van dit jaar is de raad gevraagd om akkoord te gaan met 4 thema's waarlangs de economische visie nader uitgewerkt zal worden. Omdat GroenLinks het belangrijk vindt dat Nieuwegein de ruimtelijke economische koers mee verstrekt en daarin een onderscheidende rol vervult, had GroenLinks een motie voorliggen. Met de uitdrukkelijke toezegging van de wethouder dat er duidelijk een verbinding gelegd zou worden met onder meer de ruimtelijke economische koers, waardoor de motie als overbodig werd beschouwd, heeft GroenLinks deze motie ingetrokken. Helaas constateren wij nu dat de motie verre van overbodig was. Eén richting is wel duidelijk in de profilering van Nieuwegein en dat is die van overslag- en distributiecentrum dankzij de gunstige ligging van het Klooster. Verder worden er in de notitie tal van acties genoemd die naar ons idee te weinig verbinding met elkaar hebben en dus teveel overkomen als losstaande acties zoals daar zijn: Matchmakingbijeenkomst Werk en Logistiek, Week van de Ambacht, jaarlijkse conferentie voor scholen, steunen van het initiatief zomerondernemer et cetera. We missen de door ondernemers ingebrachte visie op de rol van cultuur en de bijdrage van ondernemend Nieuwegein aan een klimaatneutraal 2040. De zin in de notitie "maar ook kijken in hoeverre wellicht de bedrijventerreinen meer klimaatneutraal kunnen worden", zet wat ons betreft niet echt zoden aan de dijk en dat terwijl er zich in Nieuwegein goede en onderscheidende kansen voordoen. Wij vinden dus dat er in de visie te weinig ambitie is en er te veel kansen blijven liggen. Wat ons betreft kan er veel beter ingespeeld worden op kansen en kennis die Nieuwegein biedt. Kennis ook op het gebied van technische verduurzaming door bijvoorbeeld een instituut als KWR Water Research en andere bedrijven. Ook bedrijven zoals in Rijnhuizen geven daar mooie kansen voor.

We zien te weinig verbinding met de ambities van Nieuwegein om mensen met een beperking volwaardig deel te laten nemen aan het arbeidsproces. Nieuwegein zou bijvoorbeeld startende ondernemers kunnen faciliteren met een leergang sociaal ondernemen. Ook in Nieuwegein zijn er jonge ondernemers die bij uitstek de beperking van mensen juist als meerwaarde willen inzetten in hun bedrijf.

De voorzitter: u heeft nog 1 minuut spreektijd.

Mevrouw De Beer: dat vind ik iets te weinig eigenlijk! Hoe voor de hand ligt het om als gemeente aansluiting te zoeken met en te bewerkstelligen dat er binnen Nieuwegein opleidingsmogelijkheden komen voor jongeren op dit gebied. Dat levert goede kansen voor de toekomst voor jongeren. Nieuwegein zou als gemeente een platform kunnen initiëren met scholen en bedrijven voor een samenwerking op mbo-gebied, gericht op innovatie. In verband met de tijd vraag ik alleen nog even aan de wethouder of hij nog wil reageren op de kwestie die door een inwoner middels een ingezonden brief aan de orde is gesteld en gaat over de parkeercapaciteit van grote vrachtwagens nabij het Klooster. Dank u wel.

Fractie D66, de heer El Moussaoui:

Dank u, voorzitter. Voorzitter, momenteel behoort onze regio economisch gezien tot de top van Nederland, wat zeg ik, tot de top van Europa. De groei van het aantal bedrijven ZZP'ers en vacatures, zet ieder kwartaal lekker door. Utrecht Invest doet ook nog eens goede zaken door buitenlandse bedrijven te stimuleren zich in onze regio te vestigen en we hebben ook nog eens het voordeel dat het ondernemersvertrouwen in onze regio het allerhoogste cijfer krijgt van Nederland. Voorzitter, de top behalen is een mooie prestatie maar aan de top blijven, dat hoor je wel vaker, is misschien wel een nog grotere uitdaging dus reden te meer om ook bij de voorliggende economische visie voor de aankomende 5 jaar kritisch te blijven kijken naar de inhoud en eventueel bijschaven waar wij vinden dat het moet.

Voorzitter, wij willen graag iedereen bedanken die meegewerkt heeft aan het tot stand laten komen van de economische visie: het college, de ambtenaren en de leden van de zogenoemde kopgroep. Daarbij zijn er 3 zaken die wij van harte toejuichen met betrekking tot de visie.

1. Het procesverloop.
2. De aansluiting met overige beleidskaders, toekomstvisie, ruimtelijk economische koers en citymarketing.
3. De rol die de gemeente zal aannemen de aankomende 5 jaar, namelijk die van verkenner en verbinder. Vanuit die rol gaat het college de 4 eerder vastgestelde thema's die in het gepresenteerde actieprogramma uitgewerkt zijn, uitvoeren. Voorzitter, en daar zien we innovatief ondernemerschap een steun in de rug krijgt en allemaal dat vanuit een 'ja mits houding', dat juichen wij zeer van harte toe. U zoekt tevens toenadering naar verschillende partijen zoals opleiders, recruiters en bedrijven om die aan elkaar te verbinden want voorzitter, we staan nog steeds voor de grote uitdaging om die tweedeling in onze samenleving tegen te gaan. Dan bedoel ik met name de tweedeling die ontstaat doordat een deel van onze beroepsbevolking op een gegeven ogenblik stil komt te staan omdat ze die aansluiting op dat groeiende aantal vacatures missen. Vandaar dat wij vanaf het begin gepleit hebben om in te zetten bedrijven aan te sporen om meer aandacht aan opleiding en talentontwikkeling te besteden. Voorzitter, wij zijn blij om te lezen dat het college daar werk van heeft gemaakt. U heeft veel aandacht geschonken aan de aansluiting tussen opleiders binnen de logistieke en technische sector, maar we missen toch de zorgsector want voorzitter, aangezien wij ook een toename verwachten qua zorgvacatures ... Een interruptie.

De voorzitter: ja, dat zie ik ook, maar ik dacht: ik laat u de zin afmaken maar u stopt, dus het woord is aan mevrouw De Beer.

Mevrouw De Beer: dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag: waar ziet u dat er veel werk gemaakt is van de aansluiting bij de opleidingen? Dezelfde vraag geldt eigenlijk ook voor de innovatie, waar u dat terugziet? Het valt ons op dat je heel verschillend zo'n economische visie natuurlijk kan lezen en kan beoordelen, maar ik hoor u zeggen dat er veel aandacht is besteed aan innovatie en aan de aansluitingsmogelijkheden met de opleidingen en mijn vraag is: waar ziet u dat?

De heer El Moussaoui: ten eerste, we hebben de commissievergadering gehad en toen hebben we de wethouder dezelfde vragen gesteld. Als het gaat om innovatie, worden er waarschijnlijk niet concrete punten genoemd dat wij zelf innovatie gaan creëren, maar er wordt een soort laagdrempeligheid aangekondigd, een soort van 'ja mits houding' aangenomen waardoor innovatieve, creatieve ondernemers meer ruimte krijgen om innovatiever te ondernemen. Dat is eigenlijk wat ik bedoel, daar heb ik het dus eigenlijk over. Dat is dus die inzet om creatieve en innovatieve ondernemers meer ruimte te geven.

Verder was ik eigenlijk al klaar, voorzitter. Ik ga de motie even uitdelen en dan wacht ik graag nog even de reactie van de wethouder af. Dank u wel.

Beantwoording wethouder Gadella:

Voorzitter, er zijn op zich niet veel vragen gesteld. Er zijn een aantal statements afgegeven. Ik wilde even reageren op de heer Troost; met die kwetsbaarheid is bedoeld dat we van een 6,9 naar een 7,5 gaan. Dat is in het land van de statistiek een hele behoorlijke prestatie, omdat dit meestal kleinere stapjes zijn. Wij hebben bewust gezegd: we willen met die verbinding een heel eind verder komen en we willen daarom naar een hoger rapportcijfer streven, dat dat ook herkend en erkend wordt door het bedrijfsleven. Daar stel je je kwetsbaar mee op. Een veilige weg was geweest: we zetten hem op een 7 of een 7,1 maar wij hebben hierbij gezegd: we gaan voor een hoger deel en dat is aan de ene kant ambitie en aan de andere kant creëer je daarmee ook een stukje kwetsbaarheid.

U had een opmerking over 'regionaal is het nieuwe lokaal' en u zegt terecht: u zit hier vooral voor de Nieuwegeinse inwoners, maar die Nieuwegeinse inwoner maakt ook deel uit van een grotere regio. Voor de Nieuwegeinse inwoner houdt de economie ook niet op bij de gemeentegrenzen.

Dan heeft GroenLinks een aantal opmerkingen gemaakt waarbij zaken gemist worden die mijns inziens impliciet wel degelijk aan de orde zijn, zoals verbinding met de ruimtelijke economische koers waarbij die groen-, gezond-, slimvraagstukken een rol spelen, waar een triple helix, waar je met opleidingsinstituten, werkgevers en overheid aan de slag gaat om dingen verbindend voor elkaar te krijgen, maar ook zaken als handelsmissies voor bijvoorbeeld de gezondheidszorgsector naar Beieren staan op het programma, dus impliciet wordt er best veel aan gedaan.

Bijdrage klimaatneutraal, onlangs ben ik met college Snoeren en de burgemeester bij KWR geweest, waar een Power to X-project werd gepresenteerd en daar doen wij als gemeente stevig in mee, dus ook daar is wel degelijk aandacht voor, ook al is die niet alleen economisch, maar zit die ook in de andere beleidsterreinen.

Mevrouw De Beer: bent u het met mij eens dat de frase die daarover in de notitie staat wel heel erg summier is en getuigt van heel weinig ambitie op dat gebied? Ik bedoel, ook al is het zoeken van samenwerking met KWR natuurlijk hartstikke goed, maar de ambitie zoals die verwoord is in de notitie is wat ons betreft wel heel erg summier. Bent u dat met ons eens?

Wethouder Gadella: niet helemaal. Kijk, het is natuurlijk een pilot, wat betekent dat er daarnaast ook gewoon een mainstreamvraagstuk blijft en een pilot geeft ook aan dat je partijen de kans moet geven om dat experimenterenderweg uit te vinden wat hier het beste is. Zo'n KWR-project, dat is vooral zaak dat daar een aantal partijen met elkaar de handen ineenslaan. Dat is niet alleen de gemeente, dat is ook de provincie, dat zijn een aantal bedrijven, er is een woonwijk die eventueel meedoet en daar zullen een hele hoop partijen de neuzen dezelfde kant op moeten zetten en op dat moment slaagt zo'n pilot en daarnaast zijn er nog allerlei technische zaken die meespelen. Ik ben het niet met u eens dat dat met te weinig ambitie neergelegd is, maar het is vooral een zaak van verbindend met elkaar een nieuwe experimentele weg zoeken om die waterstofmogelijkheden in Nieuwegein af te tasten en dat zijn we in het hele land op dit moment overigens aan het doen.

De voorzitter: mevrouw De Beer, u wilt denk ik nog een vervolgvraag stellen?

Mevrouw De Beer: nee, want u gaat nu in over de pilot en die pilot vinden we fantastisch en dat klinkt ons als muziek in de oren en dat komt verder ook niet in de notitie aan de orde, maar waar ik op doelde is wat ik net ook in mijn eerste termijn verwoordde; wat er staat over een bijdrage aan klimaatneutraal 2040 is dat we wellicht de bedrijventerreinen wat duurzamer, ik weet de letterlijke tekst niet meer, maar dat staat echt heel summier omschreven. Voor een economische visie, als je met bedrijven in gesprek staat, is dat wat ons betreft echt veel te mager en straalt dat negatief op Nieuwegein af.

Wethouder Gadella: we hebben daar inderdaad in de commissie over gesproken ook en ik heb u ook nog een tekstsuggestie aan de hand gedaan toen van dat dat wellicht wat steviger wordt en u ook de suggestie gedaan daar een amendement over in te dienen. Dat is kennelijk niet gebeurd.

De voorzitter: ik zie dit nog steeds als 1 interruptie, maar dit is dan wel het laatste deel van die tweede interruptie van u. Mevrouw De Beer.

Mevrouw De Beer: nee, de tekstsuggestie die u ter plekke heeft gedaan, u heeft mij de vraag gesteld: als u het woordje 'wellicht' schrapte of het dan voldoende was en daar heb ik op aangegeven dat dat volstrekt onvoldoende was. Het ging ons te ver en bovendien kan het volgens mij ook niet, dat je op een onderliggende tekst een amendement in gaat dienen.

Wethouder Gadella: ik had dacht ik een motie voorgesteld en dat kan natuurlijk wel, voorzitter. GroenLinks heeft het verder over startende ondernemers gehad, om daar cursussen en dergelijke voor te organiseren. Dat is belegd. Het ROC doet dat op dit moment en daarnaast is er voor startende ondernemers die vanuit de bijstand aan de slag gaan, ook een regeling die we in de lucht houden met gemeente Utrecht.

Dan is er een vraag over de parkeercapaciteit voor vrachtauto's. Vrachtautoparkeren wordt meegenomen met de uitgave van bedrijventerreinen, dus in principe parkeren vrachtauto's op de grond van de bedrijven. Daarnaast is het zo dat een aantal vrachtvervoerders ook een eigen parkeerterrein gekocht hebben en er wellicht meer parkeerterreinen gekocht zullen worden in de toekomst, dat dus kavels daardoor aangeschaft worden, onder andere de Wezenberg Groep en een aantal vervoerders van Albert Heijn hebben dat al gedaan.

D66 heeft het gehad over de 'ja mits houding' en verschilt daar wat van mening in met GroenLinks. Ruimte bieden geeft u als een belangrijk punt aan voor innovatie. Ik denk dat dit naast verbinden van partijen ook een belangrijke manier is om tot verdere innovatie te komen. Dan heeft u het over de tweedeling, ik denk dat dat een terechte constatering is, dat een gevaar van tweedeling zou kunnen dreigen en u mist daarin de zorgsector, daar heeft u een motie over ingediend. Ik wil daar het volgende over zeggen. Wij kunnen op zich die motie uitvoeren, dus gesprekken organiseren op dezelfde manier als met logistiek, wat in het voorstel al aangegeven is, zo'n actiepunten. Ik zou u wel willen meegeven dat we hier met andere partners te maken hebben. Het Antonius Ziekenhuis heeft voor bijvoorbeeld zorglogistiek wel allerlei contacten ook met de logistieke sector gezocht. De regioziekenhuizen hebben behoefte aan personeelswoningen. Hier is een tekort aan personeel, er wordt personeel uit overschotgebieden uit de rest van het land deze kant op gehaald, daar zijn vervoersarrangementen voor en men zoekt ook naar woonmogelijkheden. Ook daar hebben we verbindingen gelegd en rond die zorgsector wanneer we onderwijs betrekken, dan zijn dat onderwijsinstellingen die niet in onze gemeente gevestigd zijn. Het HBO zit op het Science Park en de MBO zorgopleidingen zijn in Utrecht en Amersfoort georganiseerd, dus ik denk dat uw motie verrijkt zou moeten worden met een component die met dat Science Park en de regio te maken heeft, omdat je dit niet alleen op Nieuwegeinse schaal maar op regionale schaal zou moeten oppakken, maar ik ben er zeer voorstander van dat we in die sfeer een vergelijkbaar iets organiseren.

De heer El Moussaoui: voorzitter, ik hoor het de wethouder zeggen, maar geldt dat dan ook niet op regionaal niveau voor de techniekopleiders en logistiek opleiders? Dat is toch ook op regionaal niveau?

Wethouder Gadella: de techniekopleidingen zijn hier in Nieuwegein geconcentreerd. Het ROC gaat hier een campus organiseren waarbij juist dat type opleidingen allemaal naar Nieuwegein komen. ICT, logistiek en techniek zijn de opleidingen die in Nieuwegein terecht gaan komen en

deels al zitten en daardoor heb je een veel rechtstreekse band met bedrijven. Waar je hier ook mee te maken hebt is dat Zorgspectrum, Antonius Ziekenhuis, grote werkgevers hier met bijna 4.000 mensen, dat die over de hele regio werken en die regionale component erg belangrijk is, dus ik zou u adviseren: breng die regionale component in die motie, dan kunnen we daar prima uitvoering aan geven.

De heer El Moussaoui: voorzitter, dat neem ik voor lief. Even een andere vraag. U heeft gezegd dat u als college en uw ambtenaren in gesprek zijn gegaan met opleiders en organisaties. Is daar ook een soort van afdwingmethode? De bedrijven en opleiders kunnen ja zeggen, we gaan dat lekker doen, maar er is geen garantie dat ze het over 2 jaar alsnog gaan doen. Misschien zeggen ze wel over 2 jaar: we hebben daar geen tijd en geen geld meer voor. Hoe zit dat?

Wethouder Gadella: u moet het zo zien, onderwijs, zeker dat mbo-onderwijs, daar hebben wij wel enige invloed in maar dat is informele beïnvloedende invloed. De rechtstreekse invloed ligt bij het ministerie en de inspectie en bij werkveldadviesraden die zij zelf in stand houden. In die zin is het onderwijs, die zullen zelf ook horen in hun werkveld adviesraden van: houd meer rekening met het bedrijfsleven, van daaruit loopt die beïnvloeding het best, maar een harde afdwingmethode is er niet, behalve dan dat op een gegeven moment als je het niet doet, bedrijven ontevreden zijn en er minder studenten komen, dat het zichzelf afdwingt.

De heer El Moussaoui: de laatste vraag nog. Oké prima, maar we weten dat we ook een soort van blokjes chain methode hebben en dat doen we bij sociaal ondernemers. In ruil daarvoor krijgen zij op een gegeven moment een soort compensatie en dat hanteert u bij sociale ondernemers als afdwingmethode. Is het misschien niet een idee om dat ook hier te doen?

Wethouder Gadella: op het moment dat het ROC bij ons een dienst zou leveren die wij inkopen, dan kan daar het SROI-beleid (social return on investment) net als bij iedere andere inkoop die we doen, op van toepassing verklaard worden. Dat waren mijn antwoorden, voorzitter.

Tweede termijn

Fractie Verenigde Seniorenpartij, de heer Troost:

Meneer de voorzitter, dank u wel. Even corrigeren, ik heb vast een black-out gehad. Het is bijlage 4, punt 2, derde alinea op pagina 28 van die bijlage.

Fractie GroenLinks, mevrouw De Beer:

Dank u wel, voorzitter. Dat geeft mij net even de tijd om nog in te gaan op de reactie van de wethouder, dat we een motie in hadden kunnen dienen op die ene zinsnede, maar wij hebben geconstateerd dat de economische visie te ver afstaat van wat wij ons erbij voorstellen, dat wij besloten hebben om geen moties en amendementen in te dienen en dat wij tegen deze visie zullen stemmen.

De voorzitter: precies binnen de tijd!

Fractie D66, de heer El Moussaoui:

Dank u, voorzitter. Ja, heel kort. Ik hoorde de wethouder iets zeggen over startende ondernemers, die dat via de gemeente willen doen. Ik denk dat de wethouder het heeft over de BBZ-regeling. Naar mijn weten valt van iedereen die een goed idee heeft en creatief is en zich aanmeldt voor die BBZ-regeling, 95% af. Mijn vraag is richting de wethouder waarom dit percentage zo hoog is, want ik weet dat er een heleboel mensen met hele goede ideeën komen

en heel erg graag willen en dan met deze economische visie, dat vind ik een beetje elkaar bijten. Dat was BBZ.

Even terug naar de motie. We kunnen 2 dingen doen wat mij betreft, voorzitter. Als de wethouder toezegt om daar die regionale component aan te plakken, dan is het wat ons betreft oké en anders moeten wij de motie wijzigen.

De heer Troost: voorzitter, ik ben geïntrigeerd door deze D66-rekensom: 95% is mis en doe er wat aan. Zou u zich kunnen voorstellen dat het misschien wat minder origineel is en misschien wat minder krachtig uitgewerkt dan wij normaliter zouden mogen verwachten en wat voor rol ziet u daar dan in op het niveau van de gemeente?

De heer El Moussaoui: ik begrijp de vraag niet helemaal goed, maar vindt u nou dat die 95%, als ik vind dat dat te hoog is, dat ik dan met een antwoord daarop moet komen of met een alternatief op moet komen? Ik begrijp de vraag niet helemaal goed. Mijn enige vraag is: er zijn veel ...

De voorzitter: als u even wacht, dan geef ik eerst de heer Troost het woord, dan kan hij zijn vraag verduidelijken.

De heer Troost: voorzitter, ik meen te begrijpen dat 95% van die aanvragen en activiteiten mislukt. Heb ik dat correct begrepen? Dat wil zeggen dus dat er, er is een wanhoopsituatie en dan zegt u: gemeente, ga daar wat aan doen. Maar op welke basis, omdat die 5% zo goed loopt? Hoe ziet u dat?

De heer El Moussaoui: daar zeg ik eigenlijk niet over: ga daar wat aan doen. Het was eigenlijk gewoon uit nieuwsgierigheid waarom zoveel mensen worden afgewezen, waar dat aan ligt. Als dat bekend is, dan zouden we daar misschien eventueel iets aan kunnen doen.

Fractie Socialistische Partij, mevrouw Bijvoet:

Ja bedankt voorzitter, uiteindelijk. Ik meende GroenLinks te horen zeggen dat er een visie ontbrak, maar ik begrijp nu dat dat vooral over duurzaamheid gaat, want wat ons betreft is de visie heel erg duidelijk in deze economische visie: vrij baan voor de ondernemers, maar laten we ondertussen ervoor waken dat de economische visie niet in strijd komt met bijvoorbeeld een toekomstvisie naar 2025 die we vastgesteld hebben, waarin gesproken wordt van een plezierig leefklimaat en er compensatie van de CO²-uitstoot plaats zal vinden. Voornoemde zaken zouden zomaar in strijd kunnen zijn met de toename van het verkeer op en rond het Klooster, waardoor het geluidsniveau veroorzaakt door dat toenemende verkeer, van grotere omvang wordt en in Vreeswijk met name en wellicht ook in andere wijken in Nieuwegein. Dat is de zorg die de SP heeft rondom de economische visie. Verder zullen wij ermee instemmen. Met de motie van D66, we weten niet precies meer wat ermee gaat gebeuren, maar wij vinden het een consequente en alerte motie. Complimenten. We zullen hem steunen, onder voorbehoud. Wij zullen hem steunen als hij iets aangepast wordt met de regionale visie erbij.

De voorzitter: het woord is aan mevrouw De Beer.

Mevrouw De Beer: er is even discussie over, of ik nog wel ...

De voorzitter: maar daar gaat de voorzitter over. Het woord is aan mevrouw De Beer.

Mevrouw De Beer: ik heb een vraag aan mevrouw Bijvoet. In de commissie kan ik mij herinneren dat u een aantal vragen had over het item de werknemer centraal. Vindt u dat nu voldoende uitgewerkt in de visie?

Mevrouw Bijvoet: met hetgeen toen naar voren is gekomen, vinden wij dat voldoende uitgewerkt ja.

Fractie VVD, de heer Snoeren:

Voorzitter, dank je wel. Heel kort, want het was voor ons een hamerstuk en dat blijft het natuurlijk ook. Wij zien gewoon dat we het goed doen in de regio en dat is denk ik echt wel te danken aan enerzijds natuurlijk het economisch tij, maar ook zeker aan de inspanningen die er geleverd zijn de afgelopen periode. Met deze economische visie komt er eigenlijk alleen nog maar meer uit. Het is een liberale visie die ruimte geeft aan ondernemers en ook die rol van de gemeente als verbinder goed duidt, dat is mooi.

Wel nog een korte opmerking. Er staat ook heel duidelijk in dat die vraag naar geschikte woningen enorm belangrijk is in het hogere en duurdere segment, dus laten we daar dan ook snel mee beginnen om dat te gaan realiseren zodat we in ieder geval ook die werknemers hier een kans geven om zich te vestigen.

Het laatste op de motie van D66, we hinken een beetje op 2 gedachten, want eigenlijk zegt de wethouder: het moet meer regionaal en dat begrijpen wij ook, maar waarom, deze visie gaat over Nieuwegein, de acties die daarin zitten. Volgens mij heeft het geen toegevoegde waarde om ook nog eens een plan te maken voor alleen die zorgsector want juist ligt daar denk ik meer een rol in de regio Amersfoort en Utrecht en minder hier. We moeten denk ik niet te veel en te breed en alles in acties willen gieten.

Mevrouw Bijvoet: de heer Snoeren maakt een koppeling tussen het toenemend aantal werknemers, wat eventueel naar Nieuwegein zal komen en ook hier wil wonen, misschien wel in het duurdere segment, maar u realiseert zich hopelijk wel dat bijvoorbeeld op het Klooster dat daar voornamelijk logistieke bedrijven zich vestigen, magazijnen, en ik weet niet of u weet wat een magazijnmedewerker verdient, maar die heeft waarschijnlijk hard een sociale huurwoning nodig.

De heer Snoeren: ja voorzitter, wij delen die mening niet. Dat staat gewoon heel helder in deze economische visie. Het mooie in deze economische visie is dat die echt als een participatieproces tot stand is gekomen en daar staat gewoon heel helder in dat er een grote vraag is aan geschikte woningen in het hogere en duurdere segment, zowel huur als koop. Dus ja, volgens mij is er geen woord Chinees en is het gewoon heel duidelijk dat we daarmee aan de slag moeten en dan kunt u wel mooi over de logistiek beginnen, maar uiteindelijk is de vraag er dus wel.

Mevrouw Bijvoet: bent u het met mij eens dat daar een hele simpele oplossing voor is? Dan zullen we de magazijnmedewerkers gewoon moeten gaan betalen naar wat ze verdienen.

De heer Snoeren: volgens mij gebeurt dat ook. Voorzitter, de vraag eigenlijk met de motie D66, misschien dat daar de wethouder nog op in kan gaan. Dank je wel.

De voorzitter: is er nog een interruptie van de heer Troost? Het kan nog net, dat is uw laatste bij dit onderwerp.

De heer Troost: ik begrijp dat u ontzettend trots bent meneer de voorzitter, hij is ontzettend trots met zijn VVD-stuk. Dat mogen we even tot ons door laten dringen en tot mijn grote verwondering, met al die ondernemers samen en 1,5 burger zoals te doen gebruikelijk, heeft u een situatie gevonden waarin u zegt 'ja, je moet voor de middenmarkt en de luxere markt gaan bouwen'. Dat is toch fantastisch! Dat is helemaal in lijn met onze VVD-standpunten, hoera! En al die mensen die daar komen werken ...

De voorzitter: wat is uw interruptie, want dit is een betoog, meneer Troost.

De heer Troost: een beetje filosofie hoort erbij, voorzitter!

De voorzitter: dus u geeft toe dat het geen interruptie is.

De heer Troost: waar gaan die mensen die dus in al die bedrijven en ik sluit me daar aan bij de SP, waar moeten die dan gaan wonen? Allemaal buiten onze stad?

De heer Snoeren: ja voorzitter, volgens mij staat ook duidelijk in de economische visie dat er ook een vraag is naar hoger opgeleide mensen hier in de regio, Hbo-niveau, en daar hebben we ook opleidingen toe, dus volgens mij past dat dus prima. Voorzitter, dat was het.

Beantwoording wethouder Gadella:

Even heel kort. Jammer dat GroenLinks tegen gaat stemmen. Ik had toch zo gehoopt dat u ook mee zou gaan in de economische visie, wat een onlosmakelijk deel van onze stad is en naast de toekomstvisie een aantal andere visies die we met elkaar vastgesteld hebben.

D66 heeft de BBZ-regeling, 95% valt af, daar had u een vraag over. Ik heb dat even bij mijn collega sociale zaken nagegaan. Dat gaat om bijzondere bijstand zelfstandigen, dat is die BBZ-regeling. Daarbij wordt een aantal jaren bijstand als een lening meegegeven om een bedrijf op te starten. Aan de voorkant wordt dat al heel goed getoetst door een onafhankelijk deskundige die bekijkt is zo'n bedrijfsplan levensvatbaar. Doe je dat niet en het gaat dan mis, dan gaat het na een paar jaar mis en dan zijn er enorme schulden en een enorme problematiek die dan op je afkomt en dat proberen we te voorkomen. Dat betekent dus dat er stevig getoetst wordt ook op de haalbaarheid van die bedrijfsplannen en voor niet iedereen is het ondernemerschap weggelegd, gelukkig voor 5% wel, want die komt door die toets en daar is dan een zekere mate van succes toch meer gegarandeerd.

Mevrouw Bijvoet benoemde de verkeerssituatie in het Klooster. Dat is ook een zorg voor het college. Toen we het Klooster planden destijds was de verkeersintensiteit anders. Nu hebben we een interneteconomie die extra vervoersbewegingen oproept, er zijn veel grotere vrachtauto's, die dubbele combinaties en dergelijke, wat zorgt dat we in de nabije toekomst een aantal verkeersaanpassingen ook moeten doen om die verkeerssituatie te verbeteren. Wat we daarnaast zien overigens is dat veel van die vrachtautobedrijven die vanuit het Klooster binnensteden bevoorraden, steeds meer overgaan op auto's die op gas aangedreven worden, op groen gas, op aardgas, en er zijn ook een aantal vrachtautofabrikanten die inmiddels daar de eerste 450-500 pk trekcombinaties voor leveren. We hebben daar ook voorzieningen al voor in het Klooster. De firma Rolande heeft bijvoorbeeld een gastankstation voor CMG-gas gerealiseerd en dat is veel schoner dan de vuile diesels waar het grootste gedeelte van het vervoer nog mee plaatsvindt.

Mevrouw Bijvoet: dank u wel, en ik begrijp dat u aan het verkeer op het Klooster, dat u daarover nadenkt. Dat siert u, dat is mooi, maar het verkeer op die A27, die toe- en die afvoer, veel werknemers die daar naartoe komen, denkt u daar ook over na?

Wethouder Gadella: nou ja, kijk het DNA van onze economie is een hele open economie, We hebben 42.000 arbeidsplaatsen, 28.000 van die arbeidsplaatsen worden ingevuld door mensen buiten Nieuwegein, 14.000 arbeidsplaatsen worden door Nieuwegeiners ingevuld en daarnaast zijn er nog 14.000 Nieuwegeiners die iedere dag de stad uit vliegen voor hun werk en dat veranderen we met een economische visie niet. Ik denk dat dat ook onwenselijk is omdat je van die grotere regio deel uitmaakt. Wat we rond het Klooster wel willen is ook die A27 die verbreed gaat worden betrekken in een betere afslag, een betere toeleiding naar Vreeswijk en

naar het Klooster zelf. Daar worden ook plannen voor gemaakt die we begin volgende periode ook met u zullen gaan delen.

De voorzitter: mevrouw Bijvoet, nog een interruptie? De derde en de laatste in dezen.

Mevrouw Bijvoet: ja, nog een interruptie met de vraag, ik weet niet of wij elkaar goed hebben begrepen. Het gaat mij ook over de geluidsoverlast van zo'n snelweg. Ik weet niet of u daar iets over kunt zeggen.

Wethouder Gadella: dat is een vraagstuk van Rijkswaterstaat, daar gaat de economische visie in principe niet over.

Dan heeft de heer Snoeren aangegeven van: in de economische visie staat dat er toch vooral ook op dat hogere- en middensegment woningbouw gericht moet worden. Ik kan u geruststellen, 70% van de woningbouwproductie vindt in dat hogere- en middensegment plaats. Morgen stort ik een laatste betonkorf op de nieuwbouw hier aan de Vreeswijksestraatweg, waar 96 appartementen in het hogere- en middenhuursegment verschijnen. Daarnaast geven anderen ook aan dat het verstandig is om werknemers in het midden- en in het wat lager betaalde segment, om daar ook in te voorzien. Dat doen we uiteraard via de woonvisie ook en Nieuwegein is wanneer je het vergelijkt met andere steden, relatief gezien betaalbaar hier in de regio. Overigens zullen er ook altijd nog vervoersvoorzieningen moeten zijn zoals openbaar vervoer en dergelijke naar de werkgelegenheidsgebieden en daar houden we nauw contact met de bedrijven en met de vervoerder over. Dat was mijn inbreng, voorzitter.

De voorzitter: volgens mij is er nog iets over een motie en er was nog iets gevraagd aan u over die motie.

Wethouder Gadella: ja, er is een vraag gesteld over de motie door de heer Snoeren en door u ook. Wat ik heb willen aangeven is de problematiek die u aansnijdt wat breder is van opleiders die voor de hele regio werken en grotere gezondheidsinstituten die ook in de hele regio werken. Zorgspectrum zit in de hele regio, het Antonius ziekenhuis heeft diverse vestigingen in de regio, andere zorgverleners hebben dat ook en ik zou die motie zo willen opvatten dat we een dergelijk gesprek organiseren, maar daar die regiocomponent stevig in betrekken, dus ook in gesprek gaan met het ROC, met de HBO Verpleegkunde en met een aantal van de grote werkgevers waar we al in gesprek mee zijn geweest om te bezien wat hier de beste methode is.

De voorzitter: een interruptie nog van de heer El Moussaoui, dat is de laatste.

De heer El Moussaoui: even voor alle zekerheid, voorzitter. U zegt toe dat u zelf die regionale component aan de motie zoals die er nu voorligt, gaat toevoegen. Die toezegging doet u op dit moment.

Wethouder Gadella: ik ga in ieder geval met die motie in de hand in gesprek met die regionale partners, als die aanvaard wordt.

De voorzitter: dat is een toezegging dat meegenomen wordt de regionale component zoals die nu nog niet expliciet in de motie staat. Dan sluit ik de beraadslagingen en wil ik overgaan tot de stemmingen.

- Voorstel (2017-335)

Voor: alle aanwezige leden van de raad, minus de fractie van GroenLinks.

Tegen: de fractie van GroenLinks.

Aangenomen met 2 stemmen tegen en 26 stemmen voor.

- Motie M119

Stemverklaringen

Fractie CDA, de heer Hack:

Voorzitter, wij kunnen instemmen met de motie op voorwaarde dat de regionale component daar wel in opgenomen wordt.

Fractie VVD, de heer Snoeren:

Voorzitter, wij zullen tegen deze motie stemmen. Volgens mij heeft de wethouder al voldoende toezeggingen gedaan en wij vinden het echt overbodig om een plan voor te leggen in maart aan deze raad.

Fractie Partij van de Arbeid, mevrouw Spalburg:

Wij zullen voorstemmen omdat wij de wethouder hebben horen zeggen 'met de motie in mijn hand'.

Fractie GroenLinks, mevrouw De Beer:

Wij zullen niet instemmen met de motie omdat wij hem niet helder genoeg vinden.

Voor: D66 (3), PvdA (3), ieders Belang/Groep De Jong (4), ChristenUnie (2), SP (3), CDA (3).

Tegen: VVD (5), GroenLinks (2), VSP (3).

Aanvaard met 18 stemmen voor en 10 stemmen tegen.

10. Voorstel inzake Coördinatiebesluit HN-locatie (2017-345)

De voorzitter: er waren 3 fracties die er een bespreekpunt van wilden maken. De fractie Stadspartij is er niet, GroenLinks heeft aangegeven het inmiddels een hamerstuk te laten zijn, dus blijft de ChristenUnie over.

Mevrouw Schiltkamp: ik doe alleen een stemverklaring.

De voorzitter: dat kan. Verder niemand inbreng op dit onderwerp? Dan gaan we gelijk over tot de stemming.

Stemverklaringen

Fractie ChristenUnie, mevrouw Schiltkamp:

Voorzitter, wij zullen hier tegenstemmen. Wij vinden het niet een onbesproken gebied en daarom willen wij niet dat hier een coördinatiebesluit over genomen wordt.

Fractie GroenLinks, mevrouw Schouten:

Een stemverklaring, een beetje ongebruikelijk omdat wij voor zullen stemmen, omdat we nog aanvullende informatie hebben gehad die ons tot voorstemmen doet overgaan.

De voorzitter: geen andere stemverklaring? Dan breng ik het voorstel in stemming. Wie is voor het coördinatiebesluit HN-locatie? Dat zijn alle aanwezige leden van de raad minus de 2 leden van de fractie van de ChristenUnie. Dan stel ik vast dat met de stemmen van de ChristenUnie tegen, het voorstel aanvaard is met 26 stemmen voor en 2 stemmen tegen.

11. Voorstel inzake het beschikbaar stellen van een krediet voor de ontwikkeling van de fortwachterswoning op Fort Jutphaas (2017-344)

De voorzitter: daar heb ik nog 2 fracties over waar het een bespreekstuk voor is. De fractie van de SP en de GroenLinks-fractie. Wenst een van u daar het woord over te voeren? U heeft geen spreektijd meer, dan blijft over, ik kijk even naar mevrouw Van den Heuvel; ook niet?

Dan gaat het met stemverklaringen denk ik, als niemand het woord daarover wenst te voeren?

Dan breng ik het voorstel in stemming.

Stemverklaring

Fractie GroenLinks, mevrouw Schouten:

Voorzitter, ik had eigenlijk een beetje een technische vraag, maar wij zullen voorstemmen.

De voorzitter: dan breng ik het voorstel in stemming. Als ik het goed zie, zijn dat alle aanwezige leden van de raad. Dan is het unaniem aanvaard.

12. Lijst van C-stukken

a. Voorstel inzake zienswijze begrotingswijzigingen 2017-1 en 2018-1 van GGD-regio Utrecht (2017-357)

De voorzitter: kunt u daar mee instemmen?

Fractie ieders Belang/Groep De Jong, de heer Rietveld:

Ik had verleden keer al een vraag hierover betreffende het stuk wat op 12.a staat en de lijst van ingekomen stukken.

De voorzitter: ten aanzien van het voorstel wat voorligt, dat was eerst een uitgebreider voorstel. Daar is 1 stuk van afgehaald en daar is een nieuw voorstel voor aangekondigd. Dat staat op de ingekomen stukken lijst en komt opnieuw naar de raad toe, dat zit hier niet in.

De heer Rietveld: oké.

De voorzitter: wenst iemand stemming? Zo niet, dan is unaniem besloten.

13. Lijst van Hamerstukken

a. Voorstel inzake ontwikkelstrategie Omgevingswet (2017-343)

Stemverklaring

Fractie Verenigde Seniorenpartij, de heer Troost:

Voorzitter, dank u wel. Wij zullen tegenstemmen op de onderdelen C8, D11 en D12. In het algemeen gesteld gaan we met de nieuwe Omgevingswet van een situatie waarin alles verboden is tenzij het is toegestaan, naar een situatie waarin alles is toegestaan, tenzij het verboden is. Dat baart ons enige zorgen. De tijd laat niet toe om daar meer over te zeggen. Dat lijkt op het eerste gezicht een feest voor alle partijen die klant zijn van de gemeente en dan blijft nog de vraag wie zijn die klanten. Minder regels, minder beperkingen, sneller doen wat je wilt.

De voorzitter: een stemverklaring is kort om toe te lichten waarom u tegen bepaalde onderdelen bent, maar u houdt toch wel een betoog.

De heer Troost: maar ik had er 3 tegelijk hè.

De voorzitter: maar dan toch.

De heer Troost: mag ik die laatste 2 zinnen nog even uitspreken, voorzitter?

De voorzitter: als ze kort zijn

De heer Troost: ja, de inwoner, de ondernemer, zelf het RUD, het Waterschap en de ambtenaar is een klant. De klant is in dit voorstel voor ons dus onvoldoende gedefinieerd en benoemd. Dank u wel.

De voorzitter: dan stel ik vast, als er verder geen stemming wordt gevraagd, dat het voorstel aanvaard is met dien verstande dat de VSP-fractie geacht wordt tegen de onderdelen C8, D11 en D12 te hebben gestemd. Mag ik dat zo vaststellen? Dan is conform besloten.

14. Motie vreemd aan de orde van de dag

De voorzitter: ik zou de heer Monrooij willen vragen om het voorzitterschap over te nemen, tenzij u mij toestaat om kort op de motie te reageren terwijl ik ook het voorzitterschap blijf vervullen.

De heer Monrooij: dat zou misschien wel eens een keer een leuke noviteit zijn.

De voorzitter: zullen we het dan op die manier oplossen vanavond. Het woord is aan de heer Horst.

Fractie CDA, de heer Horst:

Dank u wel, voorzitter. We hebben gelukkig toch nog een voorzitter dan dus! Voorzitter, op 21 maart 2018 mogen de kiezers in de meeste gemeenten weer naar de stembus, ook in Nieuwegein. Verkiezingen horen een feest van de democratie te zijn en zeker waar het om gemeentelijke verkiezingen gaat, is dat een zaak die ons als gemeenteraad aangaat, maar op 21 maart kunnen de kiezers voor nog een reden naar de stembus. Dan wordt namelijk ook het referendum over de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten gehouden en dat is bij uitstek een landelijk onderwerp dat bovendien middels een uitvoerige publiekscampagne tot een referendum is geworden. Dat geeft aan dat het leeft in de samenleving en mensen zich hierover willen uitspreken. De CDA-fractie betreurt dat er op de dag van de gemeentelijke verkiezingen ook gestemd wordt over een zo prominent landelijk onderwerp. Wij vrezen dat het publieke debat in de media en op sociale media en in de samenleving uiteraard over dit referendum zal worden gedomineerd en dat terwijl het in onze ogen juist moet gaan over de vraag welke onderwerpen naar de mening van de kiezers het belangrijkste zijn in hun gemeente, dus ook in Nieuwegein, en welke partij of kandidaat zij daarvoor hun stem willen geven. Wij verwachten dat het onderwerp van het referendum de gemeenteraadsverkiezingen fors zal beïnvloeden en dat zien we als een aantasting van de lokale democratie. Nu weten we dat de Referendumwet helder is over de keuze wanneer een referendum bij voorkeur wordt gehouden. Toch wil de CDA-fractie in navolging van onze collega's uit de gemeenteraad van Apeldoorn hierover een politiek statement afgeven en ja, dat doen we in de gemeenteraad dus ook publiek, voorzitter. Het gaat hier niet om de vraag of je voor of tegen de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten bent of dat je voor of tegen referenda bent. Wat ons betreft gaat het om de in onze ogen onwenselijke combinatie van gemeentelijke verkiezingen met een landelijk referendum. Daarom dienen we deze motie in over de referendumdatum en vragen wij om brede steun hiervoor, net zoals die in de Apeldoornse raad is gegeven.

Mevrouw Schouten: dank, voorzitter. Waar ik een beetje mee worstel is dat lokaal versus landelijk, want de wet waar het over gaat is natuurlijk bij uitstek iets wat ons straks allemaal gaat raken en daardoor wordt het ook een lokaal thema, dus ik zoek een beetje waarom dat onderscheid gemaakt wordt landelijk-lokaal. Het zou dus heel goed juist een lokaal thema kunnen zijn, dus ik ben benieuwd of u daar toch wat meer over kunt zeggen.

Mijn tweede vraag is ook, we weten allemaal, referenda zijn niet populair. Er moet vaak fors aan getrokken worden om mensen naar de stembus te krijgen, dus je zou ook heel pragmatisch hiernaar kunnen kijken en zeggen: we moeten toch allemaal de boer op met elkaar, dus waarom niet 2 vliegen in 1 klap? Is dat een overweging die u ook heeft en kunt u misschien daar wat over zeggen, wat u daarvan vindt?

De heer Horst: voorzitter, dat ik het als landelijk onderwerp kwalificeer heeft ermee te maken, heel simpel, dat een wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten niet aan ons is om over te besluiten, maar aan de landelijk politiek, de Tweede Kamer. Daarmee is het een landelijk onderwerp. De Referendumwet waar dit een uitvloeisel van is, ook een landelijke wet. Er zijn heel veel onderwerpen die landelijk spelen die ook ons raken, wij zijn immers een onderdeel van dit land en dus ook de wetten die in dit land gelden daar leggen we ook immers de eed op af of de belofte, voorzitter. Vandaar dat ik benadruk dat het over een landelijk onderwerp gaat. Nu uw tweede vraag ging over dat het zo'n uitdaging is om mensen naar de stembus te krijgen, zeker ook als het over referenda gaat. Nou voorzitter, ik constateer dat heel veel mensen in dit land zich uit hebben gesproken dat zij vinden dat over dit onderwerp een referendum moet worden gehouden zoals dat is vastgelegd in de Referendumwet en dat we daarom dit referendum hebben. De Referendumwet is helder over wanneer die referenda plaatsvinden, dat is mij bekend, de strekking van die wet, maar toch vinden wij in navolging van onze collega's in Apeldoorn dat we ons uit moeten spreken, juist als lokale politiek voor het belang van de lokale democratie. We zien zo vaak juist dat lokale verkiezingen geëkaapt worden door landelijke thema's en wij vinden dat gewoon niet wenselijk en dat zeg ik ook in de richting van mijn eigen partij overigens, voordat daar een vraag over komt.

De heer Troost: meneer Horst, ik meen toch 'his masters voice' te horen.

De heer Horst: dat beschouw ik als een compliment, voorzitter.

De heer Troost: nou, dan begrijpt u niet wat ik bedoel. U behoort tot de regeringspartijen en die hebben al zoveel frustratie opgeleverd dat ze deze er niet meer bij willen.

Punt 2, we praten alleen over 1 gemeente die hier een verzoek toe doet, toevallig ook CDA-gemeente als ik het goed heb. Punt 3 vind ik het geldverspilling om dit dus separaat te doen, dan moeten we weer die hele organisatie opzetten. Heeft u daar wel eens over nagedacht?

De heer Horst: voorzitter, om te beginnen, er is geen enkele gemeente die wij als partij in dit land kunnen claimen, want de gemeentes zijn aan de voltallige gemeenteraad en het bestuur van de gemeente, dus wat dat betreft ken ik geen CDA-gemeenten en ook niet de gemeente Apeldoorn, voorzitter. Waar het gaat om de samengang tussen referenda en verkiezingen, ik heb al gezegd: de Referendumwet is daar vrij helder over, maar het is ook soms belangrijk dat je als volksvertegenwoordiging een politiek statement afgeeft en wij vinden het gewoon voor het belang van de lokale democratie niet goed dat dit soort zaken, dit soort landelijke onderwerpen worden gecombineerd met lokale verkiezingen. Wij zouden willen dat in Nieuwegein en in alle andere gemeentes het gaat om de lokale thema's waar mensen voor naar de stembus worden uitgenodigd.

De heer Troost: de heer Horst herhaalt zich nu vrolijk, want dat heeft hij daarnet ook al gezegd, maar er zit gewoon druk van uw partij achter en dat lijkt me dus logisch, want men heeft angst voor de uitkomst en ik vind het nog steeds geen goed idee, ook niet gezien de kosten.

De heer Horst: de kwalificatie dat er druk vanuit de partij is, werp ik verre van mij. Dit is een actie van onze lokale fractie hier, want wij hebben echt niet aan de leiband van de landelijke partijbestuur te lopen. Wat dat betreft kennen wij niet zo'n politbureausysteem.

De voorzitter: ik geef het woord aan mevrouw Spalburg voor een interruptie, maar ik wijs erop dat u zometeen allemaal nog een eerste termijn heeft.

De heer Horst: ik vind dit wel leuk, voorzitter.

De voorzitter: ja, maar ik denk dat we ook nog naar een afronding van dit debat moeten.

Mevrouw Spalburg: ik hoor meneer Horst nog steeds niet antwoorden op de vraag over de organisatie en de dubbele kosten die dit met zich meebrengt, daar reageert u niet op.

De heer Horst: voorzitter, dank voor de interruptie en excuus dat ik daar misschien niet helder over ben geweest want voorzitter, de Referendumwet nogmaals is helder over de combinatie die wordt gemaakt tussen het referendum en de lokale verkiezingen. U vraagt mij daarnaar dus dan gaan we ook maar de wetgeving in, artikel 55 van de Referendumwet geeft aan dat het op een woensdag moet zijn en artikel 56 geeft aan dat het, als er in een bepaalde termijn een verkiezing plaatsvindt, dat het altijd gecombineerd zal worden met die verkiezing of een van de verkiezingen die binnen die termijn plaatsvindt. In die zin wordt gewoon keurig voldaan aan de Referendumwet, maar daar gaat het niet om voorzitter. Het gaat erom dat wij met deze motie om een politieke uitspraak van de raad vragen en voorzitter, wij vragen helemaal niet om extra kosten ...

De voorzitter: kunt u afronden, meneer Horst?

De heer Horst: en bovendien heb ik begrepen, maar dat is het nationale parlement, dat men van plan is om de Referendumwet af te schaffen, maar dat is een heel andere zaak, voorzitter. Met het aannemen van deze motie zijn er niet meer kosten.

Mevrouw Spalburg: als u ze apart doet op 2 verschillende dagen moeten er 2 keer bureaus worden geïnstalleerd, moet het 2 keer georganiseerd worden. Sorry, u geeft nog steeds geen antwoord op die extra kosten.

De voorzitter: nog 1 zin, meneer Horst.

De heer Horst: voorzitter, wij vragen met deze motie niet om een andere datum. Wij doen hier een politieke uitspraak met deze motie dat wij vinden dat dat onwenselijk is. De Referendumwet moet gewoon uitgevoerd worden en dus valt het referendum gewoon samen met de verkiezingen. Als de Referendumwet gehandhaafd blijft, blijft dat zo maar wij vinden dat gewoon geen wenselijke zaak, voorzitter.

De voorzitter: ik kijk wie in eerste termijn vanuit de raad het woord wil voeren.

Fractie Socialistische Partij, mevrouw Van den Heuvel:

Dank u wel, voorzitter. Ik ben wel een beetje in verwarring gebracht door de laatste woorden van meneer Horst, want volgens mij beoogt deze motie toch wel dat het wenselijk is, dus ja. De

SP is in ieder geval absoluut niet van plan om deze motie te gaan steunen, buiten wat in de Kieswet staat, artikel 56 wat al genoemd is, en buiten de financiële kosten want die zijn er wel als er nog een keer verkiezingen moeten komen en organisatorische redenen, waardoor het handig is om de verkiezingen gelijktijdig te laten plaatsvinden, vinden wij dat dit referendum totaal niet de lokale democratie aantast, integendeel. Als er een partij is die dat vindt, dan mogen wij, de gemeentelijke politiek, dat onszelf aanrekenen. Wij moeten de hand in eigen boezem steken en er zelf alles aan doen om onze lokale thema's onder de aandacht te brengen, naast de inhoud van het referendum. Is het CDA soms bang dat door het referendum gelijktijdig met de gemeenteraadsverkiezingen te houden, de kiesdrempel van 30% gehaald gaat worden en weet Buma dan helemaal niet meer wat hij met de uitslag van het referendum moet doen? En als het referendum op een andere datum gehouden zou worden, willen de partijen die deze motie steunen of nu nog van plan zijn te gaan steunen, net zoveel stembureaus inrichten voor het referendum als voor de gemeenteraadsverkiezingen? Kunnen we ons geld niet beter besteden? Allemaal te veel redenen om dit echt niet te gaan steunen en mocht onze raad de angsthazerij vanuit Apeldoorn gaan na-apen, dan willen wij dat er in de brief van de griffie aan de voorzitter van de referendumcommissie kenbaar wordt gemaakt dat de SP Nieuwegein het volstrekt niet eens is met het bezwaar tegen de datum van het referendum en andere partijen kunnen zich daarbij aansluiten. Alleen daardoor al kan deze motie niet uitgevoerd worden omdat bij overwegende dat staat: "het van belang is om hierover een zo breed en krachtig mogelijk geluid als lokale volksvertegenwoordigers te laten horen richting de referendumcommissie". Zo breed en krachtig is het geluid niet als wij niet raadsbreed deze motie steunen en de SP is dat absoluut niet van plan.

Fractie ChristenUnie, de heer Monrooij:

Voorzitter, dank u wel. Ja, ik moet eerlijk zeggen, ook de ChristenUnie is er niet zo erg blij mee dat een landelijk referendum wordt gecombineerd met lokale verkiezingen, dus ik kan inhoudelijk best wel wat argumenten van het CDA overnemen, maar om nu zover te gaan dat dit een goede motie is, nee, dat nou ook weer niet. Aan de andere kant, de ChristenUnie is ook geen fan van referenda en ik zit me af te vragen, maar dat is misschien meer een vraag aan de burgemeester, als we deze referenda organiseren, krijgen we daar nog een vergoeding voor van het Rijk of moeten we dat allemaal uit eigen zak betalen, want daar zit toch ook wel een beetje het pijnpunt, nog los van alle wettelijke bepalingen die we hebben, u heeft ze allemaal zelf voorgelezen dus dat hoeft ik niet meer te herhalen. Als ik het goed onthouden heb, kost een verkiezing ons € 125.000 aan organisatie, drukkosten en bezetting van stembureaus. Ik denk € 125.000, meneer Horst, waar gaat u dat vandaan halen? U heeft er net ongeveer 3 of 4 keer omheen lopen dralen toen het u werd gevraagd bij een interruptie, maar nu geef ik u even concreet het bedrag en dat wil ik ook zometeen in uw tweede termijn dan ook even concreet weten waar u het vandaan gaat halen.

Dan het tweede punt en daar gaat u echt, maar daar wees mevrouw Van den Heuvel u ook op, daar vliegt u volgens mij echt uit de bocht. U vraagt helemaal niet om een andere datum en u vraagt ons wel om aan te sluiten bij de brief uit Apeldoorn waar letterlijk in staat om een andere datum te laten plaatsvinden, dus zou u daar nou ook even helderheid willen geven? Gaan we nou een eigen brief sturen naar de referendumcommissie of gaan we nu een Apeldoornse brief naar de referendumcommissie sturen? En als het geen Apeldoornse brief wordt maar een eigen brief, wat moeten we er dan eigenlijk in zetten? Ik denk dat dat wel genoeg vragen zijn voor de tweede termijn, dank u wel.

Fractie D66, de heer Verhoeve:

Dank u, voorzitter. Ja referenda en D66, dat is een dingetje hè! Dat is zeker een dingetje en eigenlijk zouden wij misschien wel moeten zeggen: nou CDA, daar heeft u een punt maar weet je, wij zijn lokale overheid en wij gaan hier niet over en dat heeft de kiesraad en de referendumcommissie ook wel aangegeven, dus het is een motie voor de Bühne, zoals dat dan

wel eens wordt genoemd. Als het dan toch een motie is voor de bühne, laten we het dan eens omdraaien en dat is misschien wat lastig voor het CDA, maar laten we het toch eens proberen. We hebben namelijk onze burgemeester/ons college gevraagd om opkomstbevorderende maatregelen te nemen voor onze eigen lokale verkiezingen en deze wordt ons gewoon in de schoot geworpen! Wat geweldig! En dan het onderwerp, de wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, er is geen beter onderwerp te bedenken om lokaal aan te geven wat daar nou zo belangrijk aan is. Ik zeg: doorgaan met die hap! Succes met uw motie.

Beantwoording burgemeester:

Vanuit mijn kant een eerste reactie op de motie. Toen bekend werd, ik doe dat even vanaf deze plaats want dat is voor het voorzitterschap wel makkelijk, dat het referendum er kwam, heb ik samen met de mensen die de verkiezingen moeten organiseren gekeken van: is dat nou handig of niet en we hebben vooral gekeken naar de praktische uitvoerbaarheid op die avond, want er moet geteld worden voor de gemeenteraadsverkiezingen en dat wilt u allemaal graag op tijd en snel en goed weten, en er moet geteld worden voor het referendum, dus wij hadden wat praktische bezwaren in de voorbereiding dat dat samen zou vallen. Dat hebben we via de Nederlandse Vereniging van Burgerzaken, NVVB, ook aangegeven in Den Haag en wij kregen per ommegaande ongeveer het bericht van 'ja, u kunt dat wel willen, maar er staat in de wet hoe het moet' en daar hebben wij ons toen bij neergelegd. We zien nog wel de praktische uitvoerbaarheid en over de politieke beoordeling of het handig of niet handig is, of er dingen samenlopen, daar kunnen de meningen over verschillen, maar ik denk dat het zo is. Ik vraag me alleen af, als u de referendumcommissie daar kenbaar maakt, die heeft gewoon de wet uit te voeren. U zult eigenlijk bij een Kamer moeten zijn of bij een Kabinet om de wet te wijzigen als u dat anders wilt in de toekomst, maar u weet dat er een wetsvoorstel voorbereid wordt om het referendum af te schaffen, dus ik denk niet dat er nog een wetswijziging zal plaatsvinden. Ik geef dat maar even als een aantal opmerkingen/kanttekeningen bij wat er ligt en ik voel inhoudelijk wel mee met uw inhoudelijke argumenten een beetje in de zin zoals de heer Monrooij dat ook zegt, het mengt wat.

Dan blijft de vraag nog van de vergoeding. Voor referenda, als die apart zijn, wordt daar een rijksvergoeding voor gegeven. Daar hebben we verleden keer discussie over gehad in hoeverre die toereikend is. Ik moet eerlijk zeggen dat ik het niet weet of in deze situatie voor de extra werkzaamheden die we moeten verrichten als op 21 maart ook het referendum plaatsvindt, of we daar een vergoeding voor krijgen. Dat zou ik moeten navragen, dat antwoord kan ik u nu niet geven. Dat van mijn kant nog als reflectie op hetgeen in de eerste termijn ingebracht is.

Eerste termijn

Fractie CDA, de heer Horst:

Dank u, voorzitter. Dank ook voor uw feitelijke inbreng waar het gaat om de kosten, wat echt wel een dingetje is begrijp ik hier in de raad en ik snap dat ook, want uiteindelijk moeten we hier iedere euro ook goed overwegen hoe we die uitgeven. De SP, ik kan mij het standpunt van de SP wel voorstellen, want ik heb begrepen dat in Apeldoorn zit de SP niet in de gemeenteraad, dat is voor Apeldoorn natuurlijk vanuit het perspectief van de SP een gemis, dat snap ik, maar dat ook de SP zelfs buiten de gemeenteraad zich niet aan wilde sluiten bij voor zover ik weet de voltallige Apeldoornse gemeenteraad die zich heeft uitgesproken, dus daar stond de SP althans alleen.

Wat betreft die democratie en de kosten. Ja voorzitter, hoewel we natuurlijk iedere euro voorzichtig uit moeten geven, staan wij op het standpunt dat democratie ook best wel wat geld mag kosten. We moeten alleen natuurlijk wel uitkijken dat dat niet de spuigaten uitloopt, maar u geeft zelf aan: als het niet op dezelfde dag is, dan krijgen we daar ook een vergoeding voor die althans een heel groot deel van die kosten kan dekken. Ook voor de duidelijkheid voorzitter, met deze motie en ik heb dat in mijn eerste termijn al aangegeven, wij willen ons niet uitspreken

voor of tegen referenda. Dat is een discussie die moet men vooral landelijk voeren, die willen wij hier niet voeren. Het gaat om de combinatie van een landelijk referendum en lokale verkiezingen. D66 zegt dan: laten we het omdraaien, want dan komen er veel mensen naar de stembus. Ik ben blij inderdaad als er veel mensen naar de stembus komen, dat ben ik volstrekt met D66 eens. Ik zou graag een opkomst van 100% willen hebben en ik denk dat we het daar met elkaar eens zijn, maar waar het erom gaat is de motivatie waarom mensen naar de stembus komen. Als mensen naar de stembus komen en lokaal stemmen en partijen afrekenen op een landelijk standpunt terwijl u hier voor uw lokale zaak wilt pleiten, dan zou dat jammer zijn voorde inzet die u als lokale volksvertegenwoordiger pleegt. Ik denk dat dat voor geen van ons allen een terechte zaak zou zijn.

Mevrouw Van den Heuvel: ja u kijkt wel meneer Verhoeve aan, maar vindt u dat niet een minachting van de kiezer, als u denkt dat een kiezer niet het onderscheid zou kunnen maken tussen zijn standpunt op dit referendum en de gemeenteraadsverkiezingenonderwerpen?

De heer Horst: nee voorzitter, ik zie dat niet als een minachtig van de kiezer. Ik acht de kiezer heel hoog, maar ik weet ook dat de kiezer soms wel eens wat last heeft met het onderscheiden van standpunten van wat heeft een partij landelijk, wat zegt de SP landelijk, of wat zegt de SP lokaal. Dan kan het misschien bij de SP wat anders liggen, maar ik kan me voorstellen dat D66 lokaal misschien op onderdelen iets anders vindt dan dat men misschien landelijk zegt. Het komt in ieder geval bij het CDA wel voor.

De heer Verhoeve: ik vind het een interessant argument dat u inbrengt meneer Horst, het komt alleen wel een beetje over als angst voor de kiezer en ik zou eerder zeggen: ga gewoon net als ons en de SP echt actief campagne voeren om dat lokale geluid dan ook daadwerkelijk te laten horen, zodat hier lokaal ook mensen weten: dat is waar het CDA lokaal voor staat (en dus moeten we op D66 stemmen, maar dat even terzijde), dus dat is waar het CDA lokaal voor staat en dat is waar landelijk het referendum voor gericht is. Dat kan ook.

De heer Horst: zeker voorzitter. Natuurlijk moeten wij als partij hier vertegenwoordigd en ook eventueel nieuwe partijen die hier mee zouden willen doen aan de verkiezingen, staan voor de lokale issues en lokale items waar het over gaat als lokale partijen, al dan niet vanuit een landelijke partij. Zeker, mee eens. En het is zeker geen angst voor de kiezer, maar het gaat erom, het kan verwarrend werken van: ik moet nu 2 keer stemmen en het ene is eigenlijk voor lokaal en het andere, er gaat ook nog iets landelijks. Maar wat vinden partijen daar nou van? Voorzitter, het is misschien niet zo handig om dit te combineren en ik denk dat de heer Monrooij dat ook wel aardig heeft verwoord. Nog een laatste punt, voorzitter. Er werd gewezen op de brief uit Apeldoorn. Ook in die brief uit Apeldoorn wordt verwezen naar de artikelen 55 en 56 uit de Referendumwet en daarmee wordt eigenlijk ook al erkend dat men weet daar hoe die wet in elkaar steekt en wat die wet eist en ook daar erkent men gewoon de wet zoals die is, maar geeft men aan: het is gewoon vanuit ons lokaal perspectief, als lokale volksvertegenwoordigers eigenlijk geen wenselijke combinatie om zo'n landelijk referendum te combineren met een lokale verkiezing en dat is alles, voorzitter, waar het ons om gaat.

Mevrouw Van den Heuvel: als het referendum op een andere dag gehouden zou worden, bent u er dan wel voor om hetzelfde aantal stembureaus in te richten als bij gemeenteraadsverkiezingen?

De heer Horst: ik ken dit standpunt van de SP voorzitter en ik vind dat los van wat je vindt van referenda, dat de kiezer ten volle de gelegenheid moet hebben om zijn stem uit te brengen.

Mevrouw Van den Heuvel: ja, ik vraag me toch af wat dit met het standpunt enzo van de SP te maken heeft, wat u steeds noemt.

De heer Horst: ik ken uw standpunt over de stembureaus, waar u de vorige keer hier een item van heeft gemaakt omdat u vond dat er te weinig stembureaus waren voor het referendum. Daar verwijs ik naar en als u zegt van: ik vind dat te weinig stembureaus de kiezer belemmert in het uitbrengen van hun stem, dan heeft u aan mij een gewillig oor om daarnaar te luisteren en om naar uw argumenten te luisteren, omdat ik vind, ik ben een democraat in hart en nieren en ik vind dat de kiezer ten volle in de gelegenheid moet worden gesteld om zijn stem uit te brengen.

Mevrouw Van den Heuvel: kunt u daarom dan toch nogmaals uitleggen waarom dit dan juist niet zo'n geweldige kans is voor de kiezer om tegelijkertijd zijn stem uit te brengen?

De voorzitter: die vraag is al een keer gesteld. Ik geef de heer Horst nog gelegenheid om daarop te reageren en dan wil ik eigenlijk kijken of we naar een afronding van het debat kunnen, want ik heb het idee dat we in herhaling aan het vallen zijn. De heer Horst.

De heer Horst: voorzitter, het is inderdaad 1 keer naar het stembureau gaan en 2 keer je stem uitbrengen. Handig voor de kiezer, alleen waar het gaat om: waarvoor breng je je stem uit en de ene stem is voor een landelijk onderwerp, ik zeg het nogmaals, terwijl het andere gaat over lokale onderwerpen en dat lijkt ons gewoon niet zo'n handige combinatie.

De voorzitter: ik denk dat ik constateer dat een heleboel argumenten gewisseld zijn en ik kijk, bent u klaar?

De heer Horst: ja.

De voorzitter: ik kijk even of er nog behoefte is aan een tweede termijn nu er zoveel argumenten over dit onderwerp zijn gewisseld? Als dat niet zo is, dan wil ik de motie in stemming brengen. Volgens mij zijn een heleboel bijdragen nogal zo duidelijk, maar misschien nog een stemverklaring? Zo niet, dan breng ik de motie vreemd aan de orde van de dag bezwaar tegen de datum van het referendum enzovoort, in stemming. Wie is voor deze motie? Dat zijn 3 leden van de fractie van het CDA.

Wie is tegen de motie? Dat zijn alle overige aanwezige leden van de raad. Daarmee is de motie verworpen.

Sluiting

De voorzitter: ik sluit de vergadering. (21.16 uur)

